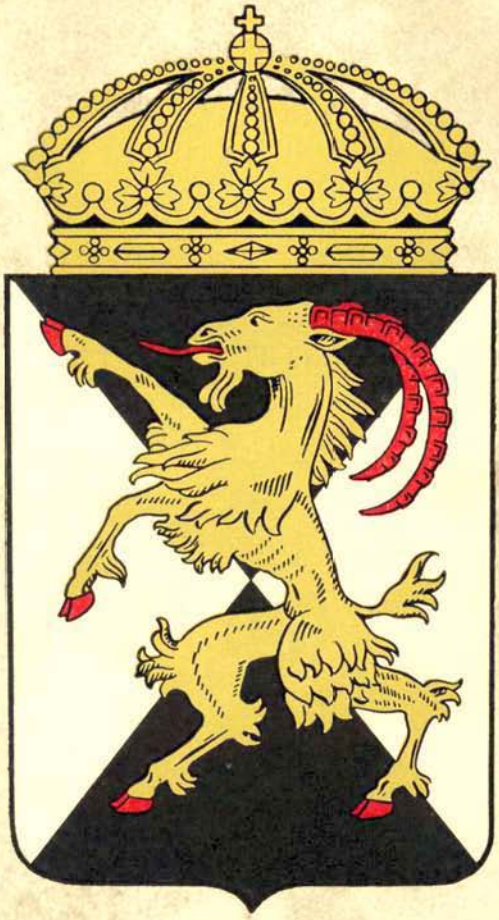

BOCKEN

Årsskrift för Hälsinge regementes Kamratförening 1972

BOCKEN

årsskrift

Utgiven av HÄLSINGE REGEMENTES KAMRATFÖRENING 1972

I redaktionen:

ÖSTEN ANDERSSON
RUNE BERLIN
KNUT BJÖRKENSTAM
IVAR SJÖDIN
ERIK WICKBERG

Ljusdals Tryck AB, Ljusdal 1972

INNEHÅLL

Förord 7
Barberare, fältskärer och regementsläkare 9
75-årig svenskamerikanska berättar Kungsbäcksminnen 13
Jag minns den ljuva tiden, jag minns den som i går 16
Som gränsvakter i norr den heta sommaren 1914 17
Regementets postbud i "frivilligkåren" m/18 27
Som krigsfrivillig i både öst och väst 33
Med brinnande gårdar som aftonunderhållning 39
Skidgeneralen håller räfst och rättarting 45
Med hälsingar i Lappland 1945 53
Vad fyra minnesstenar har att förtälja 59
Den trettionionde tapperhetsmedaljen 65
Regementets gravplats på Gävle nya kyrkogård 67
Igenkänningssignalen och defileringsmarschen 69
Hälsingarnas 13. kompani den "heta" sommaren 1914 73
Hos kamraterna i I 14 Stockholm 77
Ett solvarv i kronans kläder 81
Vi och vårt kompani 106
I fädrens spår för framtids segrar 132
Att gå på vakt vid kungens slott 142
Ännu en övningsplats för hälsingesoldater 146
Under året bortgångna kamrater 152
Kamratföreningens verksamhet år 1971 153
Annonsavdelning 155

FÖRORD

Regering, riksdag och folk vill

- att Sverige i fredstid skall hålla sig utanför stormakternas allianser,
- att Sverige i krigstid skall kunna förhålla sig neutralt och
- att Sverige skall utvecklas i alla avseenden efter värderingar som folk, riksdag och regering i Sverige arbetat och fortfarande arbetar sig fram till utan att vara utsatta för påtagligt och nedbrytande hot utifrån.

Carl-Henrik Gåsste.

Vi vet att dessa ambitioner kan uppnås, endast om stormakterna i Sverige ser en nation med **vilja** och **förmåga,** att — om så skulle erfordras — försvara sina intressen, sin självbestämmanderätt och sina tillgångar.

Eftersom de svenska försvarsanslagens köpkraft börjat nedgå kommer denna vår **förmåga** efterhand också att nedgå trots det rationaliseringsarbete som pågår, bl a inom garnisonen i Gävle. Vi befinner oss därmed försvarspolitiskt i en brytningstid. Den metodiska förstärkning av våra försvarsresurser som inleddes under andra världskriget har fortsatt ända fram till slutet av 1960-talet. Nu har den materiella styrkan kulminerat och vi ser framför oss en nedgångsperiod i detta avseende.

Var och en, som med oro ser den utvecklingen, måste då försöka kompensera den materiella tillbakagången genom att ytterligare bredda och förstärka **viljan** att genomdriva de inledningsvis belysta ambitionerna. Lyckas detta kan den materiella försvagningen av försvaret åtminstone delvis kompenseras. Dessutom är detta den enda framkomliga vägen i vår demokrati till att stabilisera våra styrketillgångar på en nivå, som skapar den trygghet vi behöver inom ramen för en alliansfri neutralitetspolitik.

Kungl Hälsinge regementes Kamratförening är en organisation som vill arbeta för just syftet att stärka vår försvarsvilja. Av det ovan sagda framgår att den uppgiften är viktigare nu än den varit sedan början av 1930-talet.

Föreningens andra stora uppgift är att bidra till att knyta samman bygd och regemente. Från många synpunkter sett är denna uppgift den primära, eftersom förståelse bland allmänheten för regementets arbete och inom regementet för hur denna allmänhet ser på sitt regemente är den grund på vilken försvarsviljan här kan förstärkas.

När jag nu som chef för detta gamla landskapsregemente får tillfälle att ta till orda i Bocken, vill jag klarlägga, att jag betraktar föreningens verksamhet som ytterligt betydelsefull. Jag vill också framhålla, att under gångna år nedlagt arbete inom föreningen givit goda resultat.

Samtidigt vill jag uppmana alla läsare av Bocken att tänka över, om inte just Du skulle kunna göra ännu mer än Du hitintills gjort för att klarlägga för Din omgivning att vår rätt att själva bestämma över vår framtid är den viktigaste av alla de rättigheter, vi ärvt av tidigare generationer. Denna rättighet måste — liksom alla andra rättigheter — försvaras. Detta behöver ständigt förklaras för den uppväxande generationen. En sådan insats kan Du göra inom Kamratföreningens ram.

Carl-Henrik Gåsste.

BARBERARE, FÄLTSKÄRER OCH REGEMENTSLÄKARE

Regementets sjukhus på Kungsbäck.

Redan under det äldre indelningsverkets dagar hade hälsingarna sin egen regementsläkare, som i rullorna presenteras under titeln "barberare" och ofta endast under sitt förnamn, "mäster Hans", "mäster Ephraim" o. s. v. Till sin hjälp hade han vanligen en eller ett par "gemena barberare", men vid det yngre indelningsverkets införande fastställdes läkarnas antal till fyra, varav chefen titulerades "regementsfältskär" och hans tre medhjälpare "fältskärsgesäller".

Ännu under större delen av 1700-talet bestreds dessa tjänster

av tyskar, som fått sin medicinska utbildning i sitt hemland och sedermera trätt i svensk tjänst, och först mot seklets slut blir det allt vanligare med svenskfödda läkare. Men även de sistnämnda hade ofta utländska studieresor på meritlistan.

Liksom prästerna följde läkarna sitt förband i vått och torrt, och under de många krigen hände ej sällan att de råkade i fientlig fångenskap. Med tiden ändrades också titulaturen till regementsrespektive bataljonsläkare, och de senares antal minskades från tre till två.

Under det fredssekel, som följde efter 1808—1809 och 1813—1814 års fälttåg, hade militärläkarna god tid att vid sidan om sin militära uppgift ägna sig åt "civil" verksamhet, varvid många antog tjänst som provinsialläkare, stadsläkare o. s. v. och i många fall kom att göra betydande insatser av skilda slag inom samhällslivet.

I "Bocken" 1961/62 berättas hur ryssarna under pålitlig eskort redan 1710 återsände till Sverige den året förut efter Poltavaslaget fångne regementsfältskären vid Hälsingarna Anders Benjamin Teuffenwiesser på grund av ryktet om hans nära förbindelser med den lede själv, vilket ansågs göra honom farlig för tsarrikets säkerhet. Rykten av det slaget var ingalunda ovanliga i dessa läkarbristens dagar, då s. k. kloka gubbar och gummor svarade för sjukvården och av en vidskeplig samtid betraktades som mer eller mindre trolldomskunniga. Det föll sig väl också naturligt att även regementets lägre sjukvårdspersonal anlitades som sakkunniga i förekommande fall.

Så var t. ex. fallet med soldaten Rinaldo från Färila, som under sin tjänst vid Hälsingarna påstods ha lärt sig både läke- och trolldomskonst, och om vilken traditionen har åtskilliga fantastiska saker att berätta. Det sägs bl. a. att han kunde förvända synen på folk, och det går många historier om, hur han utnyttjade denna konst.

Det var för honom ingen märkvärdighet att krypa genom en liggande stock eller att, då han dömts att slita spö, låta profossen banka på ett par tomma byxor, medan han själv stod och tittade på exekutionen. Fast det fanns ju förstås mera vakna åskådare, som såg honom åla vid sidan om stocken! Men när han skulle bestraffas med att rida på "trämärren" och man tydligt såg denna galoppera iväg från platsen, se det var svårare att begripa!

Skriftställaren L. L. Lundh berättar i sina anteckningar från Färila om hur Rinaldo, tämligen beskänkt, under en resa gick in i en handelsbod efter vägen, där han blev kvar så länge att den väntande skjutsbonden blev otålig och flera gånger uppmanade Rinaldo att skynda på. Rinaldo gjorde sig ingen brådska, uppmanade endast bonden att fortsätta ensam, om han hade bråttom. Men hästen stod som fastnaglad och gick inte ur fläcken, förrän Rinaldo till slut kom ut, strök honom över manken och klev upp i kärran. Då travade kraken livligt och snällt iväg!

Lundh återger också en historia om hur själve provinsialläkaren måste be Rinaldo om hjälp. Trots biträde av två kolleger lyckades inte doktorn förlösa sin hustru, och i sitt dilemma lyckades han efter många om och men övertala Rinaldo, som han tidigare hållit efter för kvacksalveri, att följa med sig hem. Rinaldo körde ut läkarna ur rummet, och sedan stod det inte på, förrän förlossningen var klar!

Många andra historier har också bevarats av traditionen om den trolldomskunnige Färilaknekten, som berättas ha varit en baddare att kunna bota sjukdomar av alla de slag. Men även om många av historierna är överdrivna och tillspetsade av vidskepligt folk med alltför livlig fantasi, så har "Bockens" redaktion ansett dem värda att införlivas med övriga minnen från indelningsverkets dagar.

E. W.

REGEMENTSLÄKARE

1682—1689 *Fischer, Jurgen (Georg).* Avsked 1689, "enär han ingen examen vill undergå", död 1698 som stadsbarberare i Gävle.

1690—1709 *Teuffenwiesser, Anders Benjamin.* Född i Leipzig, fången 1709 hos ryssarna vid Poltava, hemkom 1710 och återinträdde i tjänst, död 1737.

1709—1710 *Hunter, Benjamin.* Född i Danzig, Avsked 1742 som regementsfältskär vid Kungl. gardet, död 1763.

1710—1737 *Teuffenwiesser, Anders Benjamin.* (Se ovan!)

1738—1740 *Stenhagen, Konrad.* Född i Stockholm, avsked 1740, död 1744.

1740—1760 *Spiegel, Ulrik Petter.* Född 1705 på Rügen (Pommern), avsked 1760, död 1770.

1760—1791 *Eckel, Karl Henrik.* Född 1732 i Stralsund, assessor 1784, död 1791. Han var "berömd för insikter och förfarenhet".

1791—1795 *Afzelius, Per.* Född 1760 i Larv, Västergötland, avsked 1795, professor och konung Karl XIV Johans livmedicus, generalinspektör över arméns medicinalvård, adlad 1815, död 1843.

Övre raden fr. v.: Regementsläkarna G. A. Hesselgren, K. R. Sandberg och F. M. Melin. Därunder regementsläkare G. Möller samt sjukvårdssergeanterna E. Roos och P. E. Wallsten.

1795—1828 *Filmerus, Per.* Född 1763 i Göteborg, fången 1790 hos ryssarna under reträtten från Björkö, hemkom efter fredsslutet hösten 1790, död 1828.

1828—1861 *Rahmström, Nils Iorens.* Född 1792 i Säbrå, död 1861.

1861—1863 *Varenius, Gustav.* Född 1808 i Tväred, provinsialläkare i Gislaved, död 1880.

1864—1883 *Borgman, Johan Alexander.* Född 1818 i Nyköping, avsked 1883.

1883—1895 *Hesselgren, Gustav Alfred.* Född 1832 i Svennevad, regementsläkare och därjämte från 1888 fördelningsläkare vid 5:e militärdistriktet, död 1897.

1895—1907 *Sandberg, Karl Robert.* Född 1846 i Gävle, regementsläkare och därjämte från 1903 fördelningsläkare vid VI arméfördelningen, död 1926.

1907—1914 *Melin, Frans Mikael.* Född 1852, avsked 1914, död 1926.

1914— *Möller, G.* Född 1874, fördelningsläkare 1919.

SJUKVÅRDSSERGEANTER

1902—1907 *Roos, Emanuel.* Född 1872, avsked 1924, löjtnant i armén 1931.

1907— *Wallsten, Per Efraim.* Född 1884, avsked 1937, död 1962.

75-ÅRIG SVENSKAMERIKANSKA BERÄTTAR KUNGSBÄCKSMINNEN

Anna Åhlander.

Att det finns minnesgoda f. d. kungsbäckare även på andra sidan Atlanten, fick redaktionen av "Bocken" ett belägg för i somras genom fru Anny K. Säfström i Kungsgården, som sedan många år håller brevkontakt med sina gamla vänner i USA. Hon översände ett klipp ur Chicagotidningen "Svenska Amerikanaren Tribunen" för 18 augusti 1971, där en fru Ruth Åhlander Gustafson berättar barndomsminnen under rubriken "Om Kungl. Hälsinge regemente i Kungsbäck, Gävle".

Vid regementets förflyttning till Gävle anställdes hennes mor, fru Anna Åhlander som den första föreståndarinnan för regementets tvätt- och badinrättning, inrymd i den strax bakom matsalen belägna byggnaden, där familjen också fick sin bostad.

— Förutom mamma, skriver Ruth Åhlander, var vi tre unga flickor i uppväxtåldern. Jag fyllde den sommaren 12 år, min syster Anny 14, och syster Sally, som var anställd att mangla kläder och vika ihop den stora mängden av allt linne, var i 16—17-årsåldern.

— När jag en tidig morgon satt ute på gräsmattan och sydde på en duk, som mamma givit mig, kom löjtnant Silfverstolpe på väg mot officersstallet, som låg mellan gymnastiksalen och huvudförrådet. Han stannade, hälsade vänligt på mig och berömde

mitt broderi. Jag blev förstås väldigt förlägen men naturligtvis också glad över berömmet.

— Stallet förestods av en dragon, som vi på grund av hans ljusblå uniform kallade Blåkorpralen, och som vi hade mycket nojs med, inte minst musiksergeant Hedenströms dotter Vera, en flicka med glitter i ögonen och ett soligt skratt. Blåkorpralen var hennes idol, och hon gick ofta till stallet och prydde stallkammaren med vildblommor eller gav honom böcker och veckotidningar. En dag lyfte Blåkorpralen upp henne på en stor svart häst, men stack sedan hästen i baken med en syl, med den påföljden att han slog bakut så att Vera hamnade uppe på höloftet. Vi systrar blev rädda och sprang därifrån, men Blåkorpralen fick hjälpa ner Vera, som var öm i hela kroppen.

— Blåkorpralen brukade också ibland släppa in oss i gymnastiksalen, där vi lekte bland redskapen, men när vi stojade för mycket, brukade han ta av sig ena sporren och hota oss med den. En gång fick jag den förresten på foten, och det gjorde mycket ont.

— En dag, då vi var därinne, kom själve översten dit. Vi hann nätt och jämt ut, innan han trädde in, men han hade tydligen upptäckt oss. Visserligen hälsade han på oss, men sedan gav han Blåkorpralen en ordentlig skrapa för att han låtit oss använda gymnastiksalen som lekstuga, och gav honom sedan arrest.

— I matsalslängan hade köksföreståndaren, fanjunkare Almgren, sin bostad, och hans dotter Mimmie tillhörde vårt lekgäng. Ibland hände det, att kockarna kokade för stora portioner, och då brukade fanjunkaren skicka upp till oss en kittel köttfärs med bruna bönor och en kittel saftsoppa, som vi flickor fick sleva i oss.

— En dag fick intendenten syn på min syster Sally och ville ha henne till hemhjälp i sin villa nere i staden, men som hon hört att han var intresserad av kvinnlig fägring, så ville hon inte ta platsen. Intendenten, som var van att bli åtlydd, blev förstås arg på henne, så hon slutade sitt arbete i mangeln och sökte ett annat utanför Kungsbäck.

— Syster Anny och jag fick nu andra lekkamrater, bl. a. gevärshantverkare Erikssons pojkar, som bodde i ett litet vitt hus utanför kaserngården åt staden till. Mellan denna gård och A-kasernen fanns en liten häggdunge. Där klättrade pojkarna och vi flickor omkring bland häggblommorna och tittade på bevä-

ringarna, som satt innanför kaserngårdsstaketet sysselsatta med att skura matbestick. Tydligen tyckte de att detta arbete var trist, för titt och tätt slängde de i obevakade ögonblick både knivar, gafflar och skedar utanför staketet för att slippa skura rostet av dem.

— En annan av våra lekkamrater var musikfanjunkaren Hedmarks dotter, som bodde högst upp i kanslihusets ena gavel. I det hemmet höll vi ofta till, när vi inte sprang omkring överallt inom kasernområdet, där det fanns mycket att titta på.

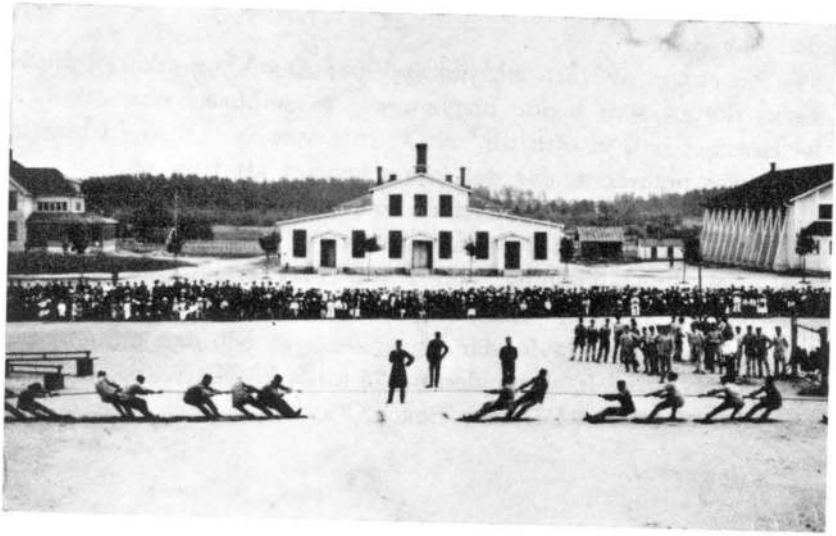
— Efter bara något år flyttade vi från Kungsbäck, sedan min mor fått platsen som föreståndarinna för Murénska badhusets tvätt- och linneavdelning, och i juli 1917 emigrerade jag till Amerika på ångaren "Bergensfjord". Men aldrig glömmer jag den vackra staden Gävle, där jag växte upp, och den minnesrika tiden på Kungsbäck, slutar den nu 75-åriga brevskriverskan Ruth Åhlander Gustafson i Delary Beach, Florida.

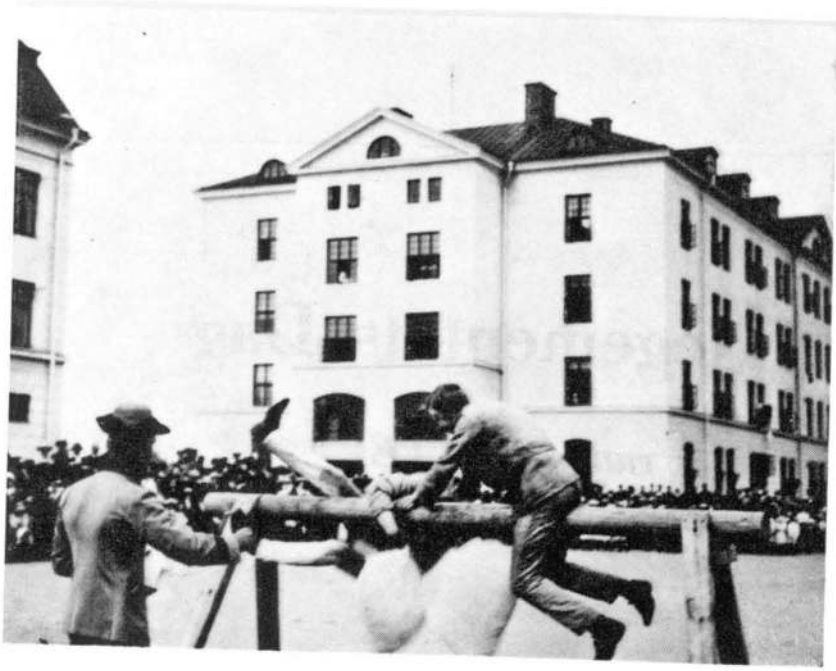
E. W.

Regementets Dag

äger rum i GÄVLE

söndagen den 3 september 1972

Midsommaridrott på kaserngården omkring 1910.

SOM GRÄNSVAKTER I NORR
DEN HETA SOMMAREN 1914

Thore Björk.

En önskan att snarast få värnplikten avklarad gjorde, att jag redan som 18-åring infann mig till inskrivningsförrättningen 1913 i dåvarande godtemplarlokalen vid Södra Kungsgatan i Gävle. Regementsläkaren dr Bjerner menade visserligen att jag var för ung, men major Nordenadler tyckte annorlunda.

— Ska vi avvisa en pojke, som håller måtten och t. o. m. är kraftigt byggd?, frågade han. De där tre, som nyss var framme hos oss, får stå på tillväxt, men aldrig den här pojken. Vill han skrivas in nu, så möter det inget hinder från vår sida. Om varje svensk soldat såg ut som han, då kunde vi slåss mot vilken angripare som helst!

Med en klapp på min nakna axel och ett lycka till, förklarade han mig antagen.

I mars 1914 inställde jag mig alltså på Kungsbäck och tilldelades 6. kompaniet, där underlöjtnant Frykberg och sergeant Pira var plutonchefer och korpral Blyckert blev min halvtroppchef, och så började då rekrytutbildningen med dagliga övningar i att göra honnör och med krigsmannaerinran som utanläxa. För mig, som varit släggdräng, var det svårt att riktigt sträcka på fingrarna till honnör, men utan perfekt kunskap i denna viktiga konst fick man ingen permission och då inte gå längre mot staden än till Dammbron. Där satt en dag några underkända uppkravlade på

broräcket som en skock svalungar, när en kapten kom förbi. Alla hälsade på honom utom en, som på kaptenens fråga gemälde:

— Major von Hall har sagt, att jag inte kan göra honnör, och då är det väl inte heller lönt att försöka bjuda till...

Valborgsmässoafton betydde handräckning hela dagen för uppsnyggning av kaserngården och regementsparken med dansbanan, ordnande av en kasa och brandvakt etc. Nattpermission till kl. 6 fm. beviljades endast i trängande fall, men i gengäld pågick dansen till kl. 22 på dansbanan, avslutad med att musikkåren marscherade mot kanslihuset, spelande svenska arméns tapto.

Första maj rådde allmänt permissionsförbud till kl. 17. Straff enligt krigslagen väntade den, som ertappades med att delta i demonstrationståget den dagen, som efter revelj kl. 6 ägnades åt logementsrengöring, vapenvård och halmbyte i madrasser och kuddar. Halmen tömdes i bäckslänten nedanför kulsprutestallet vid Vall, och sedan fylldes sängkläderna på nytt under stoj och skratt vid en jättestor halmstack utanför sjukhuset. Med såpa och ammoniak — som vi naturligtvis stack under näsan på varann — blev det sedan tvätt av exercismunderingen i bäcken nedanför musikladan. Kvällen avslutades med dans kl. 20—22 på dansbanan i parken.

Så började vardagsharvandet igen med långmarsch på lördagarna till Älvkarleö, Hedesunda, Oslättfors, Bönan — ja, det fanns många vägar att välja på. På hemvägen mötte oss musikkåren ibland utanför stadsgränsen, och vid Gevaliapalatset blev det då förbimarsch för överste Fock, som satt där till häst med sin adjutant. Och noggrann marsch skulle det vara!

Men när musikkåren inte var med, piggade vi upp oss själva med "Halta Lottas krog" och andra marschvisor. Om pojkarna tröttnade, så hände det att underlöjtnant Frykberg ropade till mig: "366, kläm i med den där kärleksvisan!", och som jag tyckte om att sjunga, så klämde jag också i:

"När jag var sjutton år, skön som en ros om vår,
förtjusande och nätt, men litet smått kokett,
med kjolar utan släp jag mej en gosse knep.
Min första kärlek var en ung kadett,
för jag har alltid svärmat för en militär,
och i alla mina da'r jag tyckt han stilig var,
och om jag någon gång skall ha en hjärtans kär,
nog skall han vara militär.

När jag blev 19 år, på nytt mitt hjärta slår,
men denna gång det var för en löjtnant så rar
med hållningen så bra. Det var en stilig karl,
mustascherna så fin, det var en given sak.
För jag har alltid svärmat osv.

Jag ett och tjugo hann, då knep jag mej en man,
men tänk en så'n skandal, han var ju blott korpral.
Och jag, som alltid tänkt att ödet skulle skänkt
mej allra minst en general.
För jag har alltid svärmat osv.

EXERCIS NATTETID

Sommaren 1914 var så ovanligt varm och torr, att vi under tre veckor tvangs exercera på nätterna och sova på dagarna under bara ett lakan, och det kunde ju ha sina poänger för så unga pojkar. Ibland kommenderades vi till handräckning åt regementsväbeln, rensade ogräs och forslade grus i tippvagnar från Gustavsbro till regementsparkens gångar, där också en mindre djurpark anlades. Ibland hamnade vi i köket som diskare eller servitörer, ibland hos gevärshantverkaren. Väbeln, fanjunkare Aspling, var en tjock och trevlig figur, som inte höll mycket på sin värdighet som underofficer. En dag kom han helt överraskande in på manskapets långa och just då välbesatta utedass — WC fanns inte på den tiden — varvid någon spjuver skrek: "givakt" med påföljd att alla pojkarna flög upp i enskild ställning, så att byxorna åkte ner på skorna. Men väbeln stannade i dörren och sade helt lugnt:

— Ja, stå i givakt ni pojkar, för inte fan tänker jag kommendera "lediga".

I fortsättningen blev sommaren fylld av dramatik och spänning. Den 22 juli bröt en våldsam jättebrand ut på Valboskogen, och vi kommenderades dit på eldsläcknng. Sedan vi klarat en bondgård i Alborga, där gnistregnet från den brinnande skogen antänt taket, drog vi iväg uppåt skogsstigarna för att angripa elden med långa granrisruskor. I detta brinnande inferno blev vi kvar i tre dygn och bortglömda i 28 timmar av regementets mattransporter. Till slut blev vi avlösta av folk från Dalregementet och fick äntligen tvätta av oss sot och lort efter strapatserna i skogen, där förkolnade ekorrar hängde kvar i träden och ihjälbrända fåglar låg

överallt efter skogsstigarna. Även en valbyggare fick för övrigt släppa livet till under branden.

NU BLIR DET NOG KRIG

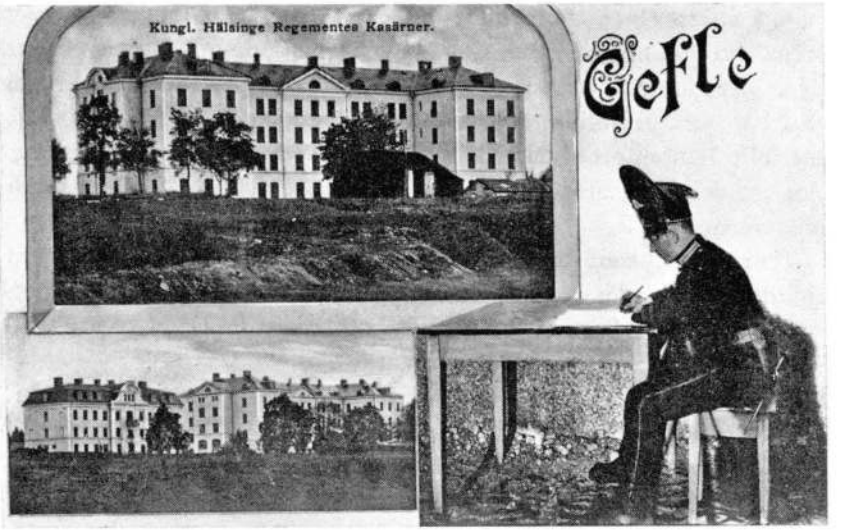
Nätt och jämt hemkommen till Kungsbäck åkte jag med en kamrat på kökshandräckning. Den stora tyska cirkus Strassburger hade just anlänt till Gävle, och kökskorpralen Nord gav oss en stunds permission för att gå ner och titta på hur cirkustältet restes. Vi hade just kommit tillbaka till Kungsbäck och stod i matsalen och väntade på middagsmålet, när plötsligt en hornsignal ljöd. Korpral Nord, som var gammal indelt knekt, rusade ut på trappan, och när han kom in igen, sade han:

— Kände ni igen den där signalen, pojkar. Det var officerskontrollen, som jag inte har hört sedan 1905 på Mohed vid unionsupplösningen! Nu blir det nog krig, pojkar, tillade han med tårar i ögonen.

För cirkus Strassburger betydde det att dess personal hastigt hemkallades till respektive hemländer, medan djuruppsättningen fick inkvarteras i gamla ridhuset bakom nuvarande hotell Baltic och blev kvar i Gävle under hela första världskriget.

Strax efter signalen kom en kompanikamrat springande med andan i halsen med order om att vi omedelbart skulle inställa oss på kompaniet. Där härskade full krigsstämning. Från vart och ett av regementets 12 kompanier var en tropp — bland andra den jag tillhörde uttagen för att bilda ett fältstarkt 13:e kompani om 225 man, och av vår kompaniadjutant, fanjunkare Almgren, fick vi nu veta, att ingen av oss fick lämna kasernerna. I stället fick vi ut ny mundering modell 1910 med den trekantiga hatten, kappa, strumpor och fotlappar, två par underställ, marschkängor och pjäxor, ny ränsel och ammunitionsgördel, nytt gevär med 100 skarpa skott samt ny mattornister, fylld med kex och en chokladbit, som såg ut som en sprundkork.

Kapten Lundvik blev chef för det nya fältkompaniet, vars första pluton utgjordes av II. bataljonens folk, dit också jag hörde, under löjtnant Howander, andra plutonen av I. bataljonens folk under löjtnant Palm och tredje plutonen av III. bataljonens troppar under sergeant Jernberg. Kompaniets adjutant var fanjunkare Holmström, hornblåsare musiksergeant Eriksson. Hur snabbt allt detta kunde ordnas, var för oss en gåta.

Ett av de första vykorten, som såldes på marketenteriet efter regementets förflyttning till Gävle. Beväringen till höger är kommenderad på vakt.

Utanför A-kasernen samlades under samma tid trossvagnarna av olika slag, och kl. 12 följande dag stod 13. kompaniet marschfärdigt uppställt på gården framför kanslihuset.

Där hälsade oss överste Fock med ett "Goddag, kamrater" och antydde att vi stod för dörren till ett krig. "Ni kommer att förenas med andra kompanier från andra regementen", sade han, och utgöra den yttersta stridslinjen, ni kommer att följa med tåg norrut, men varthän är en hemlighet. De nummerbrickor, jag nu kommer att utdela, är så kallade dödsbrickor, som visar, vem ni i livstiden varit".

Översten delade själv ut dessa brickor och hans adjutant de linneband, varmed de skulle fästas kring halsen. På min bricka stod det "Soldat 132 I.14".

Efter denna ceremoni fick min fader, som hade två söner med i truppen, tillstånd att komma in på kaserngården för att taga avsked av oss. Han tryckte samtidigt en tia i våra händer med en hälsning från vår mor, som satt hemma och grät över sönernas öde.

Med kapten Lundvik till häst i teten avmarscherade kompaniet vid 16-tiden samma dag till Södra stationen. Ett fältstarkt kom-

pani i splitter nya uniformer, med egen sjukvårdstrupp och egen tross var en imponerande, av stadsborna aldrig tidigare skådad syn, och gatorna var också kantade av folk, inte minst fruar och fästmör, som gråtande hängde tag i armen på någon kär soldat för att följa honom ett stycke på vägen, och vid stationen hade mängder av anhöriga strömmat till för att ta farväl av de avresande soldaterna.

Trupptåget, som drogs av två kraftiga ånglok, utgjordes av finkor för 40 man respektive åtta hästar jämte hästskötare, personvagnar för officerare och annat befäl samt flakvagnar för trossen, och när loket mittför Bergsgatan gav en gäll avgångssignal, besvarades denna med en blandning av gråt och hurrarop från de mångtaliga åskådarna på perrongen.

I Ockelbo skedde lokbyte, och i Bollnäs förlängdes tåget ytterligare genom tillkoppling av vagnar, som utgått från Värmland och Södermanland. Men där sökte allmänheten främst efter hälsingekrigarna för att kasta in till dem matvaror, konfekt och cigarretter.

Truppen hade nu vuxit till tre fältstarka kompanier, och i Mellansel beordrades alla soldater, som arbetat vid någon järnväg, att tjänstgöra som bromsare, för att hålla tåget i utförsbackarna. Jag tillhörde de uttagna, även om jag aldrig förut stått i en bromskur, men allt gick i alla fall lyckligt.

I Bräcke och Mellansel, Vännäs och Bastuträsk blev det utspisning, vid långbord framför stationshusen, där damer från trakten skötte serveringen av lagad mat, kaffe och militärkusar som tilltugg. Det gick snabbt undan, och så rullade vi vidare i 40 km. godstågstakt mot Boden, ty dit skulle vi, det kunde Värmlandskompaniet berätta redan i Mellansel. Efter halvannat dygn var vi också framme vid Sveriges nordligaste försvarsverk och slog bivack på Norrbottens regementes exercisfält. Det var nu söndag, och de som inte kommenderats att gräva kokgravar m.m. kunde ta sig en titt på garnisonsköpingen.

RIV TÄLTEN, DET BLIR UPPBROTT

Så en dag en vecka senare sprängde en rapportryttare in i lägret, kastade sig ur sadeln, rusade in i kaptenstältet och ropade:

— Riv tälten, det blir uppbrott! Vidare order kommer senare!

Så flög han upp i sadeln igen och galopperade vidare — jag har aldrig sett en ryttare, som kunde rida som han. I en hast stod vi också marschfärdiga, men då kom en ny ryttare och rapporterade, att faran var över. Vi fick emellertid marschera därifrån och slå ny bivack nedanför Rödbergsfortet, där vi blev kvar, tills nätterna började bli kalla och vi fick flytta in i ett par bondgårdar och fiskarstugor. Där låg vi 3—4 man i bredd i hopsnickrade britsar. Det var annat det än att bo 20 man i ett 16-delarstält, när regnet plaskade ner varannan natt och halmen blev sur av det ideliga takdroppet.

I tre veckor grävde vi nu skyttegravar, röjde och byggde kolonnvägar genom ris och moras, så att artilleriet skulle kunna köra fram sina fältkanoner. Men så blev det exercis igen med inspektion av fästningskommendanten general Bergenzaun, som gav oss följande kritik:

— Jag vill säga dä', och dä' är! Marschen var i och för sig bra. Men i dessa oroliga tider vill jag framhålla dä', och dä' är rättningen i roteparen och framförallt väl uppburna huvuden. Framryckningen var i och för sig bra, den för jag inget klander emot, den var bra genomförd. Tack, kamrater!

CODDES MARSCHVISA

Från denna tid bevarar jag en marschvisa, diktad av kompanikamraten Codde Borgström (Gävlebo, sedermera arkitekt i Stockholm) och så lydande:

Kapten på kompaniet är en fader för oss alla,
han vill att vi skall lära pli, bli pojkar med mandom i,
och det är därför som vi vilja sjunga
håll i och hållia, håll i och hållia,
håll i och håll, håll i och håll, håll i och hållia och håll.

När 13:e kompani går ut på marsch utöver Bodens vida slätter,
då står det flickor i var knut, som lyssnat till vår sång förut,
och det är därför, som vi vilja sjunga
håll i och hållia o.s.v.

Vi hade eget marketenteri däruppe, där vi kunde köpa kaffe, smör och bröd m.m., men vår soldatlön var ganska skral, 20 öre om dagen under rekryttiden hemma på Kungsbäck, 50 öre i fält.

När vi legat i Boden en månad, kom emellertid de styrande underfund med att en månad fattades i vår rekrytutbildning, och så sänktes lönen till 20 öre om dagen. Nu blev det med ens brydsamt för oss, ty matpriserna hade ju raskt stigit i höjden, och svångremmen fick dras åt än värre än förut. Vi pojkar tänkte ju knappt på något annat än mat, och att gå ut i köpingen för att äta middag på någon lokal, var nu helt otänkbart, när en kötträtt kostade 8—12 kronor. Det enda man möjligen kunde kosta på sig var en kopp choklad och en smörgås på något kafé.

När utryckningstiden nalkades, kom order om 45 dygns extra krigstjänst, och dagpenningen ökades till 81 öre. Att tänka sig, vi kunde kvittera ut kr. 8:10 var tionde dag, det var pengar det!

FRÅN BODEN TILL KARUNGI

Vi skulle nu lämna minnenas Boden, där vi tvättat våra underkläder och strumpor med såpa i Luleälvens kalla vatten, kokat vår mat i det fria i grytor, som hängde på störar över den öppna elden i kokgravarna, sjungit "Det går en dag ifrån vår tid" vid kvällskorum och sedan fått utdelade brev från ängsliga anhöriga

med tröstens ord till söner och fästmän, som frös och svalt här långt uppe i norr.

Nu bar det iväg igen, närmast till Morjärv, där vi fick sitta och frysa i våra godsfinkor en hel timme, medan loket tog in kol och vatten, och sedan vidare till Karungi. Dit kom vi vid halvniotiden på kvällen, och någon inkvartering var där inte ordnad; vi fick nöja oss med gästgivargårdens stora loge, där det fanns gott om hö att krypa ner i. Men kallt var det i alla fall, ty det var köldgrader utomhus.

Kl. 0700 följande dag blev det uppställning, nu skulle vi sköta gränsbevakningen mellan Övertorneå och Salmis i posteringar om en befälhavare och fyra man på varje halvmil. Järnvägen var lagd, fast ännu ej färdig till Matarengi, och de pojkar, som skulle norrut fick följa med på grustågens öppna vagnar, medan de, som skulle till andra posteringar, fick marschera till fots. Kompaniets huvudstyrka inkvarterades i skolhuset, högkvarterets postering i gästgivargårdens uthuslänga med en dubbelpost.

På cyklar, som vi lånat av gränsridarna bondade vi en lördagsmorgon till Haparanda, för att ta en titt på Torneå på finska sidan av gränsälven. Finland var då ännu ryskt, och att passera älvbron tur och retur kostade 5 öre. Mitt på bron fanns ett mindre vakthus för kontroll och på finska sidan bevakades gränsen av ryska gendarmer, granna karlar i svart helskägg, kuskmössa med rött band, blanka läderstövlar med sporrar och lång brun kappa med sprundöppning ända till midjan och med vita snörmakerier från ena axeln ned över bröstet. En svensktalande finne hjälpte oss få tillstånd att vistas i Torneå under högst 40 minuter. Om vi stannade längre, skulle vi betraktas som ryska krigsfångar, så vi stack tillbaka, innan ännu 10 minuter förgått, och återkom lyckligt hem till Karungi.

Efter 14 dagar vid högkvarteret kommenderades jag till Kankaranta, en halvmil norrut, och där åkte jag genast på min första nattpatrullering tillsammans med en landstormsman Pipping, som inte kunde ett ord svenska. Under tre nätters fyratimmarsskift fick vi använda oss av teckenspråk, men sedan blev det äntligen vaktombyte.

Krigstjänsttiden började nu lida mot sitt slut, vi fick avlösning av andra kompanier och avreste till Morjärv för en veckas vakthållning vid järnvägsbron över Kalixälven och vår stora fält-

skjutning. I den nådde 1:a plutonen högsta poäng, mycket tack vare en avhållen löjtnant. Från Morjärv bar det sedan hemåt mot Gävle igen med avlastning vid Gävle norra, varifrån vi med regementsmusiken i täten marscherade genom staden till Kungsbäck.

Våra beväringsböcker fick vi kl. 0900 morgonen därpå. Vårt civila liv kunde åter börja.

Thore Björk.

För Tio Kronor

blir Du medlem i Kamratföreningen och erhåller dessutom årsskriften "Bocken" gratis.

Bliv medlem genom att insätta kronor 10:— på postgiro 137332, Kamratföreningen, I 14, Gävle.

REGEMENTETS POSTBUD I "FRIVILLIGKÅREN" m/18

Eric Roeger.

Det första världskrigets stora vansinne var äntligen över och hela världen med undantag av vapenfabrikanterna drog en lättnadens suck. Det rådde allmän leda vid allt, som hette våld och massaker, intet mer krig inom överskådlig tid, var den allmänna övertygelsen.

Vi som i alla fall måste rycka in och lära oss försvarets ädla konst kunde dock inte räkna med någon lindring under rekryten. Man kunde ju inte hux flux avskaffa landets krigsmakt, fast det var säkert många, som hade den inställningen. Men så hände något, som ingen hade förutsett. En generalorder efterlyste till Hälsinge regemente 200 man att frivilligt rycka in för att klara förbandets löpande ärenden, såsom motionera hästarna, som ännu ej var avskaffade, kratta grusgångar, rensa ogräs, städa, skura golv, elda etc. Min studiekompis Bengt Lindeberg, som alltid varit en gosse på alerten, vädrade morgonluft, var övertygad om att vi skulle kunna klara oss från 520 dagars tjänstgöring vid kulsprutorna i Skövde och istället få avnjuta ett visst kortare lugn nära hemmets härd. Sagt och gjort. Vi anmälde oss omedelbart, blev utan vidare antagna, ryckte in den 11/11 och gick snabbt i författning om att skaffa oss ett acceptabelt jobb. Vi tyckte att delad postutbärning inte skulle vara allt för betungande. Det gick också bra. Vi kunde ju både läsa, skriva och räkna. Allt var således frid och fröjd. Nästan!

Från Hälsinglands urskogar och Ljusnans stränder inströmmade äskad frivilligkår. De emigrerade från Alfta och Arbrå, Delsbo och Hanebo, stora starka karlar, som sällan eller aldrig rört sig så långt söderut och ansåg det hela mer eller mindre som ett äventyr. Vi ryckte in medtagande goda råd från föregående hårt prövade och erfarna kamrater; bl. a. att vi borde inhandla en flaska Salubrin för att rengöra uniformsrocken, ty det var knappast troligt att föregående mannars svett var borttvättad.

Persedelutlämningen var, då man minns den så här efteråt, en festlig tillställning. Någon som helst måttagning var det ju inte fråga om. En hastig blick på den blivande krigaren var tillräcklg för att langa till honom en enorm klädeshög plus ett par spikbeslagna marschkängor à c:a 5 kg jämte en hel del andra diverse mystiska prylar. Mössan fordrar sitt eget kapitel. Den var en s. k. avståndsbedömare och liknade en framtill tillplattad pudding. Kappan var en vidlyftig sak, som knastrade lätt, då man försökte vika ihop den. Permissionselegans var ett tämligen diffust begrepp. På luckan vidtog sedan ett febrilt byte, vilket väl var meningen, för att något så när anpassa utrustningen efter kroppshyddan.

De tolv kompanierna ockuperades och utrymmet var stort och grått. Man kände sig på något sätt övergiven av krigsmakten. Järnsängarna i dubbelhöjd skulle möbleras med madrasser och till den ändan utdelades stöddiga säckar, som skulle fyllas med motsträvig halm. Det dammade bra. Efter en tid kunde detta underlag uppvisa ett konkavt utrymme, som helt passade vederbörandes fysiska konstruktion. Effektivt och stadigt och ingen risk att trilla ur.

På tvättavdelningen fanns gott om kallvatten, värme i någon form inte alls, men vi var ju vikingar och inte bortskämda vare sig vi från stan eller de andra från urskogarna.

Så småningom utdelades mausergevär, det enda vapnet, och meningen var att vi åtminstone skulle försöka skaffa oss en viss militär disciplin och framåtanda. Den allmänna stämningen var dock sådan, att ingen kunde beskylla befälet för att ha utsatt oss för någon som helst överansträngning.

Efter en tid ansågs vi mogna att lämna kasernområdet, sedan vi nödtorftigt lärt oss göra honnör, skilja på vänster och höger

och i någon mån på de olika befälsgraderna. Permissionssedlar var begärliga så klart — när är de icke det? — och utdelades tämligen frikostigt. En del föredrog dock att planka, vilket gjorde det hela litet mindre komplicerat. På så sätt kunde man ju också disponera sin fritid på ett vettigare sätt.

OM KRISTIDSMAT OCH SOLDATNÖJEN

Utspisningen var i dessa tider, då så gott som allting var ransonerat, ett knepigt kapitel. I stora matsalen var risgrynsgröt och och torkad fisk ett slags underlag. Någon gång bräckte regementet till och serverade fläsk från egen svingård, och då var det fest, ty fett var en vara, som alla längtade efter, och som gulaschbaronerna tjänade stora pengar på. Kaffet kunde med bästa vilja i världen inte kallas njutbar dryck, men även härvidlag var vi tränade av att dricka avkok på maskrosrötter. Kylanordningarnas absoluta frånvaro fick ersättas med den kyla som vintern ibland skänkte oss; mjölken t. ex. förvarades i ett stort lagerrum i 50-liters krukor. Det tjänstgörande bespisningsmanskapet utvecklade så småningom en fenomenal förmåga att lukta sig fram till den kruka, som osade minst sur. Jag undrar vad nutidens kökspersonal skulle säga, om den var tvungen att diska i det fria både vinter och sommar. Visserligen fanns det ett skyddande tak, men det hindrade inte att spillvattnet åstadkom en mindre skridskobana, där personalen kanade omkring med porslinet.

Gymnastik var en icke uppskattad punkt på programmet. Mannarna från Hälsingland var inte vana att gå balansgång eller hoppa högt annat än möjligen på dansbanorna i det fria. Gummiskor fanns inte utan vi rantade omkring i tygditon med hårda och hala sulor, som knappast förbättrade våra tafatta prestationer. Ansatsbräden var ännu inte uppfunna och det gällde således att ta i ordentligt för att komma över en meterhög plint.

Fritidsnöjena var synnerligen begränsade. På luckan spelade man förstås poker, femkort och tjugoett. Regeln var att kortleken inte fick blandas mellan varven, något som förresten var tämligen besvärligt, då den genom flitig användning av icke alltid så rena händer antagit dubbelt så stor volym som den ursprungliga. Marketenteriet frestade med surrogatkaffe och polentabullar à 15 öre och det priset klarade vi av, ty dagslönen var hela 50 öre. Badhuskaféet i stadsträdgården var ett gouterat ställe, ty där kunde man vräka sig med kaffe i kanna plus wienerbröd, kakor och

skorpor för 25 öre. Biografernas antal var tre och biljettpriset 85 öre, nära två dagslöner. På grund av det fåtaliga manskapet förekom ej dans i paviljongen.

Även på officersmässen var mathållningen torftig, vilket lätt kunde konstateras av de meniga, som tidvis var beordrade som handräckning.

Vi två postbud klarade brevdistributionen tämligen friktionsfritt. Utrustad med en mastodontisk läderväska sändes vi till huvudpostkontoret på Nygatan och sorterade den ankommande posten i daglöjtnantens förrum. Sedan skulle den givetvis spridas så snabbt som möjligt, bl. a. skulle överstens post överräckas på Valls herrgård, där alltid en gevärspost var placerad.

Det var mycket, som var annorlunda på den tiden. Kompanichefen t. ex. hade ett visst anslag och var ansvarig för persedelhållningen inom sitt kompani. Det gjorde, att mannarnas utrustning kunde te sig olika, när de ålade omkring i terrängen eller skulle ut på permission. En kapten kunde låta lappa och laga i det oändliga och satsa mer på en anständig gåbortsuniform, som nutidens mannar knappast skulle uppskatta. För att få begagna den måste den utkvitteras hos dagkorpralen i handrustkammaren.

Efter ett par månaders tjänstgöring blev min alerte kompis och undertecknad genom "kvasten", reg.kvartermästare Åkerman, uppkallade till översten, som visade sig vara något konfunderad över vår närvaro på förbandet. Vi skulle givetvis ha placerats vid kulsprutorna i Skövde för att avtjäna våra 520 dagar och inte gå här uppe och drälla. Översten förklarade barskt, att på hans tid satte man en ära i att tjäna sitt fosterland så många dar som möjligt, varpå min kamrat tog ett steg framåt, intog enskild ställning och svarade, att "det kanske inte var så många dar på överstens tid". Jag minns inte riktigt, hur många sekunder det tog, innan vi befann oss på andra sidan dörren, men många var det inte!

Till regementet hörde ett hästdrivet kulsprutekompani under befäl av kapten Serrander, broder till Norrlandsposten. Stallet låg ute vid Vall. De sega hästarna tycktes kunna ta sig fram i vilken terräng som helst. Vapnen var tunga och ej bärbara.

C:a 50 man av frivilligkåren skulle utbildas på trupp och denna s. k. elit fick en dag den överraskande upplysningen att dagen därpå i arla morgonväkten vara startklar för fältmässig övning i terrängen. Kapten John Svenson skulle föra befälet, så lydde

första uppgiften. Löjtnant Holger Lidén gav noggranna instruktioner men meddelade samtidigt, att kapten Svenson icke skulle vara överste fältherre. En stor stark gosse från Alfta finnskogar reagerade så kraftigt mot denna förändring i planerna, att han trädde fram inför fronten och deklarerade med högan röst, att kommer inte John Svenson med, så ställde han för sin del inte opp. Löjtnant Lidén avvek ovanligt snabbt från platsen och låste in sig på kompaniexpeditionen. Det var någon, som påstod, att han hörde någon som skrattade, men det var väl bara inbillning!

MAJOR SÖDERBERGS TOBAKSBLANDNING

Överste Nyström bodde med sin familj i Valls herrgård och var en man, som vi alla respekterade. Bataljonscheferna, överstelöjtnant Stålhammar och majorerna Sjögreen och Söderberg, hade sina expeditioner i kanslihuset. Sjögreen var skytteintresserad. Även den som aldrig varit i kanslihuset kunde osvikligt hitta rätt till major Söderbergs rum, ty denne gentleman var på grund av kristiden tvingad röka torkade körsbärsblad istället för tobak, och den doften kunde ingen ta miste på. Jag hade som förste köpman norr om Dalälven lyckats importera en större laddning äkta amerikansk piptobak. Som postbud var jag ju van att dagligen till majoren överlämna post och var immun mot bladdoften. En kulen marsdag placerade jag utan att iaktta några som helst militära ceremonier en större burk tobak på hans skrivbord istället för posten för att avvakta resultatet. Han föreföll paralyserad både av uppträdandet och burken. Om icke hans stränga militära uppfostran lagt hinder i vägen, så skulle han troligen ha omfamnat mig.

Vid ett besök nyligen hos överste Berggren frapperades jag av, att han så här ett halvt sekel senare utan att tveka kunde räkna upp samtliga tolv kompanichefer.

KRIGSSPEL SOM "NÖDHJÄLPSARBETE".

Bland ståtliga och trogna underofficerare minns jag särskilt sergeanterna Öhrn och Pira. Den senare träffade jag nyligen på stan. Bland de indelta soldaterna var Blom bas för svingården, som han skötte med den äran. Krig var ett annat namn, som säkerligen ej tillkommit av en slump, han var från Delsbo.

Regementets officerare var, hur egendomligt det än låter, sysselsatta med "nödhjälpsarbeten" såsom krigsspel, motion av rid-

hästarna etc. De var ju fast anställda och kunde ju ej gå och slå dank.

Regementsintendenten hette Unger och var icke militärt utbildad, troligen den siste civilisten på den posten. Numera fordras andra kvalifikationer. Unger var för övrigt en stor charmör och musikalisk över medelmåttan.

Den antimilitära andan var framträdande — det blev annorlunda sedan socialdemokraterna hjälpt till med att trumfa igenom den nya härordningen 1925 — och en hel del otrevliga intermezzon förekom. Överste Berggren berättar, att då han en dag i sällskap med sin far borgmästaren promenerade på Nygatan, överfölls de av några hotfulla individer, vilket resulterade i ett regelrätt slagsmål. Den tillkallade polisen listade dock snart ut, att stadens borgmästare knappast ger sig ut på Nygatan för att mucka gräl, vadan missdådarna kunde inburas.

Det finns naturligtvis oerhört mycket att tillägga om denna efterkrigstid med alla dess restriktioner och besvärligheter men trots redaktionens löfte att jag skulle få prata på, som jag ville, måste jag dock sätta punkt här. Finns det någon, som läser detta och känner igen sig? I så fall en hälsning från

frivillige 107-60-18 Roeger.

1952 års regementsfana. Utförd efter 1950 års modell.
— Hälsinge regemente.

Bataljonsfana för Hälsinge tremänningsregemente.
Förlorad i slaget vid Lund 1676. — Tygmuseet, Köpenhamn.

SOM KRIGSFRIVILLIG I BÅDE ÖST OCH VÄST

De svenska lyssnarna trodde väl knappast sina öron, när högtalarna den 30 november 1939 vrålade fram den häpnadsväckande nyheten att sovjetryska stridskrafter på morgonen samma dag överskridit den finska gränsen på flera ställen och att bl. a. Helsingfors, Viborg och Hangö bombarderats av ryskt flyg. "Vinterkriget" var ett ruskigt faktum!

Det ryska överfallet väckte överallt i vårt land en storm av förbittring. Under devisen "Finlands sak är vår sak" hade redan inom en vecka upprättats ett 50-tal byråer för värvning av svenska krigsfrivilliga och en nationalinsamling för Finland startats, vilken före årets slut inbringat bortåt sex miljoner kronor.

— Jag hade jobb i Avesta då och hade väl ingen egentlig tanke på att anmäla mig som krigsfrivillig, men vid jultiden reste jag till Stockholm för att tillbringa helgen hos en bekant, och där kom jag att bevista ett propagandamöte i Auditorium, som var fyllt av åhörare, och det bidrog till att en av mina kamrater beslöt sticka till Finland och jag att göra honom sällskap.

Gunnar Törning, vid denna tidpunkt en av Gästriklands bästa skidlöpare och numera som pensionär bosatt i Gävle, berättar vidare:

"FINLANDS SAK ÄR VÅR SAK"

— Dagen därpå gick vi till en värvningsbyrå, läkarundersöktes och fick tågbiljetter, och redan på annandagen satt vi på tåget till Torneå, där vi blev utrustade. Efter ett par veckors jägarutbildning i Kemi avreste vi med tåg till Rovaniemi och fortsatte därifrån på skidor till fronten vid Salla, norr om polcirkeln.

Väl kamoflerad patrull i ingenmansland.

Med löjtnant Salén som kompanichef, fänrikarna Wrang från I 14 och Jervandt samt löjtnant Kolthoff som plutonchefer, avlöste vi där ett finskt jägarkompani, som under striderna reducerats till bara något dussintal man. Bland dessa överlevande var den kände skidlöparen Pekka Niemi.

— Vår främsta uppgift som jägare var att sköta spaningsverksamheten, som huvudsakligen bedrevs nattetid och ofta förde oss

långt bakom de ryska linjerna. På dagarna låg vi mestadels i våra korsun strax bakom den egna fronten, som framför allt nattetid låg under rysk artillerield.

— Märkligt nog förlorade vårt jägarkompani bara några få man under kriget, även om det var nära ögat otaliga gånger. En gång under en spaningstur, ledd av fänrik Jervandt, stötte vi på ryska taggtrådshinder, som löpte i tre parallella linjer. Snön låg så djup att vi kunde passera över taggtråden med skidorna på, men väl över de två första linjerna blev vi anropade och påskjutna. Framåt, skrek fänriken, och hoppade över den tredje linjen åtföljd av de närmaste mannarna, men dem som åkte sist, tappade vi bort i nattmörkret. I full fart fortsatte vi rätt igenom de ryska ställningarna och hittade därbakom en riskoja, där vi gömde oss, enär dagen nu började gry. Hela dagen måste vi ligga där och trycka, och genom riset såg vi hur en avdelning ryssar övade skidåkning i en backsänt, inte längre från vårt gömställe än att vi hörde hur de skrattade och skojade, när någon kamrat ramlade i backen. Först när kvällsmörkret kom, kunde vi återvända "hem", där vi fann att även våra borttappade kamrater återkommit. De trodde i sin tur, att vi hade gått förlorade.

— Under ett annat spaningsuppdrag under fänrik Wrang stötte vi på en rysk ställning nedanför en ås. Medan truppen gömde sig i skogen beordrades jag att följa fänriken längre fram, och vi kom så nära ryssarna, att vi kunde höra deras röster. Just inget skydd hade vi, bara några enstaka martallar, men fänrik Wrang var en verkligt orädd herre, som helt lugnt ställde sig att göra en skiss över ryssarnas ställningar, varpå vi utan att ha upptäckts i det gryende dagsljuset kunde återvända. Ja, Wrang var verkligen en både duktig och modig militär, varmt uppskattad av oss alla...

GRANATERNA REGNADE ÖVER OSS

— Det var öppna vida myrar där uppe i norr med en och annan liten skogsholme i, och man var alltid skiträdd att åka fram där, väntande att när som helst få eld på sig från någon av dessa småholmar. Dessutom hade man att kämpa mot den bistra kylan — kvicksilvret sjönk inte sällan ner mot minus 50 grader.

— Drygt tre månader varade "vinterkriget", och den 12 mars 1940 undertecknades fredstraktaten i Moskva. Särskilt sista krigs-

dagen fullkomligt vräkte ryska artilleriet granater över oss, det var enligt beräkningar tre nedslag per sekund över våra ställningar. Ett par dagar före slutet stupade också den svenske överstelöjtnanten Dürssen bara ett litet stycke från vårt tält, men märkligt nog klarade vi oss annars skapligt även den gången. Av erfarenhet visste vi ju, hur det kunde gå, om oturen var framme, som t. ex. när en av våra ammunitionskörare träffades av en fullträff. Den gången blev det bara en stor grop kvar efter häst, kärra och kusk...

— Olyckligt höll det också på att sluta, när vi en av de sista dagarna vid fronten — Eld upphör hade då inträtt — samlades till en liten festlighet runt en stor brasa i skogen. Plötsligt hördes en kraftig detonation från ett av våra tält, som sekunden efter fladdrade som småtrasor i trädtopparna. Det var förmodligen en blindgångare, som råkat ligga intill tältkaminen och exploderat!

VI FORTSÄTTER TILL NORGES HJÄLP

— Skrudade i våra finska fältuniformer återvände vi så till Sverige, våra civila kläder, som vi en gång lämnat i Torneå, såg vi aldrig skymten av igen. Den 9 april anlände vårt tåg till Krylbo, och där fick vi veta, att tyskarna samma dag invaderat Norge. Det fanns både svenskar och norrmän bland de återvändande frivilligtrupperna, och när dessa upplöstes i Stockholm, beslöt ett 30-tal av oss att omedelbart skynda till Norges hjälp.

— Vi tog alltså tåget till Charlottenberg, men tyskarna hade då redan kommit så högt upp i Norge, att vi inte kunde ta oss över gränsen, så vi fortsatte omedelbart vår resa via Sveg till Fjällnäs, och sedan vi beordrats ersätta våra finska uniformsknappar med civila sådana, inköpta i närmaste lanthandel, gav vi oss iväg mot gränstullstationen Malmagen.

— En ändlös ström av norska flyktingar, militärer och civila om vartannat, mötte oss, och vägen mot gränsen var nästan blockerad av övergivna fordon. Vid gränsen beväpnade vi oss med övergivna kpistar och en kulspruta, skaffade oss några övergivna last- och personbilar och lade beslag på bensinlasten från en lämnad norsk långtradare. Ammunition fanns i överflöd — det var bara att ta för sig. Ett mindre antal norska flyktingar anslöt sig också till oss, bl. a. en kvinnlig journalist Lillemor Erken från Oslo och en svensk sjuksyster, som haft tjänst i Norge.

— Vi nådde Röros utan att se några tyskar och körde vidare söderut på vintriga vägar mellan höga plogbrinkar, och efter ett gott stycke väg mötte vi plötsligt två tyskar på motorcyklar, som dock blixtsnabbt vände och försvann. Efter en stund mötte vi två till — kanske var det desamma, som vi sett förut — men även dessa vände och försvann.

SISTA STRIDEN OCH ÅTERTÅGET

— Men så hände det! Vi hade nått fram till en liten by, när vi plötsligt blev beskjutna. Att vända var otänkbart på det ringa vägutrymmet; det återstod bara att hoppa av bilarna, ta betäckning på vägbanans högra sida och försöka besvara elden.

— Rätt som det var fick vi kraftig kulspruteeld över oss. En av de våra, en ung pojke, blev svårt sårad, vi släpade in honom i en övergiven gård och förband honom med några lakan och handdukar. Omsider märkte vi att den tyska eldgivningen leddes från ett fönster i andra våningen av en gård. Vi sköt sönder fönstret, men det hjälpte föga.

— Kanske blev flera i vår trupp träffade, jag vet inte, ty skymningen började nu falla, och för oss återstod endast att retirera. I mörkret blev allt en enda röra, men så småningom samlades vi, en handfull svenskar, till en liten grupp, hoppade på skidorna och stack iväg bakåt mot Röros igen.

— Allt gick bra till en början, det var fint skarföre och vi var i god kondition. Vi höll oss försiktigtvis på sidan av vägen, och tur var det, ty Röros hade under tiden intagits av tyskar, som kommit från Trondheimshållet. Vår enda chans var nu att vika av inåt ödemarkerna och med kompassens hjälp gå mot svenska gränsen. Kartor hade vi inga, just ingen mat heller, men väl sovsäckar. I en gård lyckades vi dock komma över litet bröd.

EN HEMSK SKIDFÄRD

— Det blev en hemsk skidfärd över Vigelenfjällen, med kalla nätter och plågsamma dagar, då solen flödade över snövidderna, skapade en som det tycktes osläckbar törst och brände sönder huden, som flagnade av och efterlämnade brännande sår i ansiktet och på händerna. Jag har nog aldrig druckit så mycket och så länge i ett svep som när några strörenar en dag visade oss vägen till en svacka med smältvatten.

— Hur långt och hur många dygn vi åkte, vet jag inte, men till slut nådde vi i alla fall fram till civilisationen, först presenterad för oss i skepnaden av några vägarbetare.

— Så slutade mitt liv som krigsfrivillig. Men vid hemkomsten låg ett brev och väntade på mig, en inkallelseorder från I 14 till — krigsberedskapstjänst.

E. W.

I 14 KAMRATFÖRENING

skall verka för vidmakthållandet och stärkandet av sambandet mellan regementet och bygden samt samhörigheten mellan nuvarande och förutvarande hälsingesoldater.

Medlemskap kan vinnas av varje svensk man och kvinna, som hyser intresse för föreningens verksamhet.

MED BRINNANDE GÅRDAR SOM AFTONUNDERHÅLLNING

En av de första dagarna i mars för 30 år sedan — alltså 1942 — avbröts våra övningar på Valls äng av en rapportkarl. Femte kompaniet — eller Studentkompaniet som det kallades på den tiden — skulle omedelbart marschera hem till kasernen. Där blev det uppställning i logementskorridoren och kompanichefen kom med det dramatiska beskedet att vår rekrytutbildning skulle avbrytas. Vi skulle fördelas på olika kompanier och ingå i fältförband för transport till "Någonstans i Sverige".

Jag vill minnas att detta besked kom på en fredag. De första dagarna under den kommande veckan skulle vi snabbutrustas och transporteras iväg.

Det kändes rätt underligt att så brådstörtat lämna vår relativt ombonade tillvaro i I 14:s kaserner och ge oss iväg mot det stora ovissa, som vi ju inte visste om vi någonsin skulle komma tillbaka ifrån med livet i behåll. Permission beviljades dock i största möjliga utsträckning under söndagsdygnet och detta blev säkert för många ett av de mest minnesrika i deras liv. Jag glömmer aldrig denna lördagsnatt. Man tänkte att det kanske var sista gången i en civil säng, och man lovade sig själv högtidligt att aldrig mer klaga om man än en gång finge ligga så här. Många tusen gånger sedan den natten har jag legat "så här". Och löftet glömdes givetvis snart bort!

AVRESA MOT "NÅGONSTANS"

Så kom tisdagen och det blev ilastning, men inte i de fasta övningsfinkorna borta vid ammunitionsförrådet den här gången, utan i riktiga godsfinkor, som snart skulle rulla miltals bort mot okänt mål, medan vi krälade i halmen i tvåvåningsbritsarna. Gnistorna

från kaminen i mitten av finkan dansade oroväckande nära halmen i vinddraget från skjutdörrarna som stod på glänt. Att sådana transporter förskonades från katastrofer är alltjämt för mig en gåta.

Tåget stannade sista gången i Munkflohögen, varifrån marschen gick västerut — med bl. a. tolkning efter glashala vägar en morgon, när kvicksilvret var under 40 och himlen stod grön över de vita fälten kring Föllinge. Byn Rötviken i Hotagens kommun i nordvästra Jämtland blev vårt mål. Denna natursköna by, med starkt terrasserad bebyggelse ner mot sjön Hotagen, skulle bli vårt hemvist under drygt sex månader, fram till mitten av september. Många andra hälsingekompanier låg där under beredskapstiden eller i grannbyarna Rörvattnet, Hotagen, Gunnarsvattnet, Valsjöbyn och Häggsjövik.

400 MAN OCH 13 FLICKOR

Låt mig citera något av vad jag skrev om Rötviken i den kompanitidning, som vi gav ut när vi muckade. Tidningen döptes till Bunker-Posten efter vår kompanichef, dåvarande löjtnanten Georg Pettersson, mera känd som "Bunker-Pelle".

"Uttröttade av en lång marsch, hungriga, blåfrusna mötte vi Rötviken. Humöret höll sig också åtskilliga grader under nollstrecket. Vårt liv kändes nästan lika fruset som den jämtländska naturen.

Men så kom då kvällen och vi uppsökte byns kaféer. Och strax blev det lite ljusare. Bara vetskapen om att det fanns fyra kaféer gjorde oss lättare till sinnes. När vi sedan blev gästvänligt mottagna på dessa och kaffe och gott bröd dukades upp, kändes det riktigt skönt och hemtrevligt. Kaféerna blev våra samlingslokaler, och vi skall länge med tacksamhet minnas Isak Anderssons, Johanssons, Kristina Sundbergs och Hestners fik. Servitriserna gjorde också sitt för att förgylla upp vår trista tillvaro. Vem kommer inte att längta efter den stillsamma Aina, den käcka och swinggirlbetonade Jenny, den venuslinjiga Therèse och hennes kollega Siri med stillsamt väsen och drömmande blick. Eller den godmodiga Gunvor med sina vackra ögon, Celdis, välformad som en grekisk gudinna, Signhild, glad, god och ljus som en majmorgon, och Bojan, ståtlig och värdig som en adelsdam. Gun och lilla rara Siv skall vi heller aldrig förgäta, lika litet som vi skall glömma Britta, Märta och Ada".

Det må förlåtas om det kanske finns överord i denna lovsång

Tre starka karlar bär upp författaren.

till Rötvikens flickor. Samtliga torde vara nämnda. Det fanns inte fler än 13. De utgjorde den enda kvinnliga fägringen för 400 gråklädda män i de två kompanierna i Rötviken.

DRAMATISK MARSCHORDER

De sex månaderna i Rötviken förflöt ganska lugnt och fridfullt med befästningsarbeten och en del övningar. Med ett undantag!

Det var en het söndag, troligen i juli. Bataljonen fick uppbrottsorder. Förläggningarna revs och bilarna lastades. Skarp ammunition delades ut. Och vi låg i sluttningen mot sjön Hotagen och väntade på marschorder. Kompanichefen, löjtnant Pettersson, agerade mer energiskt än någonsin — och det vill inte säga litet! — avbröt sig och skrek:

— Nej, nu ska jag banne mej springa hem och raka mej. Man kan aldrig veta när det blir tillfälle till det nästa gång.

Stridsviljan lågade i hans ögon.

I kvällningen kom marschordern: Mot Valsjöbyn och gränsen! Det var bara en övning, sades det, men vi förstod snart att det var allvarligare än så. Inte bara på grund av den skarpa ammunition som låg i våra patronbälten. Några planerade övningsmoment förekom inte. Vi marscherade några kilometer, så blev det rast,

längre än vanligt, så några kilometer igen och en lång rast. Motorcykelordonnanserna rusade fram och tillbaka. Framåt morgontimmarna kom så order att vi skulle marschera tillbaka och bygga upp förläggningarna igen.

Det vore intressant att veta, vad som låg bakom denna marsch mot gränsen. De initierade är kanske oförhindrade att berätta det nu.

Halvåret i Rötviken blev säkert för de flesta inkallade en relativt lycklig tid. Mycket gjordes för vår trivsel. Kompaniadjutanten Alvar Karlsson — senare känd som polisassistent Kåresjö i Storvik och Valbo — var en "fixare" i ordets bästa betydelse. Han lät bl. a. bygga en bastu och inredde — med hjälp av en inkallad dekoratör från Gävle — matsalsbaracken till en mycket trivsam samlingslokal. Vi hade en egen prima orkester och en underhållningspatrull, som leddes av ärkebiskopssonen Jan-Olof Söderblom.

Rötviken är alltså i ljust minne bevarat. Så mycket mörkare och tristare blev de två månaderna i Norra Finnskoga i Värmland hösten 1943. Vi låg vid den lugna monotona Klarälven, inbäddade i granskog. Vi praktiskt taget varken såg eller hörde något annat än varandra. Det var en halv mil till närmaste kafé i Sysslebäck. Trots detta fungerade marketenteriet nästan inte alls. Flera kompanichefsbyten förbättrade inte situationen. Det blev en ibland håglös, ibland irriterad stämning. Man kunde kanske tala om "sänkt stridsmoral". Det blev också en del krakel med befolkningen, som i ett par fall ledde till rättsligt efterspel.

"KRIGETS BAKGÅRD" I HAPARANDA

Den mest intressanta inkallelseperioden för vårt kompani — 3. skyttekompaniet I 14 — kom hösten 1944. Vi förlades först i Paalovaara, några kilometer utanför Haparanda, och vår främsta uppgift var att hjälpa de tusentals finska flyktingar, som strömmade till Haparanda undan de tyska trupper, som retirerade mot norr och skövlade och brände i byarna. I ändlösa karavaner kom de via bron från Torneå — fattig finsk allmoge med sina tillhörigheter på kärror och ledande en ko eller en get. Kreaturen samlades i en stor inhägnad i norra delen av Haparanda och finländarna fördes med bilar till det s. k. Lusitania, ett slags karantänstation, där de fick bada och läkarundersöktes, varefter de med tåg fick resa till fristäder söderut.

Många beklämmande saker vi fick se på den "krigets bakgård", som Haparanda förvandlades till. Jag kom under den tiden — och den efterföljande perioden uppe i Kätkesuando drygt en halvmil söder om Karesuando — kriget närmare än jag varit tidigare.

GRUPPERING FÖR STRID

En dag var jag cyklande på väg från Haparanda ut till Paalovaara. Vid stadsgränsen hörde jag flyglarm. Jag hade att välja på att vända om och krypa ner i något skyddsrum eller fortsätta ut till vår förläggning. Jag valde det senare. Just när jag kom fram uppenbarade sig de tyska Stuka-planen. I vida bågar gick de in över Haparanda för att sedan dyka mot Torneå och släppa sina bomber. Svenska luftvärnet trädde i funktion. Små "rökringar" slog upp runt planen. Vi stod i spänning och väntade på träff. Men någon sådan kom inte, vilket kanske inte bara berodde på att de våra siktade dåligt. En nedskjutning hade ju kunnat få obehagliga konsekvenser för oss.

Några dagar senare ställdes kompaniet skyndsamt upp. Rykten hade börjat cirkulera att de tyska trupper som fanns kvar i Torneå planerade att inför finnarnas tryck söderifrån "slå sig in" i Haparanda. Vi stod alltså inför risken att möta anfallet och kompanichefen orienterade om hur vi skulle grupperas.

Hur kändes det då när vi kanske om bara några timmar skulle vara invecklade i strid? Ja, så vitt jag kan erinra mig kändes det nästan ingenting alls. Människan tycks ha en underbar skyddsmekanism som träder i funktion när så behövs. Vi stod där och tänkte inte längre på annat än hur vi skulle gruppera oss. Allt kändes så mekaniskt på något sätt.

KRIGET FRÅN PARKETT

Likadant kändes det när vi en månad senare förflyttades upp till Kätkesuando och fick ta emot ett kompani finnar, som överraskats av artilleribeskjutning och döda eller döende fraktades över Muonios is till svenska landet. Vi tog emot dem och försökte ge den lilla vård vi kunde i väntan på ambulanserna. De flesta av dem som ännu levde hade svåra skador, många uppfläkta bukar som nödtorftigt förbundits med pappersbindor. Vi arbetade mekaniskt, som robotar. Först några timmar senare, när vi kommit upp i tältet och hade satt på kaffet kom reaktionen. Jag måste gå utanför tältväggen och kräkas.

Gårdarna brinner på finska sidan.

I Kätkesuando såg vi kriget från parkett. Vi låg på sluttningen ner mot Muonio älv och på andra sidan låg tvillingbyn Kätkesuvanto, som var betydligt större än den svenska. Den var invaderad av tyskarna. Vi kunde dagligen iaktta dem. Trots det förtvivlade läge vari tyskarna befann sig, tycktes disciplinen vara obruten. Vakten vid älven gick i den noggrannaste marsch — med högt upplyftade ben — som vi någonsin sett.

Så en eftermiddag skakade ett par dova knallar vår förläggning. Vi springer ut och ser tyska soldater rusa från byggnad till byggnad på andra sidan. De går in med en dunk i handen och en kort stund efter det de kommit ut står byggnaden i ljusan låga. Snart brinner hela byn — ett 70-tal byggnader. Vi står tysta vid stranden halva natten och tittar på det makabra skådespelet. I fjärran rasslar kärror och surrar bilar; tyskarna lämnar den brinnande byn.

På morgonen faller lätt snö över svarta skorstensmurar. Svaga rökar ringlar upp här och där. I fjärran mullrar krigets åskor. De tidigare nämnda artilleribeskjutna finska soldaterna släpas över isen.

Det blev beredskapstidens ohyggliga final för 3. skyttekompaniet I 14. Några veckor senare reste vi söderut och hemåt mot det civila livet.

Viljam Wikström.

SKIDGENERALEN HÅLLER RÄFST OCH RÄTTARTING

Detta är historien om hur arméchefen Ivar Holmquist den ovanligt kyliga krigsvintern 1941 snabbt försåg Övre Norrlands trupper med ett extra ställ underkläder, i någon mån också vad "lappsjukan" kan ställa till med, samt hur det kan kännas för en menig att bli huvudfigur på generalsnivå.

Ärendet gällde underhållstjänsten, som ej heller denna andra krigsvinter föreföll vara vad den borde. Det tyckte i varje fall den menige, som i januari, då kvicksilvret höll på att försvinna under —40 C, led av allt svårare skrivklåda. Att denna form av lappsjuka skulle locka självaste arméchefen till personlig kontakt med den menige, var dock mera än skribenten räknat med.

Innan högstdensamme, mera allmänt kallad Skid-Ivar, med ett dygns varsel anlände i sin vimpelprydda bil torsdagen den 6 februari till bataljonens centrum, en gammal timmerstuga i Ruskola, var stämningen ganska uppjagad. Spänningen hade med djungeltelegrafen spritts även till förläggningarna, tältbivackerna, som fanns utspridda runt om i den vintertid något mörka Tornedalen.

Generalen kom givetvis inte ensam. Ur hans följebilar steg en rad myndiga och behärskade allvarsmän av hög rang.

EN HET KAKELUGN

För en menig, som redan fyra månader härdats i ett hårt friluftsliv, verkade den lyxiga nyeldade kakelugnen och de inomhus varma timmerväggarna närmast som finnbastun hemma i Noppa. Att lätta på vapenrocken var dock inte tänkbart just då, än mindre att kränga av sig ylletröjan.

På den menige, uppsträckt i halvt enskild ställning framför den förfärliga kakelugnen, rann floder av svett nedför ryggraden, när "sammanträdet" — så hette det! — inleddes med närmast ett generalsförhör. Klen tröst skänkte alla övriga, som fyllde det lilla rummet till sista plats. Några av främlingarna försökte verka uppspelta på den meniges bekostnad, men även de nöjde sig snart med att vara enbart upphettade, medan generalen som skicklig strateg lugnt satt vid bordet intill det dragiga fönstret. Där var det svalt!

Ur portföljen hade han hämtat fem fullskrivna folioark, som den menige kände väl igen. Det var den senares den 15 januari egenhändigt hopkomna skrivelse till MO "angående vissa förhållanden vid förband inom littera O". Den digra akten, som skribenten begärt få levererad tjänstevägen — han slapp då också portokostnaden — var välbekant även för bataljonschefen och regementschefen, säkerligen också för fördelningschefen, som hittat en sittplats i den uppbäddade sängen, sedan alla tillgängliga stolar avståtts åt mera prominenta och ömtåligare stockholmare.

Alla här i norr inblandade bör ta detta lugnt, tänkte den menige, som dock själv inte blev så lugn, när han återsåg sin skrivelse upphöjd till "Hemlig" och åtföljd av en hel binge lika rödstämplade yttranden. Vad flera av dessa innehöll, kände han dock till, hans kontakter med förbands- och bataljonschef var nämligen goda. Inte heller regementschefen oroade han sig för, möjligen för fördelningschefen. Denne var nämligen den ende, som under det mödosamma remisskrivandet aldrig ställt frågan: Måste detta verkligen vandra denna långa tjänsteväg?

ETT BRÅDSKANDE ÄRENDE

Vet ni inte att anmärkningar kan ställas utan omvägar till MO, mullrade också Skid-Ivar.

Jo, det visste den menige, men då skulle det dröja länge, innan några förbättringar kunde väntas, ett år minst. Felaktigheter, försvarsbara 1939, borde inte i dessa allvarstider få fortsätta ännu 1941.

Sedan den mäktige arméchefen högläst en stund, blev han mindre bister mot den menige och allt allvarligare inför dem bland de församlade, som hade med underhållstjänsten att göra. De bekräftade nämligen ganska hyggligt de exempel på brister,

Det var mycket snö i Norrbotten.

som uppradats gruppvis i skrivelsen. Och den ansvarige föreföll oftast vara någon av de uppresta stockholmarna.

Efter hand som kakelugnen svalnade, steg därför värmen bland främlingarna. Då föreföll också fördelningschefen ganska nöjd, och regementschefen hade redan sänt tjuvpojksliknande ögonglimtar som klarsignal till skribenten. Denne hade då länge ångrat sin småaktighet att blanda in reg-stabens elektrifierade julgran och förnämliga matsal för att få bakgrund till andra förbands mera primitiva förläggningar.

DYRBAR FÖRLÄGGNING

Det blir för långt att dra alla detaljer. Några kanske dock är värda att minnas. De kan ju också vara lärorika.

Att tältens i övrigt förnämliga plåtkaminer blivit snabbt utbrända redan före julen 1940, beroende på att de i kylan måste hållas röda dygnet om, var inte så anmärkningsvärt, även om det var dyrt. Dyrt var ju också att de i början av oktober uppsatta tälten perforerats till såll av virvlande gnistor från den råa aspveden och sedan påklätts ytterligare ett nytt dyrbart tält utanpå det nedtjälade. Det nyaste nya tältet var nu på väg att i sin tur förintas.

Vad som påtalades var, att det inte blivit någon fart på barackbyggena. Virke i monteringsbara, säkerligen också mycket dyr-

Hälsingar på skidmarsch.

bara moduler hade anlänt med tåg söderifrån, men hölls lagrat i stora översnöade upplag i kyrkbyn. Något av allt detta hade visserligen förts ut i skogarna västerut till platser, som rekognoserats för nya förläggningar. I flera fall hade där svallisen i myrhalsarna maskerat virket till oigenkännlighet.

Order och kontraorder hade korsat varandra.

Redan i oktober hade vi försökt rusta oss för vintern genom att förse tälten med "förstugor", byggda av granris, träbitar, pappstycken etc. I något fall förekom en träfiberplatta som dörr. Plötsligt skulle allt detta bort, en order från Stockholm, som dock av praktiska skäl icke fullföljdes. Den 11 januari kom kontraordern: Ordna omedelbart förstugor!

I början av december kom ordern att all byggverksamhet skulle upphöra. Det skulle då inte bli några flera provisoriska matsalar, kokhus, stall och utedass. Det mesta var dock redan nödtorftigt uppfört av de bysnillen, som fanns inom förbanden, givetvis un-

der stor åtgång av bräder, inköpta ända inne i Finland, och av spik, som ortens småhandlare efter långa frakter och dröjsmål, levererade till allt mer stigande priser.

Först sedan kom barackerna. Med järnväg, men inte till förbanden.

En begäran om en barack åt de sjuka, som under en epidemi inte fick plats i batstabens fem sängar stora sjukkvarter, avslogs i ett svar från Stockholm den 5 januari. I stället beordrades ett särskilt sjuktält.

KRISREVISIONEN

Dagspressen hade refererat krisrevisionens kritik över slöseriet med främst maten. Livsmedel hade då länge fördelats av bataljonskommissarien till kompanierna varje kväll på en åker i skenet av ficklampor. Fingrarna blev stelfrusna, papperspåsarna brast i regn och snöglopp, och det förekom förluster. Makaronerna ger ju heller ingen återväxt, möjligen ärterna. Även här förelåg alltså besvär genom byggförbudet.

Hur fungerade etappförrådet? lydde en annan fråga. Efter fyra månader hade ännu inte, trots rekvisitioner, några gummipackningar till kokvagnskittlarna anlänt, oumbärliga för isolering av varm mat och vid marsch. Efter lång väntan hade istället anskaffats en civil surrogatliknande gengasslang. Som mycket annat måste även en under höstens utrustning saknad konservöppnare, som var nödvändig till kronans konserver, inköpas civilt.

Att Övre Norrlands trupper, åtminstone de i Tornedalen, höll på att bli barfota mitt i vintern, var kanske okänt i Stockholm? Av två par skor var det ena snabbt nedslitet på hård barmark. I november återstod inte mycket av sulor och klackar. Vid jultiden var även det andra paret pjäxor illa däran. Skomakare fanns avdelade förbandsvis, men material och verktyg uteblev. Till sist inköptes dyrbart läder förbandsvis under dagslånga resor till Haparanda.

För det mesta, som hittills anförts, fanns dock förklaringar.

UNDERKLÄDERNA

Skid-Ivar tände emellertid ordentligt, när det blev tal om underkläderna: 1 st. linneskjorta, vit, 1 st. trikåtröja, grå, 2 par präktiga kalsonger, lahmans. Vid tvättbyte förlorades nämligen det lämnade understället i flera dagar, beroende på att rena klä-

der inte levererades omedelbart. Kvar återstod då av de militära underplaggen endast linneskjortan, vintertid kallad "svepningen".

Detta förtröt å det högsta general Holmquist, som sedan 1935 var hederspresident i Internationella skidförbundet. Att livligt skidåkande fältförband skulle tvingas hålla civila ombyten i persedelpåsarna ansåg han vara orimligt.

Särskilt barskt avväpnade han en av sina medföljande experter, som förklarat att man just då inte hade tid att fabricera flera trikåskjortor. Vi gör just nu såna här, sa han, och nöp i sin egen fältgrå utanpåskjorta med slips, som dittills aldrig förunnats en menig annat än genom privata inköp i någon välförsedd herrekiperingsaffär.

— Det är nödvändigare med varma tröjor här norrut, sa Skid-Ivar.

Ingenting är omöjligt, ett extra ställ präktiga underkläder kom mycket snabbt, och även tvättbytet förbättrades.

"DAMBYXAN"

Hemma på Noppa kunde då förbandets resligaste kraftkarl upphöra med en egenhändigt instuderad extra exercis som under ofta återkommande persedelvisitationer blivit allt mera burlesk. "Är det här någonting för en fullvuxen soldat?", var hans gravallvarliga fråga, när han reste sig i hela sin längd ur snödrivan utanför tältet och i sina väldiga nävar höll framför sig någonting tunt och obetydligt, som bättre skulle ha passat en gracil kvinna än hans egen breda mage.

"Dambyxan" hade anlänt redan vid första tvättbytet som ersättning för ett par spritt nya, långa och varma kronkalsonger. Stor och robust väckte denne ständige vårdare av det kortkorta sommarplagget alltid stor munterhet. Även intendenten och andra från fördelningsstaben gillade detta spex.

Dessa vid sidan om den enahanda beredskapstjänsten välkomna inspektioner förekom veckorna före det oväntade generalsbesöket, medan man på staberna ännu höll på att skriva sina "förklaringar".

RÄG I RYGGEN

Men åter till sammanträdet, som omfattade även andra frågor än underhållstjänsten. En stund ägnades sålunda åt den olust, som avslagna permissionsansökningar spred, när angiven ömman-

Skidgeneralen.

de anledning i den avlägsna hemorten var verkligt brådskande men inte hunnit styrkas med tillräckligt starka skriftliga intyg. Dessvärre ansågs militär myndighet i fält inte kunna skaffa sig bekräftelse telegramledes. Och förbättring av den magra portionsersättningen vid hempermission var inte en militär angelägenhet, utan en regeringsfråga. Flera gånger klagade också denna samlade militära expertis inför den menige över, att regering och riksdag gav för små anslag, alltså även 1941.

En slutkläm var att äldre beredskapsinkallade inte borde vara undfallande utan ge sina vida yngre truppledare allt det stöd som behövdes. Det var arméchefens råd, som den menige kände som råg i ryggen. Han blev då så djärv att han riktade en närgången fråga till generalen: Är vår strandsluttning vid Torne älv, ehuru fullt sårbar från öster, rätt förläggningsplats?

Arméchefen fortsatte trots denna fråga att vara mycket ämabel. På tal om tälten, som inte höll värmen, meddelade han, att det var mycket kallt inomhus även i Stockholm. För bränsleransoneringens skull satt man i högkvarteret med ytterplagg, mödosamt skrivande med stelfrusna fingrar.

MINNESVÄRT

Att denne eklöfsbekransade 62-åring, som varit yrkesmilitär i 42 år, gav sig tid att på detta sätt tala med en vanlig man i ledet mitt i kretsen av sina yrkesutbildade rådgivare, imponerade djupt på den menige.

Fjorton dagar efteråt kom fördelningschefen på ett återbesök. nöjd, god och glad. För mannen i ledet var då lappsjukan för länge sedan överstånden. Först året därpå avgav MO sin berättelse till riksdagen. Sekretessen bidrog till att ärendet från "Littera O" omnämndes ytterst knapphändigt.

Fortfarande efter alla dessa 30 år minns jag Skid-Ivar med glädje.

619 Hed

Visa "BOCKEN"

för Dina bekanta!

Intressera dem för KAMRATFÖRENINGEN och skaffa nya medlemmar.

MED HÄLSINGAR I LAPPLAND 1945

För oss gamla, som var med under beredskapsåren 1940—45 står allt ännu så levande. Man tänker inte på att det nu är 27 år sedan beredskapen upphörde och att de flesta, som nu är i aktiv tjänst inte upplevt dessa år, bara läst eller hört talas därom.

Torsten Wiklund.

Under huvuddelen av beredskapstiden hade jag det tvivelaktiga nöjet att vara chef för arméstabens organisationsavdelning med allt vad det innebar av omorganisering, upprustning och hela raden av beredskapsomgångar. Det var sannerligen inget vilohem.

När arméchefen, generallöjtnant Douglas, frågade om jag inte till omväxling ville ut och ha en vinterbataljon en beredskapsomgång var det självklart att jag tackade ja — så mycket mer som det gällde en bataljon från Hälsinge regemente till det fjärran Tärna-området i norra Västerbotten.

Det är klart att redan inryckning till fältdepåer, utrustning och avresa innebar en hel del problem. Det var ju mängder av hästar som skulle inmönstras till kärror och tross. Och så var det ju gengastid. Det fanns bara en bensindriven bil, en liten DKW. Eljest var det gengasbilar. Och kolaggregaten fungerade inte all-

tid så där helperfekt. Men iväg kom vi med Storuman som urlastningsstation.

17 MIL I 40 GRADERS KYLA

Där kom första chocken. 37 grader kallt. Och röken stod rätt upp ur alla skorstenar.

En liten nätt marsch hade vi framför oss, mer än 17 mil uppdelade på fem dagsetapper. Den som nu bilar den fina och raka Blå vägen kan inte göra sig en föreställning om hur krokig och smal den vägen då var, hopsnörd då och då till smala broar, de s. k. "Roséns snörliv", uppkallade efter landshövding Rosén, som genomfört en enorm förbättring av en tidigare ännu smalare och krokigare väg.

Vägen gick väl an. Men kylan var besvärligare. Redan andra marschdagen var temperaturen nere under minus 40 grader. Tredje dagen sjönk den till 42.

Under första fjortondagarsperioden hade vi aldrig varmare än minus 40 grader. Man ringde från milot och förhörde sig om våra övningar. Det är sannerligen ingen temperatur att hålla långa uteövningar i. Det gällde att så gott det gick klara ömtåliga bronker. Och det gällde att genom sprängeldning i plåtkaminerna i baracker och Agell-hyddor göra tillvaron uthärdlig.

EN SMART METOD ATT SKO SIG

Men åter till marschen. Redan första kvällen gjorde jag en otrevlig erfarenhet. Vi hade vid ett av de många stridsvagnhindren passerat en trave höbalar i diket. Dem hade vi inget intresse för eftersom vi till och med måst kvarlämna hö i Storuman. På kvällen kom emellertid en odalman åtföljd av något slags fjärdingsman och gjorde gällande att vi tagit höbalarna och pekade ut en del, som han ansåg var hans. Det var inget annat än att betala — under protest. Det slog mig att det var något lurt i detta. Det verkade som ett system.

Till nästa dags marschmål åkte jag i förväg med ett par man med taggtråd. Mycket riktigt. Nära marschmålet låg en trave höbalar, som vi inhägnade och bevakade. På kvällen kom samma odalman med samma eskort och skulle fordra betalning för stulet hö. Men den dagen kammade de noll. Det var ett system som jag

sedan fick flera exempel på. Man hade hittat på olika metoder för att sko sig på Kronans bekostnad. Fjärde dagen måste vi inhysa en halt häst i en gård. När den hämtades fick vi räkning på en kvantitet havre, som räckt till ett fyrspann hästar och dessutom på tre klänningar, som hästen ätit upp. Naturligtvis betalade vi inte — mer än rimlig kvantitet foder.

MED FRUSEN DYNAMIT SOM GRANNE

Och så kom vi då fram till de kära barackerna i Snedbacken och Rödingsträsk. Jag var där i somras. Inte ett spår kunde märkas inte ens av vårt sagolika utedass med en strålande utsikt över Laisan och Norra Storfjället men med dålig undervärme.

Expeditionsbaracken bar tydliga spår av de många avlösningarna. Det var hela väggar med samlingspärmar. Ingen hade vågat gallra och rensa. I en pärm fann jag en rapport från en sergeant. "Alla minorna vid Portbron upptagna utom en, som icke kunnat återfinnas". Och det var ju uppbyggligt. Fyra pärmar senare en kort rapport "Den återstående minan vid Portbron återfunnen".

Mitt i lägret stod en Agell-hydda med ett skraltigt taggtrådsstängsel omkring. Ingen uppgift om varför eller vad hyddan innehöll. Med pionjärsakkunskap lät jag öppna hyddan. Innehållet — en pyramid av gnistrande frusen extradynamit något ytterst högexplosivt. Det blev ett stabilt stängsel. Inget kunde röras förrän det tinat.

Vi hade folk i förväg, som skulle kvittera vissa förråd på rekordtid. Så skedde. I sällskap med uppbördsmannen besökte jag sedan ett minförråd. Tomt! Kontroll visade att det varit tomt i två år.

Så visst var det ett och annat, som inte klaffade som det skulle.

INGEN SNÖBRIST PRECIS

Snö. Oändligt mycket snö hade vi. Det är svårt att föreställa sig för den som till äventyrs sett det ringa snödjupet senaste vinter. Medelsnödjupet var 181 cm. Allt var dränkt i snö. Men detta var dock inget rekord. Året innan hade det vräkt ner 360 cm. Plogar och snöslungor räckte inte till då. Beredskapsförbandet fick röja med spadar och kolkorgar. Man lär ha börjat med att gräva rännor för telefontrådarna.

Men vårt snötäcke räckte gott. Plogvallarna blev höga som hus. Man åkte som i en ränna, en smal ränna. Min bil mötte en dag en annan. Vi trodde mötet skulle gå. Men nix. När vi var mitt för varandra högg bilarna ihop. Sidodörrarna gick inte att öppna. Vi kunde rulla ner rutan och trycka hand och vänta på att någon skulle komma. Och det gjorde det så småningom.

Plogvallarna är naturligtvis ett problem. Milbef framhöll vid inspektion att fordonen skulle av vägen vid rast. Lätt sagt. Vi försökte med en häst och kärra. Efter fyra timmar var vi igenom plogvallen och hade hästen simmande i lössnön utanför.

General Douglas ville att jag skulle titta till hans jakthydda vid en liten tjärn vid Tjårråvajjajokk i Södra Storfjället. Jag åkte dit med mina rapportkarlar — skapliga skidlöpare förresten — Nils Östensson, Arvid Olsson och Hedlund Hofors, idel svensk skidelit. Vi fann ingen stuga. Nästa dag var jägarplutonen och letade. Ingen stuga. Några dagar senare hade vi en bataljonsövning där uppe. En trött soldat satte sig på en snöhög, snön föll ner och blottade murade tegelstenar. Det var skorstenen till Douglas stuga, som vi så skottade fram. Vi möttes av en stor grön krokodil — generalens gummibåt. På sängstolpen såg vi hans enkla tidräkning, utgångsdatum och sedan ett antal streck.

Det var ett brett men vägfattigt område vi hade att svara för. Gav man sig ut för att inspektera posteringar vid gränsen visste man aldrig när man kunde komma tillbaka. Det gick fort att bli fast i snön.

I riktningen mot Hattfjelldal i Norge fanns på den tiden inte genomgående väg. Vägen slutade vid tullstationen. Och sedan var det 9 km kvar att åka skidor till gränsposteringen. Den låg i en lappkåta och hade egen kock samt fick proviant en gång i veckan. De gick på patrull längs gränsrösena en lång sträcka. Och den främsta uppgiften blev att på pulka ta ner alla stackars flyktingar, som sökte sig över gränsen. Det var norrmän. Och det var diverse nationaliteter — tyskar, ryssar, serber, de senare fångar, som arbetade på vägar och flygplatsbyggen. Vi förde dem till karantän i ålderdomshemmet för vidare befordran.

Min första kontakt med denna postering blev en underlig upplevelse. Det var en samling gamla karlar, som talade en typiskt sydsvensk dialekt. De var från Böda, Mörbylånga o. s. v. Och kocken var skeppskock. Jag funderade — hur har nu dessa hamnat här? Jag erinrade mig att det varit ont om magasinsarbetare

och att vi därför skickat upp ett antal outbildade, icke vapenföra från södra Sverige. Det var sådana som hamnat här på gränsbevakning. De hade lärt sig åka skidor och dra pulka. Om de kunde hantera vapnen vet jag inte. Jag erbjöd mig att ordna omedelbar avlösning. Men det ville man inte. Detta var livets stora äventyr, något att sedan berätta om för barn och barnbarn. Och så fick det bli.

HÄRDIGA FJÄLLBOR

Det är en härdig ortsbefolkning där uppe — inte bara de beryktade "ripjägarna". Läkaren på sjukstugan i Tärnaby, som vi hade mycket att göra med, berättade att han en dag fått besök av en lappgumma, som ville ha styrkt att hon skulle tas in på ålderdomshem. Han frågade hur gammal hon var. 76 år. "Och varifrån kommer mor"? Hon uppgav en lappby 3,5 mil därifrån. "Hur har mor kommit hit"? — Jag har åkt skidor naturligtvis. Ingen intagning på grund av ålderdomssvaghet!

Man ömmade mycket för sina vänner på andra sidan gränsen och ordnade "norgeaftnar" för att få ihop pengar till dem. Vi hade ett litet underhållningsteam spelmän (blivande riksspelmän) och sångare och brukade hjälpa till med underhållning vid dessa norgeaftnar. Det var inte stora lokaler man hade tillgång till — bara vanliga bostadsrum i Klippen och Joesjö. Där auktionerades ut små kaffepåsar, askar med cigarrcigarretter, hembakt bröd m.m. Inropet brukade sluta på 50 kr. Man gick alltså dit i avsikt att satsa 50 kronor, ett stort belopp i en fattig bygd. Nettobehållningen på vardera platsen blev över 1000 kronor. Vackert.

Vårt underhållningsteam medverkade även i Tärna kyrka, ett uppskattat inslag som gav god kontakt med ortsborna. Och vi bjöd på kyrkkaffe vid genomgångsbaracken i Tärna och ordnade samtidigt skidstafett med banan i en åtta och skärningspunkt vid kaffeborden. Det var kompanilag och lag från IK Fjällvinden mot Nils Östensson, som åkte alla fyra distanserna ensam — och vann stort.

Jag fick även en gudson där uppe genom en tilldragelse som belyser hur besvärligt folket kan ha det. Sent en kväll ringde en ängslig blivande barnafader från en enslig by. Förlossning var aktuell. Det var snöstorm — inga gengasbilar gick. Vår enda bensinbil fick rycka ut bemannad med bataljonsläkaren, som gått

BB-kurs samt ett par starka karlar. De kom fram — och genom att länsa undan stormen runt Gäutjaure, omkring 5 mil, lyckades de även komma fram till sjukstugan 15 minuter innan barnet föddes. Vi erbjöd oss att bataljonspastorn, komminister Sigge Bergman i Hedemora, skulle döpa barnet. Mormor var tveksam. Trodde inte att en karl i uniform kan vara riktig präst men blev övertygad. Till pojken — Kjell-Olov Magnusson — överlämnade vi ett fälttestamente med dedikation och erinran om de hårda tider och de besvärliga förhållanden under vilka han kommit till världen. Jag har kunnat följa hans väg fram i livet genom kontakter med familjen.

Hälsingesoldaterna var utmärkta att ha med sig i fält. Med gott humör övervann man besvärligheter och förtretligheter. Det fanns inga förseelser eller förlöpningar som gav anledning till bestraffning av något slag. Däremot fanns några fall av "lappsjuka" — en naturlig sak under kölden, mörkret och den isolerade förläggningen parad med oron för dem där hemma.

Har någon läst så här långt bör han ha märkt att en tjänst som denna kan inrymma mycket av omväxling och trivsel och att ett naturligt och trevligt umgänge med befolkningen i bygden är av avgörande betydelse för ömsesidig uppskattning och vänskap.

Torsten Wiklund.

VAD FYRA MINNESSTENAR HAR ATT FÖRTÄLJA

Stenen på Mohed.

Kanske tycker någon att rubriken är missvisande. Det finns väl bara en minnessten, som tillhör regementet, och det är den, som står i Regementsparken. Det kan så tyckas. Men vid närmare eftertanke har regementet faktiskt ytterligare tre stenar, två vid Kungsbäck och en uppe vid Mohed, att väl vårda och bevara för kommande tider. Kanske kan det därför vara på sin plats med en liten presentation av dem alla.

Naturligt är då att börja med den äldsta av minnesstenarna, den i Mohed, regementets gamla lägerplats. Beslut om att resa denna sten fattades inför regementets avflyttning från Mohed 1908. Man hade en hel del besvär med att få det stora stenblocket på plats. För denna operation valdes varken hästar eller oxar utan helt enkelt 13. kompaniet, som forslade stenen på en så kallad stendrög, dragandes densamma i långa linor. Regementets personal svarade emellertid inte bara för framforslingen av stenen utan även för inskriptionerna på densamma. Sålunda var dåvarande löjtnanten vid regementet Olof Arborén upphovsman till inskriptionens utseende. Den som högg in text och årtal på stenen var distinktionskorpralen Lust, som på "krontid" fick tillstånd att göra detta.

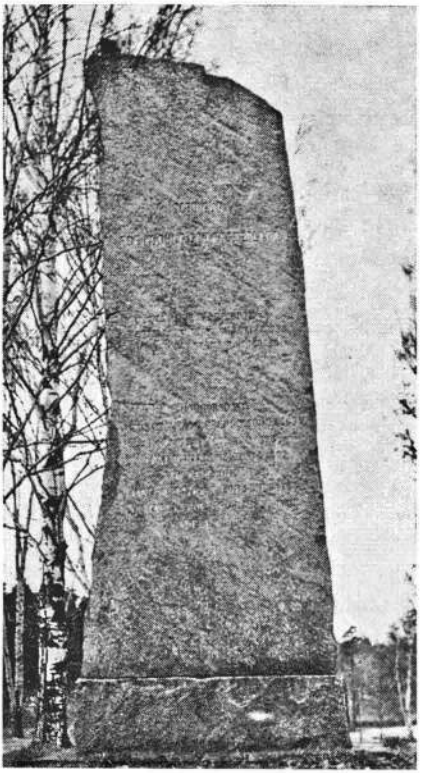
Minnesstenen avtäcktes söndagen den 23 augusti 1908 i anslutning till att man höll gudstjänst på heden. Inskriptionen lyder i all sin enkelhet:

MOHED
KUNGL. HÄLSINGE REGEMENTES MÖTESPLATS
1689 — 1908
REGEMENTET RESTE STENEN 23/8 1908

*

Vad är så naturligare än att fortsätta med stenen i Regementsparken, den som i dagligt tal benämnes Minnesstenen, och kring vilken så många högtidligheter, både sorgliga och andra, har ägt rum. Denna sten restes ganska snart efter det att regementet kommit till Gävle. Det skedde på initiativ av överste Fock. På baksidan av stenen står inristat "Befäl och trupp reste stenen 1911". På framsidan kan man läsa:

Med Gud för Konung och Fädernesland
Till minne af de tappre som
under Kungl Hälsinge regementes ärorika
fanor offrat blod och lif
Novgorod 1611
Warschawa 1656 Fredriksodde 1657
Bält 1658 Halmstad 1676
Lund 1676 Landskrona 1677
Narva 1700 Düna 1701
Janitskij 1702 Jacobstadt 1704
Gemänerthof 1705 Liesna 1708
Gadebusch 1712

Stenen i regementsparken.

Novgorod 1611 höggs in så sent som i mitten av 1900-talet.

Av namnen på stenen finns två stycken, Janitskij och Ljesna, vilka ej återfinns på regementets fana. Dock är att märka att Ljesna förekom på 1855 års bataljonsfana, som numera hänger i Soldatkyrkan.

Stenen är en gång rest till minne av de regementets soldater, som offrat livet under tjänst vid regementet. Då årets Bocken behandlar regementet under 1900-talet, kan det vara naturligt att erinra om dem, som under beredskapsåren förlorade livet. De var sex stycken, nämligen vpl Jonas Herbert Rönn, vpl Axel Ragnar Forngren, furir Karl Fredrik Helge Pettersson, vicekorpral Sven Emil Sundin, vpl Johan Gunnar Hellgren och vpl Lars Rune Hedström. En av regementets officerare på aktiv stat, löjtnanten Håkansson, ljöt döden i flygvapnets tjänst.

Det har varit svårt få fram uppgifter, som talar om i vilket sammanhang de ovan uppräknade omkom. Vpl furiren Petters-

son och vpl Hedström förolyckades vid en brosprängningsolycka i östra Norrbotten i april 1944. De tjänstgjorde då på II. bataljonen I 14. De var från By i Dalarna respektive Årsunda. De jordfästes i sina hemorter under militära hedersbetygelser.

Löjtnant Håkansson omkom i maj 1944 vid utförande av ett flygspaningsuppdrag. Det flygplan, i vilket löjtnant Håkansson tjänstgjorde som flygspanare, försvann på obekant sätt i farvattnen mellan Gotland och Baltikum och återfanns aldrig. Flygplanet deltog i en rutinmässig övervakning av nämnda vattenområde och skulle spana efter ett dagen innan försvunnet svenskt flygplan, som det senare visade sig hade skjutits ned av främmande jakt. Huruvida löjtnant Håkanssons plan gick samma öde till mötes hade man aldrig anledning förmoda.

De omkomnas minne hedrades vid en ceremoni i Regementsparken i samband med Regementets Dag i augusti 1945. Överste Hamnström lade vid minnesstenen ned en krans med band i regementets färger, regementsmusiken spelade och operasångaren Conny Söderström sjöng.

Minnesstenen erinrar även om ljusa tillfällen i hälsingekrigarens tillvaro: korum, som förr om åren alltid hölls på lördag förmiddag före permissionsresan, samlingar på historiska bemärkelsedagar, den årliga kamratfesten och mycket annat, som ej ryms inom ramen för denna "betraktelse".

*

En annan sten minner om bråd död. Den står intill gamla 500-metersvallen på Stora skjutbanan och syns knappast från vägen på grund av buskage och högt gräs. Texten lyder:

Soldaten
No 131 Johan Erik Gadd
Forsa Kompani
Född 3/12 1871
dog här 24/5 1939

Gadd var en av de allra sista knektarna på Forsa kompani, som gjorde tjänst på regementet. År 1939 i maj var det sista gången, han var inne på Kungsbäck. Han skulle sedan ha gjort sitt. Den 24 maj det året var Gadd ute och körde med häst och vagn. På den plats, där stenen i dag står, segnade han plötsligt ner död, 68 år gammal. Sandstenshällen restes av Gadds kamrater och hans kompanikamrat, 14 Lust, var den, som högg in texten.

Till soldaten Gadds minne.

Den gaddska stenen kan kanske även ses som ett äreminne över de gamla indelta knektar, som under många år, sedan indelningsverket avskaffats, gjorde tjänst på vårt regemente. År 1940 fanns det nio indelta soldater kvar i tjänst. De var furirerna Norén från Järvsö, Trygg från Forsa och Sääf från Segersta samt soldaterna Thyr från Segersta, Björk från Alfta, Höglund från Dalarna, Krig från Delsbo, Grip från Forsa och Mård från Forsa. Deras tjänstgöring var olika. Furir Norén var dagkorpral på 10. kompaniet, furir Trygg tjänstgjorde hos tygofficeren och furir Sääf hos köksföreståndaren.

Av ovan uppräknade var Sääf den, som var längst i tjänst. Han avtackades av regementschefen, överste Axel Henriksson, den 16 maj 1961 vid en enkel befälssamling i Regementsparken. Sääf hade då tjänat regementet i nära 62 år. Han erhöll därvid regementets förtjänstplakett i guld. Han hade på sin 80-årsdag i januari 1960 blivit utnämnd till hederssergeant. Vårt regemente hade definitivt övergivit indelningsverket!

*

Återstår så den fjärde och sista minnesstenen. Den minner om verklig festyra, skummande champagne, festfanfarer och kungabesök. Stenen är rest på en liten jordkulle alldeles söder om gamla överstebostället, numera Fo-staben, Vall. Texten lyder:

Gustaf
19 12/7 24

Kungastenen vid Vall.

Den kom till i samband med regementets 300-årsjubileum den 12 juli 1924. Konung Gustaf V gästade då hälsingarna. Högtidligheterna inleddes i Regementsparken vid minnesstenen — var annars — med högtidstal och musik. Därefter avmarscherade trupperna till exercisfältet och konungen med uppvaktning gick till överstebostället. Där skrev majestätet sitt namn på nämnda sten, varefter förfriskningar intogs hos regementschefen överste Stålhane.

Ja, detta var några ord om vad "stenarna på Kungsbäck" kan få oss att tänka på. Kanske den ärade läsaren kan erinra sig ytterligare ett och annat. Mycket mer finns också att förtälja men, som Kipling sade, "det är en annan historia."

K. B.

DEN TRETTIONIONDE TAPPERHETSMEDALJEN

Hans Hedblom mottar dokumentet på Arbrå ålderdomshem. Fr. v. major Chr. Palm, Hans Hedblom, kyrkoherde A. Öhgren och överste C-H Gåsste.

I början av innevarande sekel företogs vid vårt regemente en insamling av tapperhetsmedaljer, som en gång tilldelats hälsingeknektar under krigen kring sekelskiftet 1800.

I Bocken 1963/64 berättas närmare hur detta gick till och dess resultat i form av en "medaljtavla" i officersmässens minnesrum.

Av de 70 tapperhetsmedaljer som en gång utdelades återfanns hundra år senare emellertid blott 38 stycken, varför åtskilliga alltfort torde finnas kvar ute i bygderna.

Vid en tjänsteresa, som förliden vinter företogs till kyrkoherden Anders Öhgren i Arbrå, förevisade denne för nedskrivaren av dessa rader den vackra sockenkyrkan. Härvid visade det sig,

att ytterligare en gammal tapperhetsmedalj förvarades bland kyrkans silver.

Bakgrunden till fyndet av denna 39:e medalj var den, att kort tid före tillfället ifråga hade den 95-årige förre hemmansägaren från Arbrå kyrkby Hans Hedblom, numera boende på kommunens ålderdomshem, i kyrkans vård överlämnat medaljen för att den skulle få "stanna i socknen" i framtiden, emedan hans arvingar sedan länge flyttat bort och delvis till utlandet.

Vid ett senare besök tillsammans med kyrkoherden hos herr Hedblom överenskoms med denne, att medaljen skulle överföras till regementets medaljsamling.

Vid detta tillfälle berättade Hans Hedblom hur hans farfars far som indelt korpral vid Arbrå kompani gått ut i "finska kriget" år 1808 och där vunnit utmärkelsetecknet för sin insats i det blodiga slaget vid Oravais, "där segern själv blev ett nederlag".

Lars Hed kom så småningom hem igen efter väl förrättat värv och gav medaljen i arv till i tur och ordning sin son, sonson och sonsons son, d v s till Lars Hedblom i sista hand.

Medaljen har, för att den icke skall förlora sin identitet bland de många anonyma likarna på tavlan, där den nu blivit uppsatt, försetts med gravyren "Korpral Lars Hed, Arbrå kompani, Oravais 1808".

Lördagen den 5 februari 1972 överlämnades av regementschefen överste C-H Gåsste på Arbrå ålderdomshem till Hans Hedblom, som tack för den av honom skänkta släktklenoden, ett dokument med erinran om Lars Hed och avsett att såsom ersättning för medaljen ärvas av ytterligare generationer.

Samma dag överräckte regementschefen i anslutning till jordfästningen av en annan gammal hälsingesoldat, förre fanjunkaren och riksdagsmannen Gottfrid Fröderberg från Arbrå, såsom gåva till sockenkyrkan en minnestavla över samtliga indelta knektar ur Arbrå kompani "och söner av denna bygd" som under ovannämnda krigsperiod erhållit medaljen för tapperhet i fält.

Christer Palm

REGEMENTETS GRAVPLATS

Längre tillbaka i tiden hade flera av krigsmaktens förband, såväl inom armén som flottan, en mera påtaglig anknytning till kyrkan än vad som framgår av förhållandena i dag. Förutom att några förband hade egna kyrkor, så hade de även egna församlingar. I enstaka fall kunde regementena också ha egna kyrkogårdar, exempelvis artillerikyrkogården i Stockholm alldeles intill nya radiohuset. I Sollentuna utanför Stockholm ligger huvudstadens garnisonskyrkogård. Men som sagt, detta är numera historia även om något enstaka undantag finns.

Ett sådant undantag är vårt eget regemente. Att detta har en egen kyrka, Soldatkyrkan, är välbekant för de flesta. Däremot torde det inte vara lika väl känt, att regementet även har en egen,

om inte kyrkogård, så dock gravplats. Den är belägen på Nya kyrkogården i Gävle. Den är lätt att finna, då den ligger alldeles intill stora mittgången, ett hundratal meter från entrén.

När har då graven anskaffats? Ja, därom kan man få besked i protokoll från förenade kyrkorådets beslut av den 2 januari 1930. Där fastställdes att mark skulle upplåtas till gravplats för Hälsinge regemente där sergeanten Fritz Simon Wallentin jordfästs 1929. Initiativtagare till det hela har troligen varit överste Stålhane, som då var regementschef.

Graven, som har nummer 216, ligger mycket vackert. Den har måtten 6½ gånger 6½ meter. Hitintills är sex personer begravda där. De är, som framgår av inskriptioner på gravstenen, följande, förutom ovan nämnde Wallentin: köksbiträdet Anna Teresia Åkerlind, fanjunkaren Per Otto Thimrén, sergeanten Erik Verner Johansson, löjtnanten i armén Anders Johan Ek och överfuriren Hans Olov Gunnar Bergh. Ömse sidor gravstenen växer ett tujaträd, även kallat livsträd, och i framkanten av graven två tallar. I hörnen står kanonrörsimitationer, förbundna medelst kraftiga kättingar.

I mitten av 40-talet var gravplatsen mycket illa medfaren. Genom dåvarande regementschefens, överste Hans Berggren, försorg sattes graven i stånd och försågs då bland annat med en häck av tujaträd. Dessa åtgärder betalades med medel från lägerkassan. I samband med senare uppsnyggning av graven har häcken tagits bort. Kvar finns enbart de tidigare omtalade tujaträden vid gravstenen.

Vad gäller förvaltningsansvaret för gravplatsen så ligger det på regementet. Enligt gravbrevet (nr 1933) betalar lägerkassan varje år 40 kronor samt ett belopp för blomsterarrangemang för att kyrkogårdsförvaltningen skall sköta graven. Det måste anses vara en hederssak för regementet att se till, att graven alltid är i vårdat skick. Så är förhållandet i dag. Men vem vet hur förhållandena kan komma att utveckla sig.

Knut Björkenstam

IGENKÄNNINGSSIGNALEN OCH DEFILERINGSMARSCHEN

För läsaren av dessa rader är det kanske väl känt att våra arméförband av i dag samtliga har en marsch antagen som regementsmarsch. Detta förhållande är historiskt sett av ganska sent datum. Det var nämligen först vid mitten och i slutet av 1800-talet, som man införde speciella marscher för våra regementen och kårer. Dessförinnan hörde det till de absoluta undantagen att en viss marsch var antagen som ett förbands speciella "signaturmelodi".

Vid studium av våra äldre arméförbands historia, avdelning musik, finner man, att flertalet förbandsmarscher antogs under 1880- och 1890-talen. De flesta av dessa marscher är av tyskt ursprung. Orsaken härtill är med största sannolikhet den, att tyska militärmusiker anställdes i vår armé under en stor del av 1800-talet och naturligtvis medförde en hel del tyska kompositioner från sitt hemland. Ett känt faktum är också att tyskarna på detta område var och är obestridda mästare.
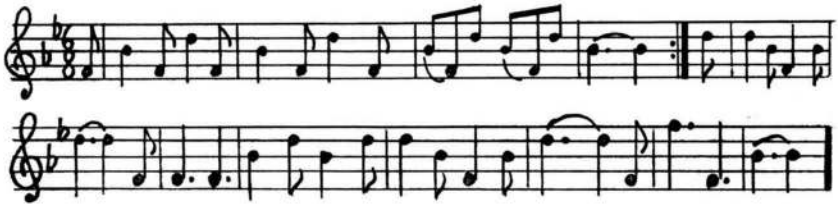
Under senare år, från 1945 och framåt, har man emellertid bytt ut en del mindre lyckade regementsmarscher av tyskt ursprung mot svenska kompositioner. Det finns också en generalorder (TL D 10/1953 — arméorder 33/1953) som fastställer att när nya förbandsmarscher antagas, så skall dessa vara av svenska kompositörer. Vi har ju faktiskt här i landet mycket goda marschkompositörer, sådana som Sam Rydberg, Per Grundström och Ivar Widner. Den sistnämnde var musikdirektör vid vårt regemente åren 1923—1932.

Intill år 1953 var antagandet av regementsmarsch förbandschefens sak. Regementsmarscherna benämndes fram till samma år paradmarscher. Båda dessa förhållanden ändrades på angivet år. Då fastställdes i ovan angiven generalorder/arméorder att förbandschef skall inlämna förslag på förbandsmarsch till chefen för armén, som sedan i sin tur fastställer förbandsmarschen. Begrep-

pet paradmarsch är sedan 1953 förbehållet för armén gemensam paradmarsch.

Vad gäller vår egen regementsmarsch så har fakta om denna behandlats i Bocken 1960/61 och tas inte ånyo upp här.

IGENKÄNNINGSSIGNALEN
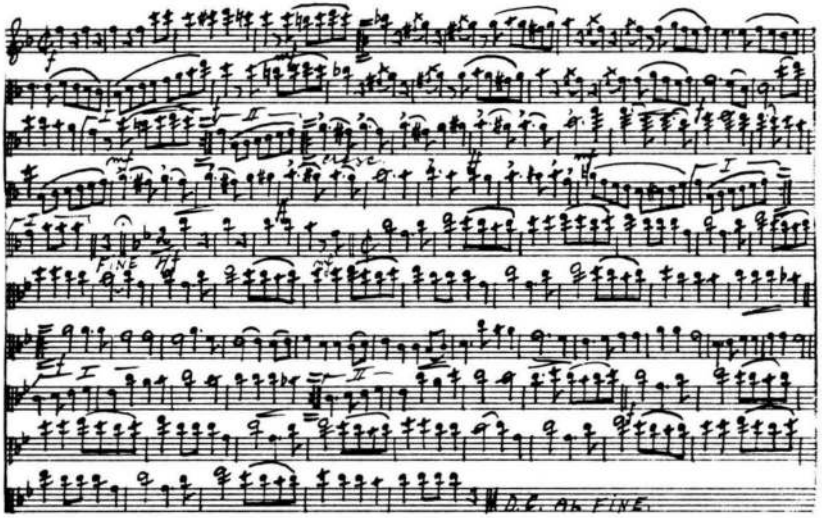

Vårt regemente har annan musik som sin egendom, förutom regementsmarschen. Exempel härpå är den så kallade igenkänningssignalen. Denna spelade fordom en väsentlig roll vid stora truppsammandragningar. Dels tjänade den syftet att hålla ihop förbandet, dels underlättade den identifieringen. Igenkänningssignalen användes dessutom då soldaterna skulle samlas i sina kompanilokaler eller då förbandet under fältförhållanden skulle ställa upp framför förbandschefen. Den har även använts som tystnadssignal och det är i denna funktion, som igenkänningssignalen längst levat kvar.

DEFILERINGSMARSCHEN

Förmodligen känner inte många till att regementet, förutom regementsmarschen, även har en defileringsmarsch. Tillkomsten av så att säga en andra regementsmarsch är av ganska sent datum vid våra förband. Det är först under efterkrigstiden, som så har skett. Tanken är att defileringsmarschen skall spelas vid tillfällen, då regementsmarschen kanske inte alla gånger "passar", exempelvis vid förbimarscher.

Hösten 1956 skickade dåvarande regementschefen, översten, sedermera generalen och arméchefen, Curt Göransson, ut en inbjudan till tonsättare och musikdirektörer av följande lydelse:

"Chefen för Kungl Hälsinge regemente inbjuder härmed till marschkomponisttävlan. Marschen skall innehålla motiv från folk-

musiken i Gävleborgs län och vara instrumenterad för musikkår av den nya typ II. Den skall dessutom vara utförbar för musikkår av gamla typ II. Kompositioner insändes till C I 14, Gävle, före den första mars 1957. För komposition, som antagits såsom Kungl Hälsinge regementes defileringsmarsch, erhålles en premie om 200 kronor. C I 14 kommer att utse jury för bedömandet av kompositionerna. Uppgift om stämbesättning kan erhållas efter hänvändelse till stabsavd I 14, Gävle."

Måndagen den 18 mars 1957 ägde uppspelning rum i marketenteriets ordersal av enbart förstagångsuppföranden. Efter regementschefens inbjudan till marschtävling hade tre förslag insänts. Dessa spelades nu upp av regementets musikkår under ledning av dess siste musikdirektör, Enar Mårtensson. Juryn, som hade getts tillfälle att granska partituren i förväg, bestod av militärmusikinspektören Ille Gustafsson och två lärare vid musikhögskolan i Stockholm, musikdirektör G. Johansson och kompositören E. von Koch. De insända tävlingsbidragen genomgicks mycket noga och vissa partier togs i repris flera gånger innan juryn kungjorde sitt beslut med tydligt gillande av kamratföreningens ordförande, förre regementschefen överste Hans Berggren. Man hade enhälligt stannat inför signaturen "Manhem", som, när namnsedeln bröts, visade sig vara komponerad av förre förste

trumpetaren i Stockholm konsertförening, musikdirektör Edv. Åkerberg, Bromma.

Juryn ansåg att marschen är lyckad och helt tillfyllest ur rytmisk synpunkt, något som är betydelsefullt för en defileringsmarsch. Trumpetstämman får hälsingarna att lystra, när den levererar regementets igenkänningssignal och kravet på folkmusikaliskt inslag är tillgodosett i trions små låtstumpar med hälsingemotiv.

Defileringsmarschen är officiellt fastställd på regementsorder av den 29 mars 1957 (I 14 rego 386/1957). Orderpunkten lyder: "En av musikdirektören Edv. Åkerberg insänd marschkomposition har av mig antagits såsom Kungl Hälsinge regementes defileringsmarsch"."

Att defileringsmarschen aldrig gått in i vårt medvetande på samma sätt som regementsmarschen kan säkerligen tillskrivas det förhållandet, att första gången, som den spelades, var då vår musikkår för sista gången uppträdde. Detta skedde i samband med avtackningen av musikkåren i Regementsparken onsdagen den 15 maj 1957. Det var just till tonerna av Kungl Hälsinge regementes defileringsmarsch, som musikkåren avmarscherade till musikkasernen, toner som sent skall glömmas.

Kanske vågar man nära en svag förhoppning om att regementsledningen initierar regionmusiken att spela vår defileringsmarsch lite oftare, än vad som hittills varit fallet?

Knut Björkenstam

HÄLSINGARNAS 13. KOMPANI DEN "HETA" SOMMAREN 1914

Många soldatvisor har under seklernas lopp sett dagens ljus vid Hälsinge regemente. Författarna har varit av olika militära grader, mest dock kanske att finna i de gemena knektarnas och soldaternas led. Lika skiftande har väl också versmakarnas skrivteknik varit, men visornas innehåll har i de flesta fall kretsat kring huvudsakligen två ting: Soldatlivets vedermödor och vackra flickor.

De flesta visorna har snabbt fallit i glömska, och detta gäller kanske än mera namnen på deras upphovsmän. "Bockens" redaktion har emellertid funnit angeläget att i görligaste mån spåra upp sådana gamla marschvisor och har också i tidigare årgångar haft nöjet att presentera några av dem.

Här följer nu ytterligare en sådan visa, som ställts till redaktionens förfogande av herr Thore Björk, Gävle (Se artikeln sidan 17!), och som behandlar hans och hans exerciskamraters upplevelser under den i dubbel bemärkelse "heta" sommaren 1914. Den är skriven av en av Björks beredskapskamrater och sjöngs på den för redaktionen tyvärr okända melodien om "Hjärt och Tector".

VISAN OM 13. KOMPANNET

(Melodi Hjärt å Tector.)
13de kompaniet I 14. År 1914.

1.

En visa vill jag sjunga, om ni vill höra på,
den handlar om beväringar, som tjänstgör detta år,
om deras övningar och arbete jag skall omtala här,
nog är det mångt och mycket, som jag ej skildrat här.

2.

På övningsfältet hemma vi exera och gick an.
Ett hastigt slut på leken blev, för Valboskogen brann
och bönderna i Valbo de visste ingen råd.
De ringde hem till Kungsbäck att hjälp med släckning få.

3.

Vi nu till Valbo tågade att släcka elden där.
I linnekläder fick vi gå, såg ut som andra fän.
Utan rast och utan vila vi genast börja på.
Det första som vi gjorde så bärga vi en gård.

4.

Fyra dygn i Valbo vi fingo stanna kvar,
och bönderna de sade att vi skött oss som en karl.
Vi var nu herre över elden så vi fick resa hem,
men inte för att vila, utan resa bort igen.

5.

Det första vi fick göra, när vi från Valbo kom,
det var att ställa upp igen och ropas namn för namn,
och nu så blev vi skilda åt som getter ifrån får,
det var liksom en domens dag, när inför Gud vi står.

6.

Och nu så fick vi var och en lämna lumpen in,
bara för att krypa i en annan rigg så fin,
och vår gamla mara den fick vi ej ha kvar,
en ny det skulle vara, en kalv så stor å rar.

7.

Vi provade och bytte tills alla blivit nöjd
och stiliga det blev vi som Gud i himlens höjd
och proviantera gjorde vi konserver och choklad
och en säck full med kex, som vi dela över lag.

8.

Och på nytt vi ställdes upp, vi skulle synas av,
om vi nu alla kunde uppfylla krigets krav.
Vi stodo där förskräckta och hörde inte att
strax så var en framme och skrek: det var givakt!

9.

Och som ni alla veta så dugde alla man,
ingen grät och ingen klaga, så ingen klandras kan.
Så kom den stora frågan, den var vår resas mål.
Vi gissa' och fundera', men i ovisshet vi går.

10.

Vi tänkte alla nu att vi skulle hem få gå,
blott för att ta farväl av syskon, far och mor,
men vi blev grymt besvikna, när de orden kom,
att ingen fick avlägsna sig längre än till bron.

11.

De orden kom som blixtar och slog ned i grabbars bröst,
som ängsliga föräldrar ville giva någon tröst.
Uppställning timmen efter, och det för sista gång,
med kalven uppå ryggen på väg ner till station.

12.

Den 31 juli vi i finkor kördes in,
som nu iordningställda var som för en massa svin.
Ner vid station' har samlats en talrik mänskohop.
Vi skildes nu ifrån dem med ett par hurrarop.

13.

Nu kom den stora frågan, gick, och kom igen,
vi frågade varandra och fråga' om igen,
för alla ville veta, var eller hur,
vår resa skulle sluta, men vi blev lika slug.

14.

Så reste vi den natten tills dagen kom igen.
Då skulle vi till gränsen för att bevaka den,
men lögner är ju på vår jord och lögn är även här,
så frågan, som vi framställt, den obesvarad är.

15.

Men när vi åkt ännu ett tag, då tåget stanna av
och vi nu alla hoppa av. Det sas det nu blev mat,
och där vi träffa grabbar, som ödet träffat har,
de reste nu mot Boden; på samma tåg vi var.

16.

Och nu i hast vi ilar och kvällen nalkas snart,
och efter dagens mödor mången somnar av,
och när vi åter vaknar, vi ser då dagens ljus.
Framför oss då skymtar en del av Bodens hus.

17.

Vi voro nu i Boden och där vi lastas av,
en resa som var ganska svår, av oss ej glömmes snart,
det ropades uppställning och sedan ett givakt,
vid Norrbottens kaserner vi fick slå bivack.

18.

Vi var nu lyckligt framme vid vår resas mål.
I Boden på en åker nu vårt läger står.
Vi äro alla glada efter resans slut.
Tur det var en söndag så vi fick vila ut.

19.

På dagen efter exercis, för alla nånting nytt,
på grund av all eldsläckning och skansar, som vi byggt,
som tacken för all nytta så fick vi andra namn:
Vi kallades för busar och pack av löjtnant Palm.

20.

Men några dagar efter så fick vi lägga av
våra gevär och gördlar, i spaden fatta tag
och nu så blev det grävning av allehanda slag
och rallare det blev vi, beröm för varje dag.

21.

Och maten, som vi får, den jag ej klandra må,
för dagar kan ju komma, då ingen mat vi få,
men ett det kan jag tala om, om ni det veta vill:
det mesta som vi äter här, är ärter bröd och sill.

22.

Men när den dagen kommer vi reser härifrån.
då glömmes alla sorger, vi stämmer upp en sång,
då tages det från alla en börda, som är stor,
för som ni alla veta av Boden vi fått nog.

23.

Jag slutar nu min visa som jag nu diktat har
och vill ni veta namnet, som jag ej lämnar kvar,
det namnet snart ni glömmer och ej i minnet har:
En grabb utav dem alla, som ifrån Kungsbäck var.

"HELSINGMINNEN"

Fredrik Winblad von Walters samling av traditionsbevarade sägner och historier från hälsingebygderna, vilken utkom 1910 och numera är mycket sällsynt och eftertraktad, väntas utkomma i en ny upplaga i höst.

HOS KAMRATERNA I I 14 STOCKHOLM

I oktober i fjol föddes I 14 S.
Såsom ledning har arbetat allt sedan dess:
Torsten Wiklund, som bas för klubbfögderiet
och Mattsson, som biträtt med klubbslageriet,
Ivar Hillström, skrivare, nitisk och klok,
Hugo Sööder, som samlat kollekten på bok,
Olle Törnbom är gästabudsarrangör
och förtjänar därför en särskild honnör.
Tage Lundberg har gett regementsmarschen ton
och Claus har verkat i hemlig funktion,
så hemlig att inte ens ledninigen fått
någon uppfattning om vari jobbet bestått.
Såsom plats för att tillskapa I 14 S
hade valts militärhögskolornas mäss.
Olle Törnbom själv och hans arbetsgrupp
hade glädjen att hälsa en ansenlig trupp.
Där var yngre kamrater — en mäktig falang
jämte gamla kumpaner som Hamnström och Vrang.
Där var ledningsvalet så noga berett
att alla besluten gick lekande lätt.
Den nyvalde klubbförarn äskade ljud
och manade samling till gästabud.
Och stämningen steg och blev mindre försagd
sedan titelanvändning blev bötesbelagd.
Jan Smedler, som tagit initiativ
till I 14 S — denna trivsamma giv —
under kvällens lopp höll ett kort kåseri
om vad I 14 är och kanhända kan bli
sedan all förvaltning är sammanförd

och den urgamla uppbördsrutinen förstörd.
Från moderföreningen hade vi fått
ett startbidrag — men tyvärr ganska smått —
varför ledningen — efter avecen — helt fräckt
tog ut en frivillig, tvångsvis kollekt.
Under skämt och glam hela kvällen förflöt
och i glädjens tecken kamratfesten slöt.
På vår medlemsförteckning från avdelning P
omkring 200 välkända namn kan vi se.
Om vårträffen alla fick skriftligt besked.
Mer än 50 kamrater lockades med.
Och där såg vi — Curt Göransson, chef för armén.
Sir Arthur Linton — trots skraltiga ben
Sture Palm var nestor bland alla de gamla
kamrater, som ledningen lyckats att samla.
Först — enhälligt — antogs ett vettigt förslag:
Telegram till Spernards trekvartssekeldag.
Sen' böcklingen tärdes med gammal bravur
och helan försvann vid "Slå i och drick ur".
Jan Smedler var med — och han bör så förbli.
Lät oss se på symboler för vart kompani
att nutida knektar må känna ett band
till indelta gamla sockenförband.
Så gav han oss Bocken, som han hade ryckt
direkt ifrån pressarna, där den är tryckt.
Till festen föreningens kassa ej räckt.
Den bättrades på med en hyfsad kollekt.
På måltidsbiljetterna lottades ut
förnämliga vinster — och kvällen var slut.

— — —

Tror någon att ledningen här bara satt?
Mellan träffarna inte presterat ett skvatt.
Det må han ju tänka ifall han så vill!
Nej, kvällar och nätter vi fått sätta till!
Skall ett gästabud bli rekorderligt skött
det måste i förväg bli stött — och blött.
Reglementet — en mycket väsentlig detalj —
fick form under ledningens första batalj,
där klubbförarn funnit en arbetsmetod,
som visat sig både njutbar och god.

Och medlemsvården — vem vet hur den bleve
utan allt som vi insöp på Fst/PV.
Om höstträffens ledning ej haft ett hum
utan prövning i Mattssons kollegierum.
På ledningsarbetet lär ingen bli rik
men uppgiften kräver en tålig fysik.
Nu — ledningen hoppas på detta sätt
ha riktigt berättat om allt som har skett.
Till alla kamrater, som gärna mött opp
vi framför vårt tack. — Det vare vårt hopp
att I 14 S under kommande tid
må blomstra — även om andra tar vid.

Stockholm 14/10 1971

Ledningen
T. Wiklund

Du, som icke nåtts av det glada budskapet om I 14 S, Du som är eller har varit vpl, i reserven etc eller över huvud känner någon samhörighet med regementet: Vill Du bli kallad till våra sammankomster så sänd en rad till Skrivaren Ivar Hillström, Loftvägen 10, 142 00 Trångsund. Välkommen!

I 14 S GRANSKNINGSBERÄTTELSE 1970/71

Utsedd av Er att i år revidera
räkenskaper och böcker med mera
får jag — när revisionen är slut
ange i stort vad jag därvid fått ut.
Böcker jag sett samt en del protokoll
samlade, fastän på olika håll.
Verifikat har jag granskat med mera
upplysts om att det säkert finns flera.
Sparbanksboken för mig visats opp,
inlåst på norr men utställd på Sööder.
Då fanns där insatt ett mindre belopp,
rest av kollekt ifrån Er — mina bröder.
Lösöret granskats på annat håll.
Skivan med marschen fanns då i behåll.

Uppbörden lär vara sparsamt rörd.
Inventarieboken var förd.
Allt var i ordning — så vitt jag nu minns.
Anledning anmärka icke det finns.
Ansvaret jag föreslår
så får vi se hur det sedan går.

Stockholm 14/10 1971

Av ledningen godkänd granskningsman.

MINNENA FRÅN LUCKAN

lever länge som omtyckta samtalsämnen.
Återuppliva dem genom kamrat- och kompaniträffar på "Regementets dag"!

KONTAKTMÄN

Livkomp: Gustav Berglund, Vettertorpsgatan 24, 724 62 Västerås

4. komp: Erik Göransson, Box 302, 820 13 Runemo

5. komp: Erik Lundqvist, Hamiltongatan 20, 802 24 Gävle

7. komp: Tommy Flybring, Bergsgatan 57, 802 23 Gävle

9. komp: Jan Forsström, Bomhusvägen 9 H, 802 35 Gävle

12. komp: Sven Nordqvist, Kummingatan 46 A, Uppsala

ETT SOLVARV

i kronans kläder

1971

JANUARI

ETT MÄRKLIGT ÅR

Kanslihuset i snö, vintrig januaribild från Kungsbäck.

VÄRNPLIKTSRIKSDAG

Det var val till värnpliktsriksdagen i Skövde i februari på I 14 i Gävle på torsdagen. Av de 943 röstberättigade deltog 434 i omröstningen. Av dessa fick Ulf Karlström på 12 kompaniets sjukvårdspluton 245 röster. Sällskap till riksdagen får han av värnpliktige korpralen Jan Erik Settlin på Livkompaniet, som samlade 158 röster. (29/1)

STREJKVARSEL

Om det av TCO-S utfärdade strejkvarslet träder i kraft medför detta att grundutbildningen inom försvaret måste avbrytas vid de delarna som berörs av strejken och att repetitionsutbildningen inte kan genomföras i den omfattning som beordrats rapporterar värnpliktsverket till regeringen. (12/1)

VÄRNPLIKTSTIDNING

Den nya tidningen för värnpliktiga kommer med sitt första nummer omkring 1 december. Under innevarande budgetår ger man ut fyra nummer. Man räknar med att från juli 1972 komma ut med ett nummer i månaden.

PERSONALMÄSSAR

Personalmatsalarna inom försvaret skall byggas gemensamt för alla personalkategorier. Det framgår av ett regerings-PM med anledning av att normer för militärrestaurang skall utarbetas av försvarets rationaliseringsinstitut. Militärrestaurang skall innehålla kök mm, utspisningslokaler, sällskapslokaler och fritidslokaler. Kök kan byggas både för egen tillredning av mat och för tillförsel utifrån av färdiglagad mat.

För I 14:s del innebär detta, enligt kapten Bengt Nilsson, att från första juli -71 all anställd personal kommer att ha tillgång till en gemensam matsal. På grund av utrymmesskäl delas "den gemensamma matsalen" upp i tre: kupongmatsalen, officersmässen och underofficersmässen. Alla äger således rätt att äta sin mat på vilket ställe, de önskar, något som låter förnuftigt, säger kapten Nilsson. (22/1)

NOTISERNA

Major Berndt Lybeck, Hälsinge regemente (Gävle försvarsområdesstab), har beviljats avsked med ålderspension från 1 oktober. (21/1)
— Kapten D E W Falkenström, fälttygkåren (Hälsinge regemente), får från den 15 februari vikariatslöneförordnande som regementsofficer i lönegrad Ao 26 vid fälttygkårsstaben längst till 1 oktober i år. (21/1)

NY MARKA

Det marketenteribygge vid I 14, som var med i förra statsverkspropositionen, är medtaget i år igen. Orsaken är att bygget ströks, när det visade sig att det blev ont om pengar. Nu sägs det att bygget skall starta i oktober 1971 och vara klart i mars 1973. Totalt har det då kostat 2,4 milj. Nybygget skall ligga i linje med nuvarande matsal. Huset byggs så att det i framtiden kan byggas ut med matsal och mässar. (13/1)

MEDALJÖR

I samband med lunch på officersmässen överlämnade Kungl Hälsinge regementes kamratförenings ordförande överste Jan Smedler i närvaro av föreningens hedersordförande och styrelsens VU en gåva till fru Eva Westerlund, som dessutom tilldelades minnesmedalj i silver och blommor. Fru Eva Westerlund har i över 20 år varit föreningens allt i allo och bl a varit kontaktman med medlemmarna. (13/1)

JUBILAR

50 år fyller på trettondagsafton rustmästaren vid Hälsinge regemente Bror Jegebrant, Gävle.
Han är född i Uppsala och anställdes vid I 14 1938. Under ett 20-tal år har han tillhört styrelsen för regementets underbefälskår och fungerar fortfarande som kassör. Han tillhör vidare styrelsen för Sälgsjöns vägsamfällighet och har varit ordförande sedan 1966. Han är medlem i jaktklubben Bocken. (4/1)

TILL ÖVERFURIR

vid regementet har fr o m 12/12 1971 utnämnts furir S. Åkerlund.

50-ÅRING

— 50 år fyller den 20 januari fanjunkaren i regementets reserv R. Å. Ågren.

FEBRUARI

CHEFEN BEKYMRAD

Mycket av det arbete, som officerare och inneliggande åldersklass på I 14 genomfört, blir spolierat om lockouten träder i kraft 4 mars. Detta framhåller överste Jan-Eric Smedler. Han vet inte hur man skall kunna komplettera utbildningen senare, då man inte orkar med mer än en åldersklass åt gången på regementet. (24/2)

*

En avbruten utbildning skulle betyda minskad krigsanvändbarhet för åldersklassen. Det går nämligen inte att få samma kunskaper under en repetitionsövning. Regementet har 37 SR-anslutna officerare. Regementschefen söker dispens för ett tiotal av dessa.

OFFICERSLOCKOUT

Statstjänstemännens riksförbund (SR) beslöt på måndagen att inte föra den varslade lockouten av officerare inför statstjänstenämnden. Avtalsverket skall på tisdagen offentliggöra hur många som skall utestängas från sina arbetsplatser. Avtalsverket har antytt att varslet blir omfattande.

SOLDATGLÄDJE

SOLDATRIKSDAGEN

Fyrtitimmarsvecka föreslås av tjugo motionärer till 1971 års värnpliktsmöte — den s k värnpliktsriksdagen — som inleds på onsdagen av överbefälhavaren general Synnergren. I avsnittet om de värnpliktigas medinflytande finns flera motioner om fri strejkrätt. Flera motionärer kräver att befälens bestraffningsrätt avskaffas och att det i stället införs disciplinnämnder där de värnpliktiga får majoritet. (23/2)

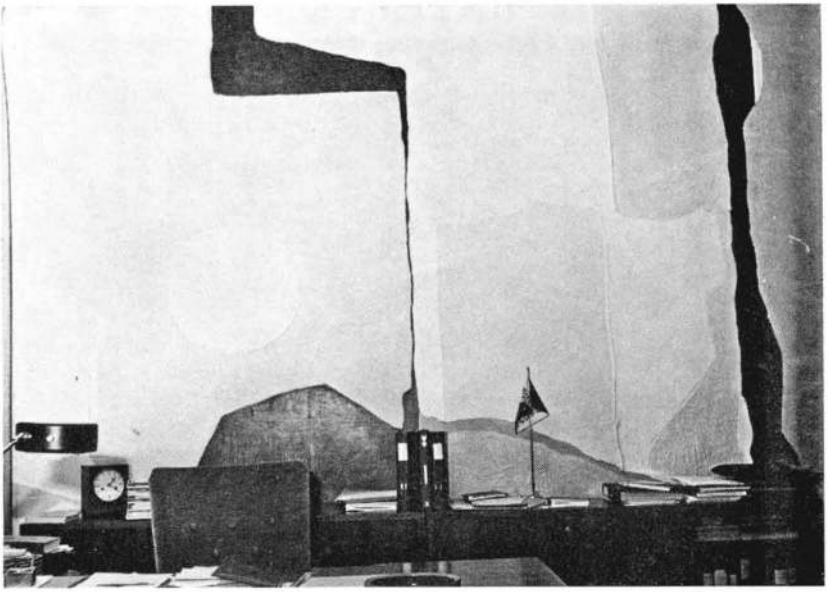
SJUKT

Ansvaret för Hälsinge regementes sjukhus har överflyttats från regementschefen till försvarsområdesbefälhavaren. Det betyder att regementschefen nu helt kan gå in för utbildningsfrågor. De nu pågående försöken på I 14 skulle enligt tidigare planer vara avslutade 1 juni, men på arméchefens förslag får de fortsätta ytterligare ett år. Orsaken till förlängningen är att det nya stora centralförrådet blir klart i mars och man vill prova det praktiskt innan beslut fattas om man skall gå in för att driva samtliga regementen efter provmallen.

— Det blir skönt med det nya lagret, säger major Strömberg. Då kan vi slopa flera av dem vi nu använder och som är svåra ur arbetssynpunkt. Då får vi också kontroll på att vi arbetar efter rätt idé. (3/2)

— Det skulle vara toppen att komma hem redan i mars, säger Yngve Nilsson från Rengsjö i en intervju. Man behöver pengar nu, när man legat inne så länge, säger han. Nilsson får arbete på mejeriet i Bollnäs så fort han rycker ut från I 14. (24/2)

KONSTIG KONST

Även om konst inte är det man närmast tänker på och letar efter vid besök på I 14 i Gävle finns det en hel del att titta på. Då avser vi inte bara de många porträtten på regementschefer som "hängts" på officersmässens väggar. I 14 kan visa upp betydligt modernare konst, bland annat i regementschefen tjänsterum. Fondväggen där är ett resultat av lagarbete mellan konstnärerna Jonas Kristofers och Sven Johansson. Mannen bakom många av de moderna konstverken på I 14 är kapten Bertil Palm. Konstintresset har fört honom till uppdraget som ordförande i länets kostförening och dessutom sitter han i den jury som årligen utser stipendiater från länet. (26/2)

FRISKT

Svenska mästerskapet i skidlöpning ri vid den kända skidorten Åkersjön i norra Jämtland. Cirka 150 löpare deltog. Sträckan som åktes var 25 för militärer avgjordes den 5 februakm. Varje deltagare bar en ryggbelastning som vägde 8 kg.

Av I 14-grabbarna blev Lars Gunnar Bergman, Ockelbo, 4:e man i värnpliktsklassen och Krister Hennerfors, Gävle, 7:e man. I oldboysklassen blev Hilding Lindström mästare. De här tre nämnda bildade I 14:s lag och belade en hederssam 3:e placering bland alla landets förband.

DEMOKRATI

Hänsyn till krigsförhållanden utesluter inte att försvarets fredsverksamhet ger utrymme för företagsdemokratiska försök och idéer. De förberedande försöken börjar 1 september i år och följs upp centralt genom halvårsvisa redogörelser från deltagande förband. (17/2)

ORÄTT

Baren i marketenteriet vid I 14 i Gävle har varit utsatt för inbrott. Tjuven eller tjuvarna har lagt beslag på mellan 15 och 20 limpor cigarretter, huvudsakligen av märket Prince. (17/2)

MARS

RATIONALISERING

Det nya gemensamma storförrådet för Fo 49 och I 14 har nu börjat tas i bruk. Inflyttningen slutförs inom några veckor. Det nya förrådet är ett viktigt led i den rationaliseringsverksamhet som pågår och som föregåtts av en försöksverksamhet, som var den första i sitt slag i landet. Syftet är att uppnå personalbesparing och högre effektivitet. För den enskilde behöver omvandlingen från civil till soldat i fortsättningen inte ta mer än fem minuter — mot tidigare i sämsta fall lika många timmar. (16/3)

HOTANDE

I 14 i Gävle är ett av de förband som berörs om avtalsverkets lockout mot officerare sätts i kraft från natten till onsdag. Vid regementet liksom vid övriga berörda förband avvecklas utbildningsorganisationen med början då lockouten träder i kraft. (2/3)

All undervisningsverksamhet på I 14 kommer inte att avvecklas även om avtalsverkets lockout mot officerarna sätts i kraft natten till torsdag. På tisdagen ryckte en ny kull värnpliktiga in. De officerare som har hand om denna kull är undantagna från lockouten. Dessa officerare är kapten Karl-Erik Björk och löjtnant Hans Beminge.

UPPRYCKNING

Det blev regementsskytten Torgny Järnkrok förunnat att lägga beslag på 1971 års mästerskap i kretsskyttet. Efter en tids frånvaro från fältskyttet i Gävlekretsen blev det nu en eftertrycklig come back för den gode Järnkrok. (8/3)

KVINNOSAK

1969 års värnpliktskommittés utredning om eventuell kvinnlig värnplikt låg till grund för Gävlefredrikornas debatt på tisdagen i stadsbiblioteket. I debatten deltog representanter för civilförsvaret, Röda Korset m fl.
— En väsentlig insats i jämlikhetssträvandena är att kvinnorna gör sig likaberättigade på arbetsmarknaden. Vid ett krigsutbrott skulle kvinnorna då kunna fylla de vakanser männen lämnar, yttrade bl a överste Smedler. (17/3)

JUBILARER

92 år fyller på lördag f kamreraren och löjtnanten Eric Pira, Gävle. (19/3)

80 år fyller på onsdag major Oscar Thollén, Gävle. (30/3)

GULDBOCK

Kapten Sven Bratt, Gävle, har tilldelats Hälsinge regementes kamratförenings förtjänsttecken i guld för sitt oegennyttiga och intresserade arbete i redaktionen för årsboken Bocken. (25/3)

CA har fr o m 1/3 till kapten vid I 14 utnämnt löjtnant J. T. Lindman.

Till rustmästare har fr 22/3 utnämnts överfurirerna vid regementet A. Y. Larsson och K. O. Norin.

HUVUDSAK

Det nya serviceförrådet på regementet hinner knappast bli färdigt förrän det får vara med om en märklig händelse. 400 hårnät anländer för att användas av i övrigt fullt manliga soldater. (16/3)

STÖLD

En del matvaror har stulits från ett fo-förråd i Gävletrakten. Bland det stulna återfinns en del chokladkakor som ingår i militär reservproviant. Dessutom har två bajonetter stulits. Inga vapen förvaras i förrådet.
— Marketenteriet vid I 14 har ånyo haft påhälsning av tjuvar. Dessa har kommit över två limpor cigarretter. Dessutom bröts en automat upp. (9/3)

ANDAKT

Den lyckosamma given med musikaftnar i Soldatkyrkan fortsätter i dag, måndag, då man som tidigare presenterar några av orkesterns instrument. I kväll är instrument ur stråkstyrkan och träblåset: fagott, cello och piano.
— Militärpastor Sture Larsson medverkar också och berättar kring de många symbolerna som pryder Soldatkyrkans väggar. (15/3)

APRIL

ÅRETS BÄSTA

I samband med att tjänsteförrättande regementschefen, överstelöjtnant C-H Gåsste, avtackade den utryckande åldersklassen utdelades minnestecken till årets bästa soldater, inalles sju stycken. Utöver en bok om I 14 samt diplom fick de också medaljer och intyg på sin värdighet. De bästa soldaterna är: Per Sven Gustav Persson, Bergvik, Jan Roland Nöjd, Gävle, Nils Göran Olsson, Bollnäs, Stig Tage Tapper, Örbyhus, Lars Olov Johansson, Gävle, Karl Bertil Göransson, Gävle, och Sven Olof Skoglund, Kilafors. (28/4)

NOTISERNA

Till kapten i Hälsinge regementes reserv har förordnats reservlöjtnanten U. K. Jonsson. (7/4)

— Fanjunkare Albertsson, Hälsinge regemente, skall tjänstgöra vid arméns fallskärmsjägarskola i Karlsborg fortfarande intill utgången av april nästa år. (17/4)

— Fanjunkare Stenborg placeras 15 juni i år — 31 maj 1974 som ordinarie instruktör vid Uppsala-Västerås försvarsområdesstab med Uppsala som stationeringsort. (17/4)

— Fr o m 1/4 har förvaltaren vid regementet S. S. Bender fått transport till I 15.

PÅ REGEMENTSORDER

Fr o m 1/4 har till förvaltare i expeditionstjänst utnämnts fanjunkaren vid regementet A. Ö. Andersson.

— Från samma tid har till förvaltare i trupptjänst utnämnts fanjunkaren vid regementet K. S. Kvist.

— CA har fr o m 1/4 utnämnt kaptenen vid I 14 reserv J. B. H. Strindberg till major inom armén.

— Fanjunkare B. R. Berlin, Hälsinge regementes reserv, får från 1 april begärt enledigande från den arvodestjänst han uppehåller vid regementet. (24/3)

BOCKAKIOSKEN

Med buller och bång, stjärnsmäll och gulklädda vä,rdinnor — som enligt uppgift enligt planerna skulle ha ställt upp "topp-less" premiärdagen — invigdes på tisdagen I 14:s kiosk Bockakiosken. 1200 korvar hade köpts in premiärdagen. Dessa delades ut gratis bland de värnplilktiga. Kön var lång och korven ävenså. Kapten Bertil Palm, som övervakade och premiärtalade, oroas inte för att grabbarna i stället för näringsriktig mat väljer korven eller hamburgaren. Kiosken är upprättad som ren service åt de värnpliktiga. Vinsten investeras i inköp av priser, inventarier till restaurangen etc. Vidare anslås ett belopp till olika "dagar" inom regementet. (7/4)

PUTSNING

Nu skall kanslihuset på I 14 putsas upp. Fortifikationsförvaltningen har begärt 523.000 kronor för fasadrenoveringen. Byggnaden har sedan 1922 inte genomgått någon mera omfattande utvändiga renoveringer. (30/4)

INFORMATION

De värnpliktiga fick på måndagen lyssna till representanter för fyra politiska partier och ställa frågor till dem. Det två timmar inom ramen för medborgarundervisningen. (6/4)

FÅNGAD I NÄT

Försvarets materielverk har köpt 50.000 hårnät à 1 krona stycket att användas av långhåriga värnpliktiga. I Gävle har Hälsinge regemente rekvirerat ett tusental. Hårnäten beräknas inkomma till förrådet i samband med inryckningen av rekryter i juni. Närmare order om hårnätens användning kommer i en ny upplaga av skriften Svensk soldat, som i dagarna kommer ut och som alla värnpliktiga får. (7/4)

MAJ

TILL FN-TJÄNST

Kapten Urban Gjerulf träder den första oktober i FN-tjänst i Kashmir. Det blir nu tredje gången, som han tjänstgör som FN-observatör. Han har varit sju månader i Gaza och ett år vid Suezkanalen. Kapten Gjerulf får majors grad under FN-kommenderingen. (11/5)

TRÖTT

Gymnastikläraren på Stenebergsskolan i Gävle blev ganska förvånad då han på fredagsmorgonen skulle ta sitt rum i besittning. Där låg en yngling och sov. Denne, som muckat från det militära på torsdagen, hade under rusets inflytande råkat passera skolan där ett öppet fönster fick honom att klättra in och sött somna i lärarrummet. (3/5)

ÖVERFLÖD

Det ankommer inte på JO att utfärda tillämpningsföreskrifter om soldaters hårlängd fastslår JO. Detta med anledning av kritik från en major i Linköping. De militära cheferna har att efter eget omdöme avgöra vad som kan anses förenligt med tjänstereglementets föreskrift. (13/5)

JUBILAR

60 år fyller förutvarande fanjunkaren vid regementet L. P. Gustavsson. innehar f n en arvodestjänst på Värnpliktsverket i Solna.

Löjtnant L. T. Wåhlin, Hälsinge regementes reserv, skall under tiden 24 juli i år — 31 juli nästa år stå till FN:s förfogande för tjänstgöring i Främre orienten. Han tilläggs under tjänstgöringen kaptens tjänstegrad. (25/5)

NOTISERNA

Major Åke Stålhammar, generalstabskåren, har från 1 oktober utnämnts till major i Hälsinge regemente och till major i lönegrad Ao 26 vid Örebro försvarsområdesstab. (12/5)

— Kapten Sten Axel Wiberg, Hälsinge regemente, har från 1 juni utnämnts till major i generalstabskåren. Han får samtidigt förordnande som regementsofficer i lönegrad Ar 26 vid arméstaben. 12/5)

PÅ REGEMENTSORDER

Fr o m 1/5 har till fanjunkare vid regementet utnämnts sergeant P. R. Persson och sergeant B. H. Fernström.

— Fr o m 10/5 anställdes överfuriren vid F 15 L. G. Lindeberg som överfurir vid regementet.

— Fr o m 16/5 beviljas överfurir B. L. Fernquist avsked på egen begäran.

TRÄFF

Förbundsmästerskap i fältskjutning avgjordes under söndagen. Med Konrad Apelgren, 57, nestor i laget och förbundsmästare räddade I 14 det magnifika vandringspriset från att erövras för alltid. Övriga i regementslaget var Rune Berlin och Bengt Nilsson. (3/5)

INRYCKNING

Tisdagen är inryckningsdag för cirka 500 man till regementet uppe vid Kungsbäck. Den största gruppen är underbefälsuttagna värnpliktiga. Övriga är underofficersuttagna och skall göra sin tjänst på Livkompaniet under befäl av kaptenen och orienteraren Karl-Erik Björk. (1/6)

BRIST PÅ UNDERBEFÄL

Bristen på underbefäl är ett stort problem på I 14. Den ger de underbefäl som är i tjänst en betydligt större arbetsbörda. På ansvarigt håll hoppas och tror man att det skall bli något bättre när de nya löneavtalen blir klara. Överstelöjtnanten vid regementet Carl-Henrik Gåsste ser positivt på det nya löneförslaget. Han tror också att de nya titlarna kan få en viss effekt på rekryteringen. Underbefäl skall nämligen framdeles kallas plutonofficer. (13/5)

JUNI

SOMMARMANÖVER

ELDFÄNGDA STRIDER

Fälttjänstövningarna efter kusten i norra Gästrikland pågår fortfarande. Under lördagen (5/6) var största delen av de cirka 1000 soldaterna förlagda till Hamrånge-området. Övningarna utgör avslutning på repetitionsutbildningen för förband, som i huvudsak utbildats på I 14. Härutöver deltar ett kompani från A 1 i Linköping. Övningarna leds av försvarsområdesbefälhavaren, överste Allan Månsson, med major Strömberg och kapten Björkenstam, båda fostaben, som biträdande övningsledare. Övningarna avslutas med genomgång i Ockelbo. På bilden ses Sture Westring och Hans Göran Andersson, Sandviken, skära kalopskött. Vid fältköket på lastbilen K-E Nordgren, Sandviken, och Åke Östberg, Bergby. Bredvid står kökschef Gustaf Arkenkol, Malmö. (7/6)

Det var riktigt eldfängda strider som repgubbarna på I 14 sysslade med på tisdagen. Under övningsskjutning med granatgevär började det brinna på inte mindre än fyra olika platser. Varje brand spred sig över 200 kvadratmeters yta. Även söder om Gävle vid Hästbo orsakade övande militär en mindre eldsvåda. Ett knallskott, som användes för att markera träffar, tände marken och ett område på omkring 200 kvadratmeter avbrändes. (2/6)

MERA ELD

Två omfattande skogsbränder härjade på onsdagen inom det militära skjutfältet i Marma. Mellan 12000 och 15000 kvm skog och mark förstördes.

FINMASKIGT

I 14:e långhårigaste soldat, Anders Eriksson-Glad från Sandviken, har ännu inte klippt sina svallande lockar trots att de reglementerade hårnäten i dagarna skall tas i bruk. Regementsadjutanten kapten Bengt Nilsson känner heller inte till någon annan som klippt sig för att slippa hårnät. Hårnäten kommer säkert att gå åt, tror kapten Nilsson. (4/6)

REGEMENTSORDER

Fr o m 1/6 har chefen för armén till major utnämnt kaptenen vid I 14 S. A. Wiberg.

— Fr o m 1/6 har chefen för armén till kapten vid regementet utnämnt löjtnanten vid regementet J. C. A. Callenmark.

— Fr o m 6/6 har till överfurir vid regementet utnämnts furir A. N. C. Rosell och furir B. N. S. Belin.

— Fr o m 11/6 har till rustmästare vid regementet utnämnts överfurir L. Å. Högberg samt fr o m 17/6 till rustmästare överfurir C. O. T. Bengtsson.

— Kapten K. I. Rittsél, Hälsinge regemente, får från i oktober förordnande som regementsofficer i lönegrad Ar 26 vid försvarsstaben t v. (15/7)

— Fr o m 4/7 har till överfurir vid regementet utnämnts furir J. T. Eklöv samt fr o m 22/7.

— Till överfurir vid regementet har fr o m 4/7 utnämnts furir J. T. Eklöv samt fr o m 22/7 furir A. G. Kvist.

JUBILAR

70 år fyller den 3 juni förutvarande fanjunkaren vid regementet F. G. Nilsson. Han innehar f n en arvodestjänst vid Fo 49.

FN-MAJOR

FN-major Major Å. B. Bendrix, Hälsinge regemente skall under tiden 1 oktober i år — 10 oktober nästa år stå till FN:s förfogande för tjänstgöring i Främre orienten.

JULI

TACK OCH FARVÄL

Militärmusikens sista besök vid Kungsbäck.

I dag (1/7) blir det stor ommöblering i den militära musikordningen. Blåsarmusiken, älskad av hela svenska folket — en folkmusik i ordets rätta bemärkelse — byter namn och betydelse. Militärmusiken försvinner och ersätts av statlig regionmusik, som endast till fyrtio procent skall tjäna militära syften. Den efterföljande regionmusiken anses av många kunna bli ett vitaliserande tillskott till ett rikhaltigare och breddat musikliv i Sverige. Final för militärmusiken på regementet var det i samband med krigsmans erinran den 11 juni.

BRIST

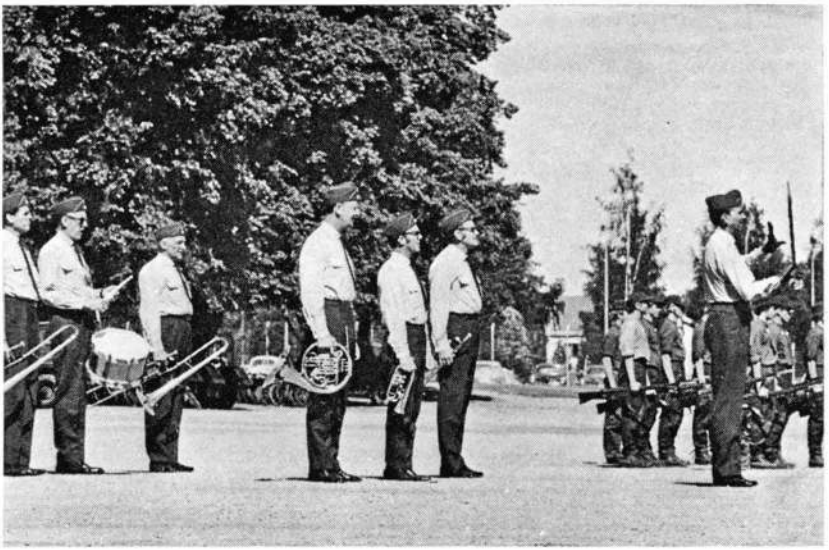
Genom ett fel i värnpliktsverkets dataregister har cirka 100 man av 1150, som i år skulle ha ryckt in till I 14 i Gävle, inte fått någon inkallelseorder. Och av de 105 underofficersuttagna, som normalt skulle börjat sin utbildning under sommaren, har 55 inte fått någon inkallelseorder! — Men några allvarligare problem uppstår inte på grund av det här, säger kapten Rune Wiebe. (16/7)

REGEMENTETS DAG

anordnas i år den 5 september. Programmet går i traditionell stil och bl a går den populära flergrensstafetten för trettionde gången. Den anordnades första gången 1937 och från 1955 har den gått varje år. Tävlingen är öppen för både militrlag och korporationslag. (15/7)

Storrännare på skidor i årets Vasalopp: på 114:e plats Hilding Lindström på tiden 6.18.55, på 763:e plats Erland Jansson på 7.41.05. (8/3)

VÄLKOMMEN

Den nya regionmusiken har haft premiär på I 14. Detta skedde i samband med att ett par kompanier tränade inför kommande högvaktstjänst i Stockholm. Vidare hade regementet Krigsmans erinran i regementsparken för nyinryckta rekryter. Regionmusikkåren, som kom från Örebro, bestod av hela sex man. (8/7)

De förövningar av högvaktsavlösning på Kungl Slottet i Stockholm, som ägt rum i början av månaden, försiggick på kaserngården i stekande solsken. Värmen till trots så var det ingen av de deltagande, som föll i backen. Det var de olika kompaniernas gruppchefsskolor, som förberedde sig för sin kommande huvudstadsresa. Regementet bestred vakt cirka en vecka med förberedande plutonchefsskolorna från Livkomp, gruppchefsskolor från 7. och 9. komp. Nästa vaktperiod infaller i september då gruppchefsskolorna från 7., 9. och 12. komp skall vakta kungaborgen.

ÖL

Mellanölsförsäljningen på Hälsinge regementes marketenteri i Gävle har fortgått helt problemfritt. Inte i någon av de rapporter, som varje kvartal sänts till riksskatteverkets alkoholbyrå, har försöksledaren i Gävle haft anledning göra några negativa uttalanden kring försäljningen. — Man befarade kanske vid försökens början att fylleriet på regementet skulle öka, säger fanjunkare Knut Eliasson, som basar för marketenteriverksamheten. Så har dock inte blivit fallet. (21/7)

AVANCEMANG

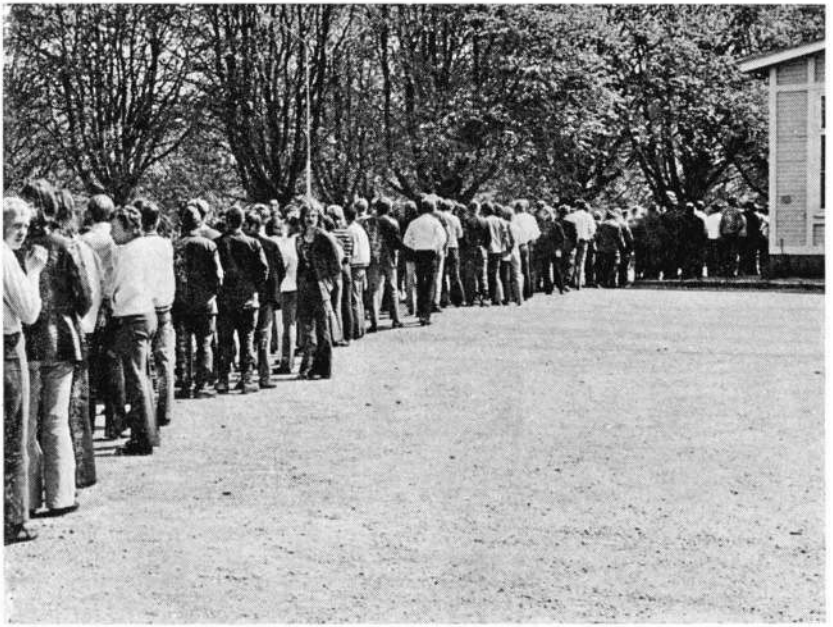
Kapten K. I. Rittsél, Hälsinge regemente, har utnämnts till major i generalstabskåren från 1 oktober.

— Löjtnant R. H. Lundén, Hälsinge regemente, har utnämnts till löjtnant vid Hallands regemente fr o m 9/7. (5/7)

— Avsked med ålderspension har beviljats kontorist Gertrud Lindqvist fr o m 16/7.

AUGUSTI

AUGUSTIINRYCKNING

Den 16 augusti var det ånyo inryckning på regementet. Genom den differentierade utbildningstiden, som genomförts genom det så kallade VU-60 systemet, är det inryckning till grundutbildning fyra gånger på året. I mars kommer de första rekryterna, plutonchefsskoleelever, även marsianer kallade. I början av juni sker sedan nästa inryckning för att följas av inryckning i början av juli och i mitten av augusti.

UTNÄMNINGAR

— Löjtnanterna Erik Olsson och Rolf Svanbom har utnämnts till kaptener. Till löjtnanter har utnämnts fänrikarna Lars-Åke Jansson och Ingemar Alin. (30/8)

— Fr o m 26/8 har till sergeanter vid regementet utnämnts överfurirerna J. G. Olsson och R. O. Jägare.

STÖLD

Ett mindre parti sprängmedel stals vid ett inbrott i regementets ammunitionsförråd vid 20-tiden på söndagskvällen. Inbrottslarmet utlöstes i vaktlokalen. Vaktmanskapet hann dock inte fram till förrådet i tid för att gripa tjuvarna. En bil sågs köra inom övningsområdet i hög fart. Vid kontroll visade det sig att fyra — fem patroner nitrolit tillgripits. (23/8)

Ännu ett inbrott i ett förråd har upptäckts på regementets övningsområde. Några mätinstrument samt tio askar vindprovare saknas. Tjuvarna har kommit över en strålmätare av modell M 3690-021 011 och en dosmätare typ 21 samt en dosimeter typ 11. (25/8)

SOLDATHEMSNYTT

Soldathemmet i vinterskrud.

Från och med torsdag är I 14:s soldathem öppet för allmänheten. Verksamheten skall breddas — inte enbart vad gäller publikunderlaget utan även vad gäller studie- och cirkelaktiviteter. Soldathemmet har också fått ett föreståndarpar — inte helt okända för Gävleborna. Nämligen Lili-Ann och Gunnar Lindgren, tidigare föreståndare för Frälsningsarmén i Gävle. Det är meningen att allmänheten skall kunna deltaga i all verksamhet inom soldathemmets väggar. Varje onsdag skall arrangeras en speciell underhållningskväll. Vidare hoppas man kunna få en mer intim kontakt med de värnpliktiga och att de skall återupptäcka soldathemmet. Även kyrkan kommer att nyttjas, bl a för andakt i anslutning till onsdagsträffarna. Inom parentes kan nämnas, att soldatkyrkan i Gävle är den enda i landet, som helt är knuten till ett regemente. (31/8)

KAMRATTRÄFF EFTER 30 ÅR

Det är nu trettio år sedan andra världskriget. Redan första veckan i december 1939 mobiliserades ett etappkompani på Kungsbäck, det 13:e. Det fördes på lastbilar till Sangis i Norrbotten, senare till Kalix, Kil i Värmland och 1942 till Storuman i Norrbotten. Nu har en del av de mannar som var med i kompaniet uttryckt önskemål om en 30-årsträff i samband med regementets dag den 5 september. Samling sker vid lottornas kaffebord vid minnesstenen. (27/8)

SEPTEMBER

REGEMENTETS DAG

Regementets dag är en tradition, en folkfest. En flödande höstsol gynnade de många arrangemangen. Omkring 9000 personer vistades uppe vid Kungsbäck och tog del av programmets olika begivenheter. Det var i stort de gamla vanliga uppvisningarna med stridsövning, åkturer för barn och nöjesanordningar i parken. Allt inlett med marsch genom staden av musikkår, fanvakt och paradkompani, krigsmans erinran och regementschefstal på Lilla fältet samt avslutat med stort tapto i facklors sken. Ett av de största dragplåstren var dock flergrensstafetten, vilken alltid tilldrar sig stor uppmärksamhet och stort intresse. (6/9)

TVÅ 50-ÅRINGAR

50 år fyller 9/9 fanjunkaren vid regementet S. E. Stolth. Stolth tjänstgör f n vid hemvärnsavdelningen på Gävle försvarsområdesstab.

50 år fyller 26/9 kaptenen vid regementet P. E. Pauhlson. Pauhlson är f n chef för 4. kompaniet.

CHEFAVTACKNING

Överste Jan Smedler blev på onsdagen avtackad av underofficerskåren inför sin omedelbart förestående avflyttning från regementet. Det skedde vid en enkel samling på underofficersmässen, där fanjunkare Knut Eliasson förde kårens talan. — Vi är översten stort tack skyldig för vad han gjort för oss under denna tid, sade fanjunkaren och önskade lycka till i den nya och betydelsefulla uppgiften. (29/9)

BRANDFARLIGT

Under vintern 1970 vållades en allvarlig brand i filmskjutbanan på regementet. Orsaken var spårljusammunition, som mot gällande bestämmelser använts. Filmskjutbanan förstördes och skadorna beräknades till 60.000 kr.

SOLDATKYRKAN

I dag kl. 1400 pensionärsträff. Servering. Lili-Ann och Gunnar Lindgren spelar och sjunger. (14/9)

DÖD

Löjtnanten vid regementet Torkel Seth omkom på onsdagen vid internationella militära fallskärmshoppningar utanför Lissabon. Han tillhörde I 14 sedan 1961 men tjänstgjorde som chefsinstruktör vid arméns fallskärmsjägarskola i Karlsborg. Seth var född i Söderhamn och son till överste Gösta Seth. Han efterlämnar maka och minderårig son. (9/9)

OKTOBER

NY ÖVNINGSPLATS

I statförslag för nästa budgetår tar fortifikationsförvaltningen upp ett belopp på 400.000 kr för Hälsinge regementes utvidgade skjutfält vid Marma. (8/10)

Brandröken ligger tät över Marmabygden, mangårdsbyggnader, uthuslängor och lador står i ljusan låga och ingen försöker släcka. Karlar med fotogendunkar går in i en lada, kommer ut igen och sekunden efter slår lågor upp genom taget. Enligt skjutfältsunderofficeren, fanjunkare K-A Lindman, är det brandmanskap från Marma läger, som på order av fortifikationsförvaltningen bränner ner byggnaderna, som nämligen ligger inom det för utökning av skjutfältet inköpta området. Sammanlagt har cirka femton gårdar bränts ner under de sista två åren. (29/10)

INTERMEZZO

En polisstyrka larmades tidigt på torsdagsmorgonen till I 14 där en vpl Gävlebo laddat en kpist och lämnat kasernområdet. Soldatens kamrater skrämdes av dennes uppträdande och vågade inte lämna logementet och slå larm förrän efter en timme. Poliserna utrustades med hjälpar och skottsäkra västar. Polisen förberedde en undersökning av terrängen närmast kasernerna, då soldaten frivilligt återvände till sitt kompani och överlämnade vapnet. Läkarundersökning föranledde ingen ytterligare åtgärd. Soldaten misstänks nu för tjänstefel. (29/10)

NÖJDA

Enligt tidningen Den Svenske Underofficeren slutar många underofficerare på grund av otillfredsställelse i arbetet, bl a dålig anda mellan olika befälskategorier. — Tidningens synpunkter må stå för vad de är värda, säger förste tyghantverkare Nils-Erik Eriksson. Vi har på regementet det allra bästa samarbete från regementschefen till siste furiren och den kritik, som tidningen på ledarplats gör sig till tolk för, vill jag inte skriva under på. (30/10)

NYBYGGNAD

Bland de företag, som av arbetsmarknadsskäl skall tidigareläggas vid försvaret, är för regementets del utbildningsammunitionsförråd för en beräknad kostnad av 300.000 kr. Tillbyggnad av underbefälsmäss för 100.000 kr, ombyggnad av förråd för 100.000 kr och av cykelförråd för 150.000 kr. (12/10)

SOLDATKYRKAN

I dag kl 14.00:
"Vi som fyllt 60"
Servering. Sång och musik av Lili-Ann och Gunnar Lindgren. (26/10)

TIDSFÖRKORTNING

En minskning av utbildningstiden för vpl med i vissa fall upp till tio veckor föreslår utredningsmannen i 1966 års värnpliktskommitté. Delvis kan förslagen genomföras redan 1972. Utredningsmannen föreslår även en bättre anpassning til lde värnpliktigas studier. Sålunda skall uppdelningen av underofficersutbildningen vid armén försvinna. Dessa vpl skall i fortsättningen få genomföra sin utbildning i en följd. (20/10)

INSPEKTION

Infinsp besöker regementet 12/11 enligt särskilt program. Inspektören mottager i samband härmed allt befäl i Exhuset kl 13.00—13.45. Samling klar kl 12.55. Klädsel som för nästa övning.

PÅ REGEMENTSORDER

Major B. F. Lybeck utnämnd till överstelöjtnant i I 14 fr o m 1/10.
— Major S-O Evervall utnämnd överstelöjtnant i Ao 29 vid Fo 23 fr o m 1/10)
— Major P. G. Strömberg utnämnd överstelöjtnant i I 14 samt förordnad i Ao 29 vik vid Fo 49 fr o m 1/10.
— Major H-O Trång, I 19, utnämnd major vid I 14 fr o m 1/10.
— Kapten B. F. B. Eriksson, I 21, utnämnd major vid I 14 fr o m 1/10.
— Vpl kapten B. A. Karlsson förordnas fr o m 1/10 till kapten i I 14 reserv.
— Reservlöjtnanterna B. A. Salomonsson, J. W. Lewy, B. L. Grawe och P-E Ålund har förordnats till kaptener i regementets reserv. (9/10)
— Kapten P. E. Pauhlson, Hälsinge regemente, har beviljats avsked med pension från 1 oktober.

JUBILAR

50 år fyller 9/10 fanjunkaren vid regementet Knut H. Eliasson. Han är f n placerad som chef för stabsavdelningen på Fo 49.

NOVEMBER

TVÅ SOLDATTIDNINGAR

SOLDATTIDNING 1

Soldattidningsfloran ökar. Även I 14 har nu begåvats med en egen av dess egna soldater skapad tidning — HELT OM! Den säger sig föra soldaternas talan i för dem väsentliga frågor, såsom reglerad arbetstid, fördubblat penningbidrag, utökad medbestämmanderätt, tillstånd att få vistas var som helst mellan tjänstens slut ena dagen till dess början nästa dag. Redaktören är anonym, måhända beroende på tidningens naivt radikala och dåligt kontrollerade innehåll.

SOLDATTIDNING 2

Ytterligare en soldattidning har sett dagens ljus. Det är VÄRNPLIKTS-NYTT, som utges av försvarsstabens personalvårdsavdelning. Tidningen är tänkt som ett språkrör för de värnpliktiga, där de skall föra fram synpunkter på sådant, som är dåligt och fel, och därigenom kunna skapa möjligheter för att få sådana förhållanden tillrättalagda. I det första numret uppmanas soldaterna att med sikte på den kommande värnpliktsriksdagen i Örebro i mars 1972 sända in så många motioner och förslag, som möjligt.

SKARPSKJUTNING

Flera soldater befann sig i farozonen när en värnpliktig vid I 14 i Gävle avlossade ett skott med en kulsprutepistol. Skottet sköts över sängarna på ett logement och gick ut genom ett fönster. Nu misstänks soldaten för framkallande av fara för annan. (13/11)

C LV 3 HAR ERHÅLLIT

CA bemyndigande att fr o m 1972.01.01 till rustmästare i regementet utnämna och på tjänst för underbefäl Ae 15 förordna rustmästaren 200724-7519 Lindström I 14. Denne beviljas avsked från sin tjänst vid I 14 fr o m dagen för anställning vid Lv 3.

MARMA ÖVNINGSLÄGER

Grunden har lagts för en miljonutbyggnad av I 14:s övningsläger i Marma. Till våren står första hälften av ett modernt utbildningsläger klart. Det är avsett för repititionsövningsmanskap — då kan 600 man i en krigsförbandsövning ta lägret i besittning. Fullt utbyggt kan 1200 man förläggas till Marma. Det nu påbörjade lägret får så smått karaktär av en campingplats av högsta standard. Det blir visserligen förläggning i tält, men det är slut med granris och halm, som underlag. Permanenta tältbottnar tillhör utrustningen. Detta omtalar kapten Rune Wiebe, som även förtäljer att i utrustningen av lägret ingår dessutom s k sanitetshus avsedda för de 1200. Grunden har nu lagts till den första av de två planerade. Man siktar även på att i slutet av 70-talet kunna förlägga ett kompani till Marma med samma standard, som på kasernerna i Gävle. (11/11)

REGEMENTSORDER

Fr o m 1/9 har chefen för armén till löjtnant i I 14 utnämnt fänrik L.-Å. V. Jansson och fänrik H. J. Alin.

— Fr o m 1/9 har chefen för armén till kapten i I 14 utnämnt löjtnanterna K. N. E. Olsson och R. O. V. Svanbom.

— Fr o m 30/9 har chefen för armén till fänrikar i I 14 utnämnt officersaspiranterna H. B. Nordfors, P.-E. O. Granvik och J. C. Halvarsson.

— Kapten B. G. O. Österdahl, Hälsinge regemente, har kommenderats som aspirant vid generalstabskåren under tiden 17 oktober i år — 30 september nästa år. (16/9)

— Överfurir Nilsson, Hälsinge regemente, skall tjänstgöra vid fallskärmsjägarskolan i Karlsborg 1 juni 1972 — 31 maj 1975. (17/9)

— Kapten B. Hörner skall tjänstgöra som lärare vid arméns stabs- och sambandsskola i Uppsala 21 juni 1972 — 30 juni 1974. (17/9)

— Arméchefen får utnämna major B. F. Lybeck till överstelöjtnant i regementet. Han är stabschef vid Gävle försvarsområdesstab. 17/9)

— Kapten J. T. Lindman har utnämnts till kapten i fälttygkåren från 1 oktober och får samtidigt viklöneförordnande som kapten vid luftvärnet. 17/9)

Kapten S. E. M. E-son Söderpalm-Berndes har förordnats på vikariatslön i lönegrad Ar 27 vid försvarsstaben längst till oktober 1974. Han har placerats som militärassistent vid länsstyrelsen i Örebro län. I samband härmed har han utnämnts till major i regementet. (17/11)

MILITÄRASSISTENTER

— Kapten A. N. O. Järvestad får från 1 oktober entledigande från sitt förordnande som militärassistent vid länsstyrelsen i Gävle. Från samma tid får major B. F. Lybeck motsvarande förordnande längst t o m 1 oktober 1974. (24/9)

50 ÅR

Rustmästaren Mildton fyller 8/11 50 år. Han tjänstgör f n som chef för körcentralen.

— 50 år fyller 28/11 kaptenen i regementets reserv Karl-Erik Settring.

DECEMBER

PANELDEBATT

Kärandesidan.

Svarandebänken.

Åhörarna.

DEBATTFRÅGOR

På fredagen (10/12) var det paneldebatt på I 14. Denna ägde rum i Exercishuset. På scenen satt vid två bord mitt emot varandra på ena sidan representanter för regementsledningen med överste Gåsste och bataljonschefen överstelöjtnant Björeman i spetsen och på den andra sidan de värnpliktigas representanter. Stundtals hettade debatten till ordentligt och bl a när de värnpliktiga med stor majoritet antog ett uttalande och framförde förslag om ytterligare en resolution hotade överste Gåsste med att bryta debatten. Regementschefen och hans närmaste medarbetare hade fullt upp med att besvara alla de frågor de värnpliktiga ville ha svar på och ändå räckte inte tiden till. Bland de krav, som soldaterna framförde, var att arbetstiden skall sänkas från 48 timmar per vecka till 42. Begreppet övningstid skall ändras till arbetstid och beräkningen av tjänstetid vid dygnsövningar skall ändras från 16 till 24 timmar. Cykeltolkning, tandvård, marketenterirörelsens vinst och användningen av den var andra frågor, som debatterades. (11/12)

JULFEST

Julfest för hemmavarande styrka äger rum under regdagoff ledning i fritidshuset julafton kl 1800. För förberedelser och arrangemang svarar C persavd med biträde av C allm det Fo 49 ocs dagoff. Kompch insänder till allm det Fo 49 senast 12.16 namnuppgift på personal, som icke åtnjuter ledighet julafton. Motsvarande uppgift för personal inlagd å sjh insändes av expförest sjh 12.21.

JULGRANAR

Vid Fo 49-I 14 anställd personal må mot erlagd avgift av 5:—, som betalas på kassaavd, hugga en julgran inom övningsområdena. Kvitto på erlagd avgift skall kunna uppvisas i samband med huggningen. Avlysta områden må beträdas 1971.12.18 — 12.24. Skjutning får under denna tid ej ske i stridsskjutningsområdet.

JULKAFFE

Vid I 14 anställd personal, civil och militär, som inte oundgängligen erfordras för annan tjänst eller är lediga, samlas i Restaurant Bocken 1971.12.17 kl 1400—1445. Lokalen, kaffe m m ordnas genom C förplägnadsdetaljen.
Kostnad: trivselfrämjandets medel. 1+10 man ställes till husmors förfogande 1971.12.17 kl 12.00—1400 gm batch försorg för iordningställande av matsalen.

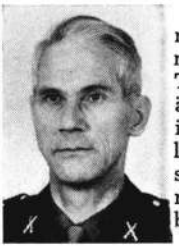
AVSKED

Förutvarande regementsintendenten vid regementet, kapten Palm N B H, har beviljats avsked med pension fr o m 1972.01.01.

PÅ REGEMENTSORDER

Öfu 460120-771 Sundell S I har antagits som uoffasp fr o m 1971.10.21. — Furir 490501-7598 Larsson U E har fr o m 1971.12.01 beviljats avsked.

50 ÅR

50 år fyller 7/12 majoren vid regementet Hans-Olof Trång. Major Trång är fr o m 1/10 åter i tjänst vid sitt gamla regemente efter att sedan 1/4 1964 ha varit major vid Norrbottens regemente.

— 50 år fyller 15/12 kaptenen i regementets reserv B. J. E. Österlund.

REGEMENTSSTABEN

(fr o m 1971.10.01)

Regementschef		öv Gåsste
	stabsch	mj Trång
Allm avd med exp	regadj	kn B Nilsson
	expföreståndare	förv Ö Andersson
	regch stkreterare	fru G Jansson
skrivcentral med fjärrskriftanläggn	kansliskrivare	fru I Jansson
	kontorsbiträde	frk Bonnevier, frk Boberg, fru M Andersson
budcentral	chef	rustm Olsberger
dagtjänstdetalj	chef	kn B Nilsson
	regdagoff	enl turlista
	regdaguoff	„ „
	vaktchefer	rustm Calissendorff, rustm Ersholt, rustm Lindström, öfu Stonert
Utbildningsavdeln	utbildningsoff	kn Wiebe
allmänna utbdet	chef	kn S Ohlsson
	off till förfogande	lt Winberg
	uoff till förfog	vakant
reputbdet	chef	kn B Sundstedt
	repinstruktör	rustm Höglund
servicedet	chef	vakant
	chef y utbanordn	rustm Eriksson
	chef i „	rustm Ygert
	till förfogande	rustm Persson
idrottsdet	chef	lt Winberg
	till förfogande	rustm Karlsson
	idrottsinstrunktör	E Thimper
	„	B Ekström
Personavdelningen	chef	mj Trång
	personaluoff	förv Fisk
	stf rekryteringsoff	kn Björk
	stf rekryteringsuoff	förv Kvist
	rekryteringsubef	rustm Wikström
	teknikerrekryter	fthv Eriksson
Vpl det	chef	förv Hälsingdal
	expuoff	vakant
	kaskr	frk Wallgren
	kontorsbitr	fru M Olsson, K Andersson, G Axelsson

rättsvårdsdet	auditör	rådman Ormegard
	v auditör	rådman von Post
	straffregisterför	förv Andersson
	bevakare	förv Fisk
	bitr förhörsledare	herr Leksell
pv- och nämnddet	chef	kn Fredriksson
	konsulent	konsulent Cederberg
	militärpastor	kyrkoadjunkt Larsson
	bibliotekarie	rustm Olsberger
	till förfogande	mdir Mårelius
Sjukvårdsavdeln.	förbandsläkare	dr Backlund
	anvisningsläkare	dr Backlund
	tjänsteläkare	dr Backlund
exp	expföreståndare	rustm Reidle
	till förfogande	rustm Söderberg
sjukhus	översköterskor	fru Johannesson, Sundell, Fromholt
	undersköterska	fru Pettersson
	sjukvårdsbitr	fru Lindh, Elmqvist, Wihrén, Skarph, Bäck
tandklinik	tandläkare	tandläk. Lundgren
	tandsköterska	fru Almén
Utbildningsbat.	batch	övl Björeman
	batch stf	mj Eriksson
	stabsuoff	fj Lindström
Central befälsgrp	chef	kn J Callenmark
		förv Olsson, Sörquist, Sjödin, Kvist
		fate Jengvert
Dukningsgrp	chef	rustm Lundström

LIVKOMPANIET

Chef: kn K E Björk

Stf: lt E Olsson

Instruktörsskola 1

Chef: fj Laurén

Stf: öfu Sundell

Adj: rustm L Wikström

Kpr 480529-9411 Sjöberg, Gävle
„ 480705-7536 Hedlund, Gävle
„ 490424-7634 Svärd, Gävle
„ 520123-4415 Thollén, Gävle
„ 520126-7191 Swallinger, Bandhagen
„ 530409-9335 Kejlstrup, Forsbacka
„ 530506-7612 Hermansson, Gävle

Befälsskola I

Chef: lt Dahlström

Stf: serg Ögren, serg Olsson

Instr: serg Tangfelt

460414-9353 Hiula, Köping
500615-7571 Wallström, Järbo
510205-9317 Bjors, Hallstahammar
510223-1999 Karlsson, Motala
510312-9211 Hallberg, Västerås
510413-6956 Helling, Gävle
520405-4877 Backman, Fagersta
521217-7538 Kämpe, Sandviken

510815-7511 Kleen, Gävle
501127-7539 Lönn, Kilafors
510119-1996 Larsén, Enköping
511209-6911 Hammarbäck, Sala
530401-9374 Lindberg, Gävle
510726-7535 Forsberg, Stugsund
530707-7536 Thörnberg, Holmsveden
510730-6937 Jönsson, Kolbäck

Plutonchefsskolan Pv

Chef: lt Nilsson

Stf: serg Lundström, serg Sundell

Instr: serg Berlin

510131-0190 Lindberg, Stockholm
310307-0115 Lundgren, Vällingby
490402-7572 Brolin, Sandarne
490425-7658 Olsson, Arbrå
490714-7559 Stenhag, Gävle
480924-2532 Svensson, Hudiksvall
500605-7672 Jönsson, Sandviken
500822-5038 Almgren, Hagaström
500911-7556 Trybom, Gävle
501209-7530 Backman, Sandviken
501209-7555 Aberg, Mackmyra

490908-7571 Wallmo, Gävle
491209-7575 Strandberg, Bollnäs
500131-0092 Welander, Stockholm
481218-7575 Christoffersson, Gävle
500721-7572 Edenhag, Hofors
500312-141 Johansson, Uppsala
510219-7554 Hadin, Torsåker
510629-149 Ahlström, Grillby
510718-141 Ohlsson, Skutskär
490719-7653 Zäll, Gävle

Plutonchefsskolan Grk

Chef: lt Beminge

Stf: fj Wing

Instr: serg Söderberg

461002-7791 Eriksson, Sandviken
470414-7554 Andersson, Hedesunda
480109-8031 Högberg, Norrsundet
480423-7719 Flygt, Uppsala
481201-7533 Levtjenko, Gävle
490620-7578 Engblom, Gävle

491216-7550 Johansson, Gävle
500219-0253 Wallin, Stockholm
500409-7530 Jonsson, Gävle
500811-7532 Hjelm, Gävle
500830-7554 Näslund, Söderala
480410-7375 Paulsrud, Gävle

Plutonchefsskolan blandade

Chef: lt Wallin

Stf: fk Alin

Instr: serg Nilsson
öfu Wengrud

500429-1117 Björkman, Stockholm
510218-7571 Ivermark, Sandarne
471230-7539 Sundin, Gävle
490215-0095 Fast, Hallstahammar
490517-7558 Neuman, Gävle
471015-9395 Värjö. Hofors
500420-7618 Skogh, Skutskär
481108-7511 Andersson, Landafors
481203-7630 Westman, Gävle
500608-7596 Svedlund, Söderala
511121-5611 Toikka, Västerås
501228-0037 Rolén, Stockholm

510417-1433 Berglund, Västerås
480224-7637 Rung, Gävle
500407-7615 Johansson, Söderhamn
510103-7652 Lodin, Sandviken
510328-7693 Ek, Hofors
510403-7592 Nord, Rengsjö
510518-7511 Möller, Gävle
510718-0159 Holmberg, Lidingö
511031-7632 Eriksson Glad, Sandviken
511109-7019 Balkefors, Gävle
480312-4231 Dahlberg, Uppsala
491219-7557 Dahlberg, Hofors

Livkompanister färdiga till aktion. Från vänster: Gärd, Westman, Carlin, Lundmark, Billing, Magnusson, Lavén och Johansson.

Förberedande plutonchefsskolan 2. pluton

Chef: lt Winberg
Stf: serg Hållander

Instr: serg Johansson
serg Hjelm

520326-7538 Akerblom, Uppsala
520608-7016 Gottfriedsson, Gävle
500621-2095 Soläng, Gävle
490827-7611 Sjöblom, Hofors
510430-1477 Martinsson, Uppsala
520514-7565 Österman, Gävle
521215-7159 Eriksson, Gävle
511009-1419 Montonen, Enköping
510407-2458 Hjalmarsson, Gävle
511010-7512 Rydén, Stockholm
501107-8218 Löwenstein, Krokom
510623-2456 Eriksson, Uppsala

501019-1434 Hasselborn, Uppsala
500927-9430 Lindberg, Kräcklinge
510720-7531 Hult, Gävle
510326-1474 Grönberg, Uppsala
500523-7671 Wallenius, Järbo
521008-7515 Öberg, Gävle
510707-1713 Engwall, Hälleforsnäs
490521-7719 Källström, Gävle
510509-7975 Ahlfort, Årsunda
500416-7614 Persson, Gävle
510724-2439 Östlund, Enköping

Förberedande plutonchefsskolan 3. pluton

Chef: lt Hiedland
Stf: serg Lundberg

Instr: serg Malm
serg Flovén

500428-4610 Vestlund, Hofors
510119-7597 Eriksson, Hofors
490524-7716 Höglund, Gävle
510105-7635 Färnstrand, Gävle
500129-7513 Lundström, Gävle
510711-0230 Rydstrand, Hofors
490226-7576 Hillborg, Gävle
500329-8634 Hessedahl, Gävle
510117-0115 Eriksson, Gävle
490117-0011 Weinberg, Stockholm
490724-7573 Elfberg, Bollnäs

510625-6976 Alvner, Fagersta
520115-0256 Martling, Stockholm
520126-0170 Hillered, Stockholm
520127-0013 Arvidsson, Stockholm
520220-1157 Ortqvist, Stockholm
520314-1154 Söder, Stockholm
510608-1473 Bennemark, Uppsala
500415-0016 Reichard, Stockholm
510331-7037 Björkin, Fagersta
480116-1557 Hållander, Tierp
500811-1014 Backman, Gävle

EN HÖSTPROMENAD I ÅMOTSTRAKTEN

Om ni under svampplockningspromenad i Åmottrakten skulle råka snava och falla, är det troligaste, att stötestenen varit det skogsavverkningsavfall i form av grenar och ris, som bildar ett halvmetertjockt täcke över hela nejden. Detta är emellertid inte helt säkert. Det kan mycket väl vara Åkes jägarkök, som är boven. Eller undertecknads klocka. Eller, om er svamp beväxer Bresiljeåns stränder, Lasses fältbyxor, som han inför vadning tog av sig och lade överst på sin "kronans ryggsäck mindre", varvid de föredrog att hoppa av och flyta bort med strömmen till Bottenhavets sällare jaktmarker, dit de emellertid med tanke på klimatet knappast kan ha hunnit ännu. Det kan också vara ett av de otaliga kpistmagasin, som under denna övning övergav sina ägare. Eller en på elden sprängd och därvid bortflugen burk kött och fläsk. Eller möjligtvis grönsaksgryta.

Civilister far på tältsemester på sommaren. Militärer far på tältsemester, då hösten är som mörkast eller vintern som kallast. Civilister tar sina promenader soliga söndagar och väljer lättframkomliga vägar. Livkompaniet tar sin höstpromenad tre av de regnigaste nätterna i september varje år och föredrar att snubbla, tränga, halvkvävt svära, hugga, ramla och på alla upptänkliga (för att inte tala om de inte fullt upptänkliga) sätt böka sig genom riset femtio meter vid sidan av en väg framför att nyttja sagda väg till att gå på. Civilister tar på sin höjd med sig en småbildskamera, när de ska ut. Vi ville inte vara så ogarderade, så vi tog med oss puffrorna, stridsselen och kronans ryggsäck mindre, innehållande resten av strids- och trosspackningen. Dessutom hade vi lite spadar och yxor samt en ra 145 per avdelning. Saker som kan vara bra att ta.

Samvetslöst insåg vi olämpligheten i att obrottsligt tillämpa bestämmelserna i UniA och knäppte upp våra respektive gylfar för att undvika infanterield, plöste ned mössorna i ryggsäckarna, knöt yllehalsduk grbrgr runt hjässan och lät vapenrocken hänga oknäppt. Ty varmed skulle vi eljest roa oss?

Det roligaste var mathämtningen. I värsta guerrillastil smög vi oss på det mattransporterande fordonet, rev åt oss några säckar och kartonger och försvann fort som ögat in i skogen, där vi delade upp det hela till bärbara bördor, varpå vi återgick.

Vill man under marscher i den här stilen tända en cigarrett och

genomföra sin avsikt, kan man räkna med medföljande utbildande stridsdomares rabiata motvilja, eftersom glöden i ogynnsamma fall syns på två och en halv kilometers håll. Men vi fann rökandet helt onödigt och bedrev annan rekreativ verksamhet under rasterna. Påannonserades en rast av fem minuters eller längre varaktighet, kastade vi nämligen av oss packningarna, makade undan det värsta riset och sjönk in i Morfei armar.

Det fanns vissa bestämmelser för övningen. Och det fanns vissa kryphål i dessa bestämmelser. I stället för att vada Bresiljeån, t. ex., inväntade grkkillarna stridsdomarnas hemmarsch från den som sprängd klassade bron i Åmot och gick över den.

Helt utanför övningsbestämmelserna gick Per-Arne, Tommy och serg Sundell, då de skruvade bort lösskjutningstrattarna och gav sig efter några tjuvskyttar, (det fanns älg i markerna), mot vilka de slutligen brakade iväg en salva.

Vissa frös i septembernatten. Andra inte. Gregor och Erling, sedermera kallad Spångmödis, fann värmen så tryckande, att de från den spång, på vilken vi gick över floden, gjorde en smärre uppvisning i den svåra simhoppningskonsten. En sund själ i en sund kropp, en snuvig själ i en förkyld kropp, en våt själ i en kropp, som helt eller delvis är nedsänkt i vatten, samt en sur själ i en sur kropp. Heureka!

Gustaf Berglund.

4. KOMPANIET

Chef: kn Paulsson

Adj: rustm Mickelsson

Arbetsavdelning

Chef: rustm Bengtsson

440411-9374 Sörensen, Söderfors
450103-7610 Lindgren, Söderhamn
470104-7534 Sterring, Gävle
471115-9212 Söderberg, Gävle
471228-763 Johansson, Iggesund
480831-7756 Skoog, Forsbacka
481007-7612 Olsson, Hofors
481119-6254 Andersson, Avesta
490107-7537 Andersson, Gävle
490107-7612 Olsson, Gävle
490112-7615 Wallén, Gävle
490125-7594 Sigvardsson, Gävle
490214-7638 Röjd, Hofors
490521-7735 Johnsson, Sandviken
490710-7371 Österbring, Ludvika
490714-7559 Stenhag, Gävle
490927-7552 Enman, Hedesunda
491212-7513 Hansson, Gävle

491219-7557 Dahlberg, Hofors
500110-7597 Larsson, Ockelbo
500123-7535 Lundgren, Gävle
500202-7513 Englund, Gävle
500214-7519 Dahlberg, Hofors
500218-7531 Östlund, Bollnäs
500219-7530 Lundberg, Gävle
500225-7632 Rosenqvist, Hilleby
500302-7538 Forsman, Sandviken
500304-7650 Alm, Kungsgården
500311-7578 Lindblom, Kilafors
500313-6610 Sandberg, Gävle
500313-7618 Östansjö, Bergvik
500316-7615 Forslund, Bjuråker
500316-7516 Strid, Bergvik
500320-751 Hedberg, Kilafors
500322-6296 Karlsson, Hudiksvall
500323-7632 Ädel, Mackmyra
500326-7555 Eriksson, Alfta
500329-8634 Hessedal, Gävle
500403-7536 Wilund, Gävle
500405-9431 Pentti, Sandviken
500422-1213 Gottfredsen, Gävle
500506-7573 Berglund, Bollnäs
500510-7577 Östling, Sandviken
500521-7632 Asberg, Gävle
500523-0072 Björsell, Fjärdhundra
500530-7532 Björk, Järbo
500530-8175 Karlsson, Ockelbo
500530-7557 Norberg, Ockelbo
500613-1410 Jansson, Skutskär
500615-7597 Byström, Gävle
500707-7570 Olsson, Gävle
500710-1495 Jansson, Karlholmsbruk
500716-7512 Hjelm, Gävle
500809-7593 Wallström, Ockelbo
500815-7652 Larsson, Arbrå
500822-7539 Jansson, Gävle
500825-1612 Nömm, Eskilstuna
500831-7512 Andersson, Göteborg
500901-7590 Johansson, Hudiksvall
500903-7671 Göransson, Runemo
500904-7639 Karlsson, Söderhamn
500909-7519 Wallström, Gävle
500911-7598 Söderqvist, Hälsingmo
500929-7531 Aldén, Gävle
501002-7539 Larsson, Sandviken
501009-7516 Östblom, Sandviken
501105-7535 Hillberg, Gävle
501115-7699 Sohlberg, Gävle
501127-7653 Olsson, Sandviken
501201-2919 Andersson, Söderhamn
501201-7512 Ekblad, Ljusne
501201-6951 Lundborg, Sala
501205-7518 Boström, Gävle
501207-7532 Jansson, Gävle
501212-7535 Bredberg, Gävle
501212-7550 Nilsson, Söderhamn
501214-7632 Söderström, Gävle
501215-7557 Falk, Gävle
501216-7655 Vall, Kungsgården
501218-7158 Källviks, Hofors
510109-7573 Eriksson, Hedesunda
510114-7550 Björk, Ashammar
510202-7512 Fernqvist, Söderala
510210-7553 Axner, Gävle
510217-7515 Hallberg, Ockelbo
510227-7596 Engberg, Sandviken
510311-7577 Harrysson, Ockelbo
510328-7693 Ek, Hofors
510403-7592 Nordh, Rengsjö
510508-7513 Jonsson, S. Valbo
510629-1015 Deborg, Gävle
510705-7555 Olander, Alfta
510728-1437 Söderman, Skutskär
510817-7519 Rosén, Ockelbo
510916-7519 Sjöberg, Gävle
511026-7613 Ling, Bollnäs
511101-7595 Larsson, S. Valbo
511121-5611 Toikka, Västerås
511224-6250 Ebervik, Gävle
511231-7614 Söderlind, Bollnäs
520115-7517 Pettersson, Gävle
520514-7530 Wåglund, Söderhamn
520820-7695 Engström, Sandviken
521001-7678 Kvick, Alfta

Målpluton

Chef: fj Näslund

500209-1972 Flodström, Marmaverken
500216-7517 Dahlöf, Rengsjö
500227-755 Lundén, Norrsundet
500319-7513 Broman, Gävle
500430-7574 Wilhelmsson, Gävle
500524-7530 Lundqvist, Gävle
500701-7618 Nornholm, Hofors
500729-0074 Modd, Rengsjö
500828-763 Elvinsson, Edsbyn
500830-763 Eriksson, Runemo
500912-755 Blom, Edsbyn
501001-7639 Andersson, Runemo

Stf: öfu B Johansson

501001-7931 Ström, Sandviken
501007-7674 Aberg, Österfärnebo
501109-7572 Elfing, Runemo
501205-753 Eriksson, Bollnäs
501227-8957 Fors, Hofors
510121-7635 Persson, Kilafors
510326-6978 Englund, Sala
511028-7512 Lind, Gävle
471004-7517 Sandin, Sandviken
480405-7695 Grebing, Gävle
481206-7058 Westerlund, Sandviken
490329-1732 Söderberg, Kvicksund

1971 års handbollmästare. Stående fr. v.: Söderblom, Östblom, Sigvardsson, Wallström och Ek. Knästående fr. v.: Toikka, Östling, Björsell, Hallberg och Hessedahl.

490507-1454 Hofstedt, Täby
490509-7590 Westberg, Sandviken
490601-1038 Forsman, Kallhäll
490930-6252 Sterley, Gävle
491002-7574 Persson, Hedesunda
491123-7594 Hedberg, Norrköping
491202-7556 Sundqvist, Gävle
500226-7572 Hast, Järbo
500324-8076 Ohlsson, Gävle
500417-7613 Johansson, Sandviken
500419-7553 Pedersen, Gävle
500427-7512 Eriksson, S Valbo
500507-1419 Eriksson, Uppsala
500606-7531 Holmgren, Norrsundet
500627-9334 Nosko, Sandviken
500801-1131 Abrahamsson, Stockholm
500814-7539 Andersson, Kilafors
500923-7578 Dolvo, Sandviken
501012-7636 Andersson, Sandviken

ANTIRÖKKAMPANJ PÅ 4. KOMPANIET

"Fimpa med Mickel" — det var namnet på fjärde kompaniets brett upplagda rökavvänjningskampanj. Den som tog initiativet till detta "krig mot nikotinet" var kompaniadjutanten rustmästare Mickelsson, inbiten vanerökare sedan 17 år tillbaka. Rustmästare Mickelsson var den förste att fimpa efter det symboliska sista blosset vid morgonuppställningen måndagen 22 november och hans goda exempel följdes omgående av 33 värnpliktiga med nikotinproblem.

Kampanjen, som pågick fram till jul då rustmästare Mickelsson och hans värnpliktiga betraktades som helt avvänjda, hade inte någon som helst tävlingskaraktär, något som rustmästare Bengtsson, chef för hdrplut, också underströk: "För att inte inbjuda till fusk står inga större belöningar på spel.

De deltagande betalar en avgift på 2 kr och summan av dessa deltagaravgifter fördelas sedan vid kampanjens slut bland dem som gjort sig kvitt sitt rökbegär", omtalade rustmästare Bengtsson, som själv lyckades sluta röka för 1½ år sedan och som därför utgjorde ett gott stöd för de värnpliktiga i deras ansträngningar. Dessutom kan den ekonomiska vinst som de värnpliktiga med sina ytterst knappa tillgångar gör betraktas som en belöning så god som någon.

Vidare var snus, om vars vanebildande effekt delade meningar kan råda men som dock anses vara avgjort mindre hälsovådligt än rökning, tillåtet under en övergångsperiod.

På fjärde kompaniet hoppas man nu att detta initiativ kommer att stimulera förbandets övriga kompanier att starta liknande kampanjer.

Sjöberg

5. KOMPANIET

Chef: kn Lindström — Stf: lt Arnborg

Telefonipluton

Chef: fj B Henriksson
stf: vpl serg Forsström — Adj: rustm E Jonsson

470719-7531 Kastman, Holmsveden
480511-7555 Hedbom, Gävle
491124-0234 Sjöhult, Bandhagen
500111-7596 Andersson, Älvsjö
500217-7532 Jonsson, Edsbyn
500301-7539 Bång, Hofors
500304-0093 Fröander, Stockholm
500312-7635 Asbrink, Årsunda
500325-7531 Persson, Hedesunda
500330-9431 Andersen, Torsåker
500408-7119 Eriksson, Forsbacka
500423-7516 Fredriksson, Bollnäs
500525-7513 Stattin, Gävle
500602-7550 Wallinder, Mackmyra
500605-6955 Ingvaldsson, Arboga
500618-7651 Sterner, Gävle
500723-7596 Panth, Årsunda
500802-2419 Nyman, Söderhamn
500802-6212 Windahl, Gävle
500913-7174 Norell, Märsta

500927-7590 Wahlbom, Gävle
501009-7573 Eliasson, Stråtjära
510324-7556 Olsson, Hedesunda
510331-2517 Persson, Örbyhus
501506-8935 Sundström, Gävle
510528-6917 Isaksson, Västerås
510609-7693 Lindvall, Kungsgården
510702-7715 Eriksson, Rengsjö
510728-1510 Larsson, Österbybruk
510814-7058 Eriksson, Torstunaby
510820-1418 Johansson, Enbo
510828-5692 Misjujev, Hagaström
510829-7515 Nilsson, Hofors
510912-1516 Lundberg, Gävle
510917-7559 Hillgren, Ockelbo
510920-1490 Sundström, Gävle
511001-7539 Lundvik, Årsunda
511004-1455 Ramsten, Gimo
511005-1439 Lundgren, Alunda

Telegrafipluton

Chef: rustm Fredman — stf: öfu Ågren

470610-1039 Eklund, Sundbyberg
471129-7137 Hagström, Arbrå
490223-1952 Svensson, Täby
490326-7591 Ljung, Ljusdal

490517-0215 Engloo, Arbrå
491124-7577 Spåls, Storvik
500429-1059 Willard, Bromma
500503-7634 Billnar, Sandviken

500608-8974 Litzberg, Stockholm
500612-0058 Hässler, S Valbo
500616-7596 Ripenberg, Storvik
500630-7531 Berglund, Norrsundet
500722-0097 Larsson, Solna
500728-7575 Jonsson, Gävle
500814-7513 Hillerström, Gävle

Transportpluton
Chef: rustm Försäter

480327-6650-Johansson, Tierp
490428-7598 Nyholm, Alfta
500109-7574 Malmqvist, Alfta
500116-8078 Danielsson, Stråtjära
500206-7550 Haglund, Sandarne
500307-7574 Jacobsson, Forsbacka
500311-7610 Engman, Bollnäs
500312-7734 Andersson, Kungsgården
500407-7631 Widh, Jäderfors
500414-7554 Aresund, Årsunda
500423-7532 Pettersson, Sandarne
500515-7531 Glaas, S Valbo
500528-7676 West, Kilafors
500612-7533 Sundqvist, Hägersten

Kabelpluton
Chef: lt S-E Olsson

470615-7734 Andersson, Bollnäs
471011-9332 Särkimäki, Hofors
500126-7698 Hällberg, Sandviken
500225-7037 Gustafsson, Surahammar
500324-7536 Jernkvist, Sandviken
500324-7615 Sahlberg, Gävle
500330-7617 Ström, Jäderfors
500713-7556 Lind, Växbo
500816-7552 Lundberg, Söderhamn
500818-7522 Eriksson, Sandviken
500820-7556 Lundberg, Norrala
500919-7558 Tynell, Edsbyn
501006-7550 Ahrenby, Gävle
501110-0095 Björklund, Sandviken

Vaktpluton
Chef: rustm Nyström
stf: öfu Ellebo

470622-7750 Larsson, Järvsö
470921-7550 Gustavsson, Gävle
501019-7514 Strömberg, Gävle
501126-7670 Persson, Ockelbo
501228-7651 Andersson, Sandviken
510108-7731 Larsson, Årsunda
510112-0037 Malm, Johanneshov
510115-1453 Kastberg, Enbo
510116-1411 Westin, Björklinge

501019-7571 Jonsson, Söderhamn
501020-7578 Nilsson, Kilafors
501112-7510 Hedqvist, Gävle
501114-7658 Kingstedt, Skutskär
501128-7595 Jonsson, Sandviken
519519-7619 Nissas, Bromma
511205-1437 Lundin, Grillby

stf: öfu G Jansson

500801-7559 Dahlman, S Valbo
500801-8052 Boström, Örbyhus
500923-7594 Prim, Storvik
500930-7579 Sjöberg, Ockelbo
510108-7756 Tegelberg, Skutskär
510226-7514 Lindberg, Hofors
510323-7573 Zetterberg, Årsunda
510325-7514 Sundberg, Hofors
510328-7610 Persson, Norrala
510418-7595 Frank, Sandviken
510507-6953 Malmros, Hallstahammar
510528-7519 Hillström, Norrsundet
510706-7018 Helmer, Västerås
510912-9378 Björkbacka, Virsbo

stf: öfu Höglund

510109-7557 Andersson, Norrsundet
510120-7511 Sandmark, Gävle
510415-7598 Sandegård, Sandviken
510611-7590 Göthe, Sandviken
510614-7910 Vestin, Skutskär
510617-7511 Persson, Gävle
510618-7635 Olslind, Alfta
510623-7554 Jonsson, Ockelbo
510705-6979 Persson, Köping
510706-1417 Nielsen, Uppsala
510806-7512 Lundqvist, Gävle
510823-7636 Holmberg, Gävle
511002-7595 Andersson, Bollnäs
511026-7597 Jonsson, Bollnäs

instr: öfu Forsström

510124-7517 Stenberg, Gävle
510128-7554 Härdin, Gävle
510130-4672 Norén, Uppsala
510131-8235 Eriksson, Näsåker
510223-6952 Hansen, Västerås
510310-7511 Sjöberg, Norrsundet
510318-9394 Venetjoki, Forsbacka
510319-1416 Wahlqvist, Tierp
510320-1454 Blom, Dannemora

Här bor det femtekompanister. Från vänster: Wollart, Johansson, Spååls, Isaksson, Engloo, Östman och Jansson.

510322-1452 Svensson, Uppsala
510712-7556 Lindberg, Gävle
510809-7956 Angermund, Gävle
510826-7153 Skogsberg, Gävle
510906-7859 Aslund, Arboga
511108-1450 Lundin, Uppsala
511124-1096 Hellgren, Upp Bälinge
511124-1419 Hagelin, Uppsala
511221-1411 Wallin, Björklinge
511228-1430-Geijerstedt, Björklinge

LIKHETER OLIKHETER

Ibland får jag den uppfattningen att man allmänt går omkring och tror att 5. kompaniet — i år brigadstabskompani — är ett gäng pensionärer (fysiskt sett) som åker omkring i varma ombonade bilar och inte har en aning om vad infanteritjänst innebär. Det kan därför vara på sin plats med en beskrivning av ett kompaniövningsdygn i slutet av november.

Att natten kunde vara så svart och börja redan på eftermiddagen var ett faktum, som man tidigare inte känt sig speciellt besvärad av. Till på köpet skall all verksamhet ske i denna kolsäck. Dagarna används till rutinsysslor som vedhuggning, radiopassning och den ständiga vakthållningen. Det är på natten det händer!

Efter en sen middag kommer order, att det är dags att bryta och i skydd av nattens mörker flytta staben. Det fräser till och så är kaminen släckt. Fotogenlampans flackande ljus förbyts mot mörker och så är det åter kallt, mörkt och tyst. Tyst sånär som

på det samstämmiga mumlet om hur djävligt detta är och att dessutom behöva genomlida det helt oombedd. Ändock, tält och maskeringsnät rullas ihop och bärs bort som stora blytunga tvättsvampar. Från skyn faller stora läskiga våta flingor. Märklig dess förmåga att leta sig in innanför halslinningen. Humöret har för länge sedan sjunkit så långt under noll att det är svårdefinierbart. Innan högantennerna har kommit ner har man lyckats pressa ner humöret ännu en bit. Det är på det här stadiet de små hysteriska fnissen börjar höras. Efter att ha bett en stilla bön om att alla spröt och linor är med övergår man smågråtande till bilarna. Nät, antenner, gångbroar, jordledningsspett och kablar ska ner och spännas fast för transport. Mirakel eller inte, men till slut sitter man i bilarna. Under färden till nästa stabsplats börjar livsandarna återvända. Resans längd tycks vara avpassad efter hur lång tid som behövs för att man åter skall kunna ta sig an de praktiska detaljerna.

Tyvärr tycks det bara vara ännu mörkare, våtare och kallare på den nya platsen. Och ingen arbetsuppgift är egentligen bättre än någon annan, fast man förbannar alltid sin egen otur att åka på det eller det jobbet. Nisse fixar ruska lång och kort, Johan post, Tommy, Leffe, Kurre och Benke tar hand om bilarna, Fredrik, Folke och Isak tar tältet. Motvilligt sätter man sig i rörelse. Alla har fått att göra. När detta är gjort är det skyttegropar och högantenner som ska ordnas. Och så undran; när ska jag stå post, när ska jag gå eldvakt, när ska jag passa radion, blir det eldöverfall, ska det överhuvudtaget bli något sova i natt? Ovissheten skapar en tryckt stämning och arbetet fortskrider under tystnad och drömmar om varma soliga stränder med ljuva flickor. Plötsligt blir det ljust som på dagen och ens drömmar förbyts snabbt mot den krassa verkligheten. Spaningskompaniet anfaller med lysraketer och smatter från några Ak 4:or. Förbannat, alla vet vad det innebär. Höjd beredskap och mindre sova. Anfallet tar slut lika fort som det började, men biverkningarna de närmaste timmarna är sorgligt påtagliga för de, som hade trott sig få sova och i stället får stå post.

Alltefter natten lider inträder en viss arbetsrutin och spridda snarkningar börjar göra sig gällande i mörkret. Det är viktiga timmars sömn innan det är dags att bli purrad i den bleka gryningen.

UR BILLNERS SKISSBLOCK

UR BILLNERS SKISSBLOCK

För alla eventualiteters skull, om någon fortfarande vidhåller att denna tjänst är långt ifrån lik den övriga tjänsten på regementet, vill jag nämna att de grundläggande likheterna finns utanför tjänsten. Inryckningsdagens långa promenad från station till regementet. Söndagskvällarnas iskalla milsvida kaserngård där måndagens träliga exercis skall äga rum. Den otroligt magra plånboken och de långa kompensationslösa beredskapstjänsterna. Dessa saker kan bara upplevas på ett sätt vare sig man skjuter granater eller sänder ut meddelanden i etern.

Sjöhult — skrivare, Billner — ritare.

7. KOMPANIET

Chef: kn G Fröderberg
Stf: lt Östblom

Adj: rustm Höglund

Stabs- och trosstropp
Chef: fk Larsson
Stf: rustm Lönnberg

510927-7652 Hansson, Bollnäs
500427-7579 Sundqvist, Gävle

500822-7544 Graaw, Bollnäs
500818-7550 Persson, Österfärnebo

500828-7657 Larsson, Valbo
500124-9019 Nilsson, Hofors
500226-7010 Berglund, Köping
500227-3919 Jacobsson, Mackmyra
500327-7540 Vestberg, Valbo
500626-2538 Ekman, Gävle
510104-7610 Eriksson, Gävle
500627-7593 Johansson, Edsbyn
500725-7834 Blomberg, Sandviken
500914-7533 Persson, Storvik
510110-1490 Ström, Örsundsbro
510217-1419 Holmgren, Skärplinge
510403-6974 Andersson, Västerås

510423-1294 Lindroth, Gävle
500715-7554 Hillgren, Gävle
500812-9354 Hauhtonen, Åshammar
500911-7655 Bodin, Bollnäs
500916-7593 Persson, Järbo
501213-7674 Högström, Gävle
501225-7514 Hedberg, Hofors
500612-2431 Brandin, Gävle
510202-7512 Fernqvist, Söderala
500120-7595 Glaas, Gävle
500723-7638 Lingvall, Sandviken
500914-7637 Andersson, Sandviken
510410-1471 Sandberg, Dannemora

Första spaningspluton
Chef: fk Röjerdal

Instr: fu Norrström

500729-7558 Magnusson, Sandviken
500313-7592 Engström, Gävle
510611-7616 Hansson, Gävle
501219-7512 Pettersson, Hofors
470506-1317 Bergholm, Djursholm
491102-8555 Linder, Uppsala
510115-1438 Edin, Tierp
510409-1532 Englund, Uppsala
501026-7515 Gustafsson, Trönödal

501111-7594 Jansson, Gävle
510408-1434 Gauffin, Uppsala
500911-7515 Nordin, Hofors
510111-7538 Fält, Ockelbo
510802-7631 Olofsson, Sandviken
500502-7619 Pettersson, Storvik
510421-1411 Eriksson, Örbyhus
510510-7675 Sandström, Mackmyra
510524-7596 Berg, Sandviken

Andra spaningspluton
Chef: fk Östberg
Stf: serg Carlsson

Instr: fu Wallgren
fu Söderblom

510827-6956 Westin, Uppsala
501214-7673 Aström, Edsbyn
510406-7672 Palm, Sandviken
510618-0275 Norén, Järbo
511211-1470 Michanek, Uppsala
500215-7575 Stenberg, Forsbacka
500625-8270 Akerdahl, Norrsundet
500216-7533 Persson, Gävle
510311-1421 Perheim, Uppsala

500712-7557 Larsson, Voxnabruk
500715-7513 Lundin, Söderhamn
500809-7536 Thalén, Gävle
501120-7619 Berglund, Alfta
510316-1914 Althin, Linköping
501031-7518 Uf, Kungsgården
501107-7533 Lindqvist, Kungsgården
510104-7651 Larsson, Ljusdal

Tredje spaningspluton
Chef: lt Alin
Stf: fk Granvik

Instr: fu Pettersson

500721-7655 Zetterlund, Arbrå
500917-7618 Söder, Järvsö
501128-7538 Eriksson, Sandviken
511121-9498 Borg, Skutskär
500627-0051 Lind, Sundbyberg
519504-7590 Palm, Forsbacka
510417-7612 Bertilsson, Gävle
490903-7519 Sundberg, Hofors
510120-7834 Flybring, Gävle

510225-7515 Wickberg, Ockelbo
510315-7615 Johansson, Järbo
501010-7554 Olsson, Järbo
510126-7572 Strid. Ockelbo
510504-6956 Sundberg, Sala
500628-7014 Yngve, Gävle
501221-8250 Nilsson, Ockelbo
501106-7617 Östling, Hofors
510508-6937 Isaksson, Sandviken

Världens snyggaste luciabrudar. I bakre raden fr. v.: Olofsson, Michanek, Borg, Stridh, Hansson, Pettersson och Bergholm. I främre raden fr. v.: Flybring, Uf och Sundberg.

HYLLNING TILL TRADITION

Luciadagen, en av de fasta traditionerna, är ju en dag som vi alla ser fram emot, inte minst med tanke på de festiviteter som brukar vara intimt förknippade därmed. Ofta så fast förknippade att man egentligen förbigår den egentliga ritualens förskönande skådespel.

I 14 bjöd på morgonen denna dag oss soldater på ett förmodat skådespel av detta slag, som dock tedde sig som en halvmesyr med trötta små flickor, som trots sin femininitet knappast fick någon att sätta kaffet i halsen.

Av denna anledning beslöt 7:e kompaniet att i traditionsbevarande syfte skapa ett eget Luciatåg av helt annan fjong.

Efter införskaffandet av därtill nödiga attiraljer samt förfriskning i form av kaffe och bullar kunde det hela, i ljusets sken, gå av stapeln.

Emellertid visade det sig, att den ständiga psykiska terror vi utsatts för under det senaste halvåret, hade givit sådana grava och bestående men, att denna annars så skira och rogivande tradition inte längre kunde styra våra känslor, utan det hela gestaltade sig snarast som ett Luciatåg i kolonn med bestämda order, taktfast gång, helomvändningar och parad till Lucias ära. Om detta skall skyllas på de deltagande, eller atmosfären som sådan, vågar

vi inte sia, men med tanke på de ljuva varelserna som gjorde detta ljusskådespel möjligt får vi nog misstänka miljön.

Deltagande var Lucia: Den eteriskt sköna Conny "Berit' Strid.
Tärnor: Rolf "Ebba" Bergholm
Gabriella "Korven" Michanek
Lasse "Knutte" Hansson
Lars "Elvira" Olofsson
Benny "Slusken" Pettersson
Lennart "Korven" Borg
Avgående Luciachef: Per "Livve" Sundberg
Pågående Luciachef: Tommy "Raring" Flybring
Tomte: Börje "Kort" Ulf

7:e kompanist

8. KOMPANIET

Chef: rm Ritzén — Stf: lt Gustafsson

Första pansarvärnstroppen
Chef: öfu B Ellebo
Stf: fu U Larsson — Adj: rustm Persson

510810-7573 Hildingsson, Forsa
500515-7630 Wiström, Sandviken
500517-7679 Eriksson, Sandviken
490220-7531 Bålefalk, Hälsingmo
510201-7612 Olsson, Arbrå
500809-7551 Hjalmarsson, Forsbacka
510106-7832 Forsberg, Gävle
500911-7589 Söderqvist, Hälsingmo
501211-7551 Aronsson, Hofors
501215-7573 Viktorsson, Sandviken
500420-7659 Cedendahl, Bollnäs
500514-6336 Wikberg, Sandviken
500326-8215 Norberg, Bollnäs
500921-7570 Berg, Järbo
501226-7539 Karlsson, Gävle
501004-7511 Frisk, Stugsund
501120-0051 Bramstedt, Bromma
510307-7532 Östlund, Bollnäs
500528-7510 Andersson, Sandviken
501225-7571 Olsson, Rengsjö
500514-7532 Thornell, Forsbacka
500622-7655 Paschen, Sandviken
500509-7513 Wahlberg, Gävle

Andra pansarvärnstroppen
Chef: fk Ström — Stf: fu Pettersson

480118-9350 Anttila, Hofors
510618-9334 Lönnqvist, Fagersta
510812-7639 Karlsson, Bollnäs
500319-7554 Blom, Ockelbo
500921-7711 Andersson, Sandviken
500528-7555 Pettersson, Torsåker
501117-7630 Schröder, Forsbacka
500807-7579 Larsson, Gävle
510903-1434 Eriksson, Uppsala
500611-7518 Reinhold, Hedesunda
500415-7599 Götesson, Edsbyn
500319-7612 Nilsson, Storvik
510416-7613 Roos, Rengsjö
501130-7633 Andersson, Gästrike-Hammarby
490330-7777 Möller, Söderala
500808-7537 Fahlén, Hofors
510127-1491 Jansson, Uppsala
490118-7312 Jonsson, Hedesunda
510205-6719 Berg, Gävle
500306-7518 Eriksson, Järvsö
490401-7516 Persson, Delsbo
510510-7634 Röstlund, Bollnäs
480504-7596 Ohlsson, Sandviken
510506-7531 Larsson, Hedesunda
500527-7677 Eriksson, Vallvik

8. kompaniets filmskjutningskanon. Stående fr. v.: Albelin, Sjöberg, Höglund, Lind, Larsson och Eriksson. Vid kanonen:

Tredje pansarvärnstroppen

Chef: serg Ögren

Stf: öfu Rosell

Instruktör: fu Mooe

500526-7512 Persson, Valbo
500705-7515 Andersson, Söderhamn
510617-6933 Ranskär, Arboga
500524-9437 Zamyslowski, Gävle
501028-7695 Boman, Bollnäs
490830-7574 Eklund, Hedesunda
500819-7617 Jansson, Järbo
490506-7577 Larsson, Gävle
500307-7236 Boström, Kungsgården
490507-9358 Laine, Hallstahammar
490516-7539 Karlsson, Sandviken

510728-6931 Hedberg, Arboga
510130-759 Lundqvist, Vallsta
510224-9415 Enkulla, Västerås
500531-7531 Arvidsson, Österfärnebo
500314-1511 Jansson, Söderfors
501204-7500 Sjöström, Hamrånge
491022-7570 Norlén, Älvkarleby
501030-7680 Bylund, Akersberga
500307-2575 Andersson, Arbrå
500510-7155 Stjernström, Sandviken
501221-7559 Svedén, Hofors

Fjärde pansarvärnstroppen

Chef: rustm Mickelsson

Stf: fu Schön

Instruktör: fu de Maré

510718-6958 Morén, Västerås
510220-0010 Halén, Västerås
501107-7574 Ihs, Sandviken
500821-7597 Östlund, Valbo

520306-7656 Melin, Gävle
501022-7659 Eriksson, Sandviken
490730-7690 Engström, Sandviken
500928-7672 Lind, Gävle

500909-7550 Sjöberg, Gävle
501004-7651 Höglund, Gävle
500409-0238 Jacobsson, Gävle
500916-7536 Bergström, Hofors
501102-7538 Thyr, Söderhamn
501003-7637 Larsson, Runemo
500921-7638 Halonen, Österfärnebo
500405-7633 Blom, Forsbacka

501209-7514 Leosson, Österfärnebo
501014-7634 Helsén, Viksjöfors
500617-7538 Westman, Bollnäs
481028-7732 Norén, Bollnäs
510113-7536 Melin, Gävle
500318-7654 Sundberg, Hofors
500916-7577 Leanders, Viksjöfors
500508-7597 Vikström, Edsbyn

Skytteplutonen

Plutch: lt Lax
Stf plutch: serg Jägare

Instruktör: fu Petterzon

490618-9412 Huovinen, Västerås
510910-6996 Johansson, Tärnsjö
480726-7712 Werelius, Gävle
500823-1473 Hedström, Uppsala
500713-7655 Lindblom, Årsunda
500313-0357 Lemberg, Stockholm
510103-7678 Alm, Storvik
500323-0496 Lundqvist, Ljusne
500726-7577 Bergqvist, Bergvik
511210-8211 Lindholm, Järbo
501213-7543 Ek, Gävle
471221-0238 Zetterberg, Johanneshov
500227-7613 Larsson, Norrala
500803-7557 Greis, Sandviken
500918-7591 Lindström, Kilafors
500721-6970 Rydh, Kolsva
500807-7652 Sturesson, Edsbyn
500209-7573 Hillin, Gävle
500201-7530 Pettersson, Söderhamn
500718-7635 Kareliusson, Gävle

510125-7532 Lindh, Gävle
510322-6295 Carlsson, Västerås
510324-7515 Blom, Hofors
510131-7575 Andersson, Järvsö
501114-0257 Åsberg, Runemo
510930-1472 Andersson, Örbyhus
501021-6934 Johansson, Österfärnebo
510709-7510 Pettersson, Gävle
501202-1019 Kautsky, Enebyberg
491027-7633 Zettergren, Ockelbo
500820-7511 Persson, Gävle
501215-7532 Olsson, Gävle
511127-6977 Pettersson, Fagersta
511123-7011 Björklund, Västerås
500414-9497 Szabo, Uppsala
510726-7675 Bratt, Sanudviken
500606-7612 Fors, Sandviken
501012-7578 Engman, Norrsundet
501225-7598 Norén, Sandviken
530060-7330 Olofsson, Uppsala

Stabs- och trosstroppen

Chef: fj Lundqvist
Stf: öfu Söderlund

Instruktör: öfu Scheele

460426-1010 Andersson, Norrtälje
501226-9451 Wåhlström, Sandviken
510917-7534 Bohm, Österfärnebo
511227-6654 Thorén, Uppsala
500421-1537 Gustavsson, Vattholma
490817-7514 Nordström, Sandviken
500118-8217 Andersson, Söderhamn
500417-7597 Andersson, Kilafors
500508-5575 Johansson, Gävle
510226-755 Hedlund, Gävle
500321-7519 Högberg, Gävle

500422-6472 Andersson, Västerås
480112-1056 Olsson, Upplands-Väsby
500220-7693 Häll, Järbo
530825-1437 Wahlberg, Tierp
500310-7538 Malmström, Gävle
500408-7598 Hannu, Gävle
510330-7558 Ljung, Hedesunda
510209-6970 Berglund, Västerås
520508-7637 Dufåker, Sandviken
510612-7516 Skoglund, Forsbacka
500714-7530 Svensson, Arbrå

9. KOMPANIET

Chef: kn Järvestad
Stf: lt Ringqvist

Adj: rustm Wiklund

Eldledningsplutonen
Chef: lt Larsson

Stf: öfu Wengrud

490921-7517 Olsson, Gävle
500105-7578 Johansson, Gävle
500329-8956 Forsström, Gävle
500411-7676 Lundgren, Bollnäs
500525-7596 Persson, Runemo
500528-5092 Sandin, Gävle
500630-7572 Westerlund, Gävle
500713-6939 Hellstrand, Sala
500719-7535 Andersson, Bergvik
500719-7634 Hemsen, Sandviken
500816-7610 Carlsson, Gävle
500821-7555 Holmström, Bollnäs
500826-2072 Björkman, Hofors
500926-7716 Ivarsson, Alfta
501001-0337 Plyhm, Stockholm
501018-7515 Akerman, Kilafors
501028-7596 Johansson, Gävle
501105-7592 Aström, Sandviken
501116-8217 Myhr, Söderhamn
501118-7571 Lundberg, Gävle
501124-7557 Grönvall, Forsbacka
501130-7534 Persson, Gävle
501213-7559 Andersson, Gävle
501215-6955 Ahlinder, Sala
510120-7552 Skoglund, Sandviken
510201-7732 Viktorsson, Västerås
510209-6996 Klang, Västerås
510217-7135 Nyström, Ludvika
510220-7536 Sjöberg, Gävle
510220-7817 Granlund, Västerås
510311-1018 Lundqvist
510312-1512 Eriksson, Örbyhus
510320-7519 Enqvist, Gävle
510412-7658 Olsson, Gävle
510419-7537 Österberg, Hofors
510420-7534 Kling, Sandviken
510526-7610 Persson, Norrala
510527-7593 Jonsson, Edsbyn
521112-1438 Månsson, Enköping

Första granatkastarpluton
Chef: fk Halvarsson
Stf: rustm Y Larsson

Instr: öfu Eklöf

490610-7554 Sörell, Sandviken
491119-7616 Olsson, Sandviken
500108-7591 Skoglund, Sandviken
500123-6974 Luthman, Köping
500309-7671 Hedlund, Gävle
500326-7571 Jonsson, Marmaverken
500409-7613 Clarin, Gävle
500410-2058 Ahl, Gävle
500427-7652 Obbarius, Ljusne
500429-7510 Banck, Gävle
500505-7632 Landin, Gävle
500718-7619 Lund, Stråtjära
500718-7676 Jönsson, Sandviken
500730-7811 Edström, Enköping
500913-7539 Persson, Norrsundet
500924-7510 Backman, Farsta
500923-7511 Mattsson, Gävle
500927-7533 Larsson, Ockelbo
500927-7558 Astner, Ockelbo
501008-7558 Wigren, Söderhamn
501026-7598 Gustavsson, Kungsgården
501114-7559 Wallin, Gävle
501128-7652 Wickström, Sandviken
510202-1416 Boman, Enköping
510322-7533 Håberg, Ljusne
510604-7516 Dackell, Gävle
510626-8997 Gedai, Skärholmen
510119-6979 Fredriksson, Fjärdhundra
511216-7514 Hagren, Gävle
510201-1218 Kjellgren, Lidingö
520404-7038 Bergman, Västerfärnebo

Andra granatkastarpluton
Chef: serg Svenneke

Stf: öfu Belin

480913-3558 Lennartsson, Gävle
490102-7591 Knief, Sandviken
490504-5011 Arnbro, Lidingö
500203-7538 Öberg, Gävle
500406-7517 Jansson, Hilleby
500426-7554 Paulsson, Ockelbo

Sju man och en granatkastare. Från vänster: Fredriksson, Christensson, Bergman, 223 Larsson, Sörell, Gedal och Clarin på 9. kompaniet.

500428-7599 Mårtensson, Järvsö
500430-6972 Meijer, Köping
500430-9315 Norrvik, Hofors
500517-7638 Svedlund, Hofors
500610-7659 Persson, Åmotsbruk
500729-7517 Öberg, Gävle
500805-7670 Larsson, Hofors
500807-7595 Olsson, Gävle
500809-7577 Holmström, Gävle
500821-7134 Thysell, Hofors
500905-7570 Zackrisson, Sandviken
500912-6912 Forsberg, Västerås
500930-0319 Larsson, Vällingby
501030-8574 Stenvall, Gävle
501111-7576 Randström, Ockelbo
501125-7531 Helldervik, Torsåker
501127-7653 Olsson, Sandviken
510301-9377 Magnusson, Skultuna
510320-7335 Nielsen, Gävle
510409-7612 Pettersson, Gävle
510513-0370 Holmgren Gävle
510528-7592 Samuelsson, Ockelbo
520203-7577 Hjelm, Lingbo
520402-9416 Pettersson, Gävle
520420-7517 Nyström, Gävle
520730-7577 Andersson, Valbo
520824-7576 Lundin, Gävle
521018-7579 Wahlman, Gävle

KUNGLIGA NIONDE

Om man 103 personer tar
och låter dem vara ihop i 100 da'r,
vad kan det då bli?
Om man se'n låter dem pyssla med grk,
vad blir det då?
Jo, vårt nionde kompani,
låt oss titta närmare däruti.

Först har vi kapten Järvestad.
Sedan en löjtnant, aldrig glad,
utom när han firar halvmuck med GCS
för då är han inte less.
Rustmästare Wiklund, "världens största dvärg"
försöker på expeditionen sätta färg,
hela dagen hörs hans skäll
fast han nog är ganska snäll

Det är alltid strid mellan Eklöf och Halvar,
men ingen tar dem på allvar.
Larsson E-plutonens löjtnant
har ju nyss fått en son med sin tant.
Stackars barn, så'n otur han har
att ha ett befäl till far.
Swenneke alltid med största iver
går omkring och i sitt stora skägg river.

Var kan 6 Eriksson vara, han är borta
Nej, han är bara och tvättar Ringqvists skjorta
Det är ju allmänt känt
Att Forsström, våran kompaniassistent
ganska lillgammal är.
Men det tar vi snart ur honom här.
Varje kväll sätter Arnbro igång
i korridoren med gitarrspel och sång

Titta vem som kommer här.
20 Pettersson det är.
Han kommer alltid i sista stunn'
med tandborsten i mun.
Grusar'n Månsson vill så gärna bli
GCS:are som vi.
Men några streck lär han aldrig få
hur mycket han än kämpar på.

I regn och rusk,
på kasernen och i busk',
dag som natt,
när det är kolsvart
vad får man se då?
Jo, att Granlunds solglasögon sitter på.
Och överallt man hör
honom tjata i ett enda kör

Plyhm kommer hem varje kväll
och är jätteglad och snäll.
Han har för mycket vätska i kroppen
och skulle nog ha sparat sista droppen.
När befälet kommenderat givakt

Sandin ännu ej det sista ordet sagt.
Han är pratsjuk som få
och tröttsam att lyssna på.

Obbarius sa: "Nu häller jag i't"
och bromsoljen åkte i batteri't.
Se'n undrade han: "Hur i fanken
kunde jag hälla diesel i tanken.
Så föll en tanke in:
"Hur kom trasslet i förgasar'n in"?
Till sist, han började tänka som så
"Hur ska nu MC:n kunna gå"?

Bubblan Bergmans lilla näpna gestalt
är så lång att den ser överallt,
och hans säng är för kort
för en isbjörn av hans sort.
Så han ligger i vår korridor.
Där han sträcka ut sig får.
Banck, han sköt in i fel zon
och var nära att träffa E-pluton

Bef.elev A. Wiktorsson

12. KOMPANIET

Chef: kn Svanbom
Adj: rustm S A Jonsson

Till förfogande:
lt Hegrelius
lt Hiedland
fj Fernström
serg Thuresson

Trossplut jämte stab-trosstropp

Chef: lt Åkerlund

Stf: öfu Nilsson

500515-1435 Leandersson, Mehedeby
500830-7596 Håberg, Ljusne
510902-6673 Kåberg, Fagersta
510914-7511 Jonsson, Söderhamn
500706-7290 Hägg, Bollnäs
500128-7597 Lundqvist, Hedesunda
510704-7598 Larsson, Norrsundet
500926-7518 Larsson, Hofors
501003-7511 Jansson, Forsbacka
501007-7617 Magnusson, Gävle
500201-7332 Leek. Insjön
500322-3391 Larsson, Bollnäs
510723-7512 Dunker, Sandviken
501111-7115 Eriksson, Sandviken
500805-7530 Carlsson, Gävle

501013-7551 Bengtsson, Ashammar
501015-1412 Engberg, Örbyhus
510329-7932 Svedberg, Gävle
481230-6058 Olivensjö, Gävle
510421-7116 Söderhäll, Gävle
500624-7554 Andersson, Kilafors
500409-7639 Berglund, Norrsundet
500109-7558 Dahlström, Gävle
501202-7556 Nässert, Sandviken
501013-7577 Enoksson, Torsåker
500824-7537 Sjölén, Gävle
500823-5599 Johansson, Bollnäs
490507-7550 Andersson, Österfärnebo
500607-7639 Larsson, Torsåker
500825-7619 Lindblom, Sandviken

490323-7677 Norgren, Sandviken
500131-7550 Lindström, Hofors
490608-7517 Sandberg, Söderhamn
510610-7518 Fäldt, Gävle
500219-7615 Skoglund, Gävle
501105-0118 Tång, Trönödal
500211-7637 Eriksson, Österfärnebo
491125-7519 Östergrens, Edsbyn

Sjukvårdspluton
Chef: fj Nilsson

Stf: rustm Olshage

480809-7754 Nordqvist, Uppsala
500215-0059 Svennestam, Eskilstuna
500529-7659 Rehn, Sandviken
500701-7659 Lindberg, Sandviken
501024-7558 Lundin, Sandviken
510121-9318 Renlund, Uppsala
510227-7513 Andersson, Söderhamn
510324-5535 Björkman, Sandviken
510713-6995 Jansson, Köping
511026-0196 Andersson, Bandhagen
490228-7590 Bernstein, Sandviken
500518-7579 Rydberg, Hofors
500728-7591 Nordlund, Edsbyn
510210-7538 Thunman, Gävle
510319-7199 Skoog, Västerås
490521-7370 Akerlind, Storvik
500106-3972 Brostedt, Jakobsberg
500421-7591 Joachimsson, Gävle
500322-7575 Arousell, Hofors
500402-7610 Östlund, Söderhamn
500411-7650 Linck, Rengsjö
500417-7712 Nordlund, Edsbyn
500520-7658 Björk, Forsbacka
500618-7511 Holmgren, Hofors
501128-7579 Berg, Bollnäs
501212-7634 Eriksson-Vanke, Sandviken

Persontransportgrupp
och bandtraktortropp
Chef: rustm Sandin

Stf: rustm Duste

500821-7530 Engblom, Lingbo
510504-7996 Lindberg, Hofors
500630-7598 Jernberg, Ashammar
510128-7539 Höglund, Gävle
500611-7534 Palm, Norrsundet
500509-7612 Eklund, Ljusne
500308-7516 Norin, Trönödal
501113-7659 Larsson, Bergvik
510501-7536 Frylén, Hofors
500118-7599 Zewgren, Bollnäs
500625-7611 Sundell, Ljusne
500224-2039 Janis, Storvik
500812-7515 Hansson, Hofors
520527-7550 Larsson, Norrala
500518-7538 Larsson, Hofors
501004-9392 Nilsson, Uppsala
500828-7517 Fällström, Gävle
500630-7515 Söderlind, Åmots-Bruk
501231-7532 Ytterbom, Sandviken
501012-7511 Olsson, Söderhamn
500615-7571 Wallström, Järbo

Förplägnadspluton
Chef: rustm Jegebrant

Stf: rustm Svensson

511006-7591 Schüllerqvist, Gävle
510618-0234 Collin, Älvsjö
500708-7512 Lusth, Sandviken
510304-9036 Sandberg, Gävle
500620-7632 Vigren, Sandviken
500505-7657 Magnusson, Kungsgården
511204-7617 Fors, Hofors
501020-7632 Sundin, Sandviken
470723-9192 Marklund, Söderhamn
500305-7592 Lindström, Österfärnebo
500405-7518 Karlsson, Hofors
500212-8279 Grubbfors, Västerås
500402-7198 Törnlund, Sandviken
500330-7575 Persson, Sandviken
500517-7612 Uppman, Årsunda
500801-7575 Holm, Hofors
510223-7699 Wallberg, Gävle
501024-5916 Sahlén, Västerås
501128-7512 Bergman, Norrsundet
490708-7615 Östling, Gävle
510108-7632 Sjöholm, Bollnäs
500514-7615 Lindqvist, Kungsgården
500724-7595 Jernkrok, Trönödal
500930-7553 Törnqvist, Gävle
491107-1076 Bodingh, Södertälje
500120-1036 Henriksson, Sollentuna
500123-7634 Eriksson, S. Valbo

12. komp.:s pionjärer i brobyggnadstagen.

Pionjärpluton

Chef: fj Hammarstrand

500721-7598 Wesslén, Mackmyra
501222-7533 Broberg, Norrala
500818-7537 Stärkman, Söderhamn
500227-7530 Palm, Norrsundet
500402-7651 Larsson, Österfärnebo
500411-7557 Boman, S. Valbo
500913-7612 Lindh, Edsbyn
500404-7592 Brodin, Gävle
500204-7594 Johansson, Ockelbo
501129-6711 Eidhagen, Gävle
500920-7571 Svärdström, Sandviken
500308-8936 Engström, Hofors
500804-7515 Sjöström, Gävle
511013-1454 Gellerbrant, S. Valbo
501102-7512 Pettersson, Gävle
501123-7616 Englund, Edsbyn
500415-7615 Henriksen, Bergvik
500207-1170 Sluug, Täby
501001-7514 Qvarnström, Ockelbo
511005-6957 Wiewegg, Kolsva

Stf: öfu Gahnold

510731-7031 Sikström, Fagersta
500225-7599 Persson, Söderala
500318-7639 Hodén, Hofors
511129-1935 Stenman, Söderköping
501208-7614 Andersson, Sandviken
501217-7514 Rådström, Ljusne
510305-6635 Gustafsson, Sandviken
501214-7574 Söderström, Gävle
501216-7531 Grönberg, Gävle
501102-7579 Lindström, Gävle
500129-1417 Lenströmer, S. Valbo
490323-9335 Olsson, Runemo
501007-7518 Eriksson, Söderhamn
501017-7573 Larsson, Bergvik
501020-7719 Sönberg, Alfta
501209-7597 Lindberg, Bollnäs
501231-7631 Larsson, Bollnäs
501223-7615 Törnqvist, Kilafors
500525-7554 Bokström, Bollnäs

I FÄDRENS SPÅR FÖR FRAMTIDS SEGRAR

Även detta år har regementet uppnått många framskjutna placeringar inom sin tävlingsverksamhet.

Det började lite motigt då snön uteblev och våra skidåkare bjöds mycket få tillfällen till riktig åkträning.

Vinterns stora skidevenemang "MM skidlöpning" skulle gå av stapeln på Lv 5 i Sundsvall. Men vädrets makter ville annorlunda. Blidväder gjorde det omöjligt att genomföra tävlingen i Sundsvallstrakten. I 5 åtog sig då arrangemangen. Tävlingsplatsen förlades till Åkersjön i NV Jämtland. Tävlingen som genomfördes i nollföre, blev en riktig kraftmätning och endast de verkligt starka kunde komma högt upp i prislistan. Hit hörde Hilding Lindström, som med klar marginal vann oldboysklassen. Vid idrottsplutonen på I 5 hade I 14 två mycket duktiga skidåkare Lars-Gunnar Bergman och Christer Hennefors. I vplklassen, vilken man får betrakta som huvudklass, placerade sig Bergman som fyra och Hennefors som sjua. Dessa två jämte Hilding Lindströms resultat räckte nu till en bronsplats i lagtävlingen.

Under maj deltog vi i flera stora fältidrottstävlingar varvid MM i sommarfälttävlan vid I 3 i Örebro och MIDÖ fälttävlan vid F 16 i Uppsala bör nämnas. Vid MM segrade Bengt Nilsson i YO klassen och får fortfarande räknas till de bästa fälttävlarna i landet.

Vid MIDÖ fälttävlan fick vi två segrar. Den ena genom Ingvar Rittsél i YO och den andra genom seger i förbandstävlingen.

Våra militära femkampare har skördat stora framgångar under året. Vid AM i Borås bevisades att de var bland de främsta i

landet. De belade andraplatsen efter I 2. I laget ingick Lars Dahlström, Sten Edenhag, och Torsten Balkefors. MIDÖ i militär femkamp i Stockholm såg nästan ut som ett RegM för I 14, eftersom de fyra första platserna i vplklassen belades av de våra. Segrade gjorde Ove Persson före Edenhag och Balkefors. Således var även lagsegern räddad. Femkamparna har varit mycket jämna inbördes och det är svårt att framhålla någon speciell. Placeringsmässigt synes Sten Edenhag ha varit den jämnaste.

Våra orienterare har haft många framskjutna placeringar under året. Vid MM som gick i Eksjö blev undertecknad 2:a i sen.-klassen och Karl-Erik Björk 2:a i YO båda slagna med 16 resp. 24 sekunder. I vplklassen, där flera av landets elitorienterare startade, blev Hans-Olov Åberg 10:a. Vid MIDÖ i nattorientering bevisades genom Sidney Jämthagens seger, att även ungdomen kan sätta sina äldre och mera rutinerade kamrater på plats.

I Boden möttes hela landets militära skytteelit för att tävla om militärmästerskapet. Curt Ögren blev militärmästare i fältskjutning pistol och tillsammans med S A Jonsson lagmästare.

Som så många gånger tidigare lyckades 4. komp bärga segern i regementets handbollsturnering. I finalen mötte de Livkomp, och det var ovisst in i det sista, vem som skulle segra.

Regementslaget i handboll, som deltar i MIDÖ turnering, är ett av de bättre vi har mönstrat på många år. Under hösten har tre matcher spelats och samtliga vunnits. Laget går nu vidare till semifinal, och vi får även hoppas till final.

Med Chefens för armén senaste beslut om nedskärning av anslagen till idrott följer att flera av de större tävlingarna måste utgå ur programmet. Detta kommer även att drabba tävlingar arrangerade av MB. Vi får hoppas att dessa nedskärningar endast är temporära och att man snart åter kan få en större bredd på idrottsverksamheten.

Göte Winberg.

TÄVLINGERESULTAT

JANUARI

Nyårssaluten, gevär

B5: 1) S Jonsson 116; 2) R Berlin 116.

B4: 1) P Söderblom 105

Kretsfältskytte, gevär, i Åmot

F5: 12) S Jonsson 23

F4: 10) A Karlsson 15

F2: 4) C Lundqvist 18

FEBRUARI

MM skidlöpning, I5 Östersund

Oldboys: 1) fanj Lindström.

Vpl: 4) vpl Bergman; 7) vpl Hennerfors; 30) vpl Neuman

Lag: 3) I 14 (vpl Bergman, Hennerfors o. fanj Lindström).

DM skidor

15 km:

ÄO 4) fanj Lindström.

50 km:

ÄO 3) fanj Lindström.

Fältskjutning gevär

Gästrikemästerskapen: 2) T Järnkrok 38.

Kretsfältskjutning gevär

F5: 2) E Persson 28; 3) T Järnkrok 27; 4) S Jonsson 27.

F4: 10) E Jonzon 15.

F2: 5) C Lundqvist 22.

Lag: G 3—I 14: 74—101.

MARS

Novos A 4 Östersund

ÄO: 3) kn Paulsson; 14) mj Bendrik; 15) mj Strömberg.

YO: 4) kn Björk; 5) kn Nilsson B; 12) kn Wiebe; 15) kn Fredriksson; 22) kn Rittsél.

S: 13) lt Winberg; 17) lt Svanbom; 26) lt Ringqvist; 27) lt Elson; 31) fk Alin; 32) kn Callenmark.

Lag: 4) I 14.

Vasaloppet

140) fanj Lindström.

Föreningsmästerskap, skidor 10 km

S: 1) E Thimper; 2) H Lindström; 3) Ö Andersson; 4) Eriksson, 5. komp; 5) G Winberg; 6) B Munther; 7) Östlund, 7. komp.

YO: 1) K-E Björk; 2) B Nilsson; 3) K Skoglund.

ÄO: 1) S Bender; 2) K A Nyström; 3) G Fredriksson.

Vet: 1) P Paulsson; 2) Å Bendrik.

Jun: 1) Thollén, Liv; 2) Nenman, 5. komp; 3) Persson, Liv; 4) Holmgren, 7. komp; 5) Norling, 7. komp; 6) Eklund, 5. komp.

Kretsfältskjutning gevär, Gävle

F5: 1) T Järnkrok 30; 10) C Ögren 25.

F4: 6) E Jonzon 21.

F2: 5) C Lundqvist 23; 7) J Larsson 21.

Lag: I 14—G 1: 100—80.

Kretsfältskjutning gevär, Björke

F5: 17) R Berlin 19; 19) T Järnkrok 17.

F4: 8) E Jonzon 16.

F2: 4) C Lundqvist 21.

Lag: I 14—G 5: 73—71.

Kretsmästerskap gevär

1) T Järnkrok 35.

Föreningsmästerskap gevär, fältskjutning
1) T Järnkrok 35; 2) E Persson 30; 3) I Fredman 27.

APRIL
Komp vandringspris
AK: 1) 7. komp (Kolback; Jensen; Östlund; Tapper);
2) 4. komp (Laaksonen; Funseth; Modd).
Kpist: 1) 4. komp (Zetterberg; Jonsson; Laaksonen);
2) 5. komp (Zurawski; Björkman; Lövgren).
Plutonfälttävlan
Ak klass: 1) 2. plut 9. komp; 2) 1. plut 5. komp; 3) 2. plut 7. komp; 4) 3. plut 9. komp.
Kpist klass: 1) Ppto 9. komp; 2) 1. pvto 5. komp; 3) Pvto 7. komp; 4) 2. pvto 5. komp.
Ockelboträffen, kpist
A: 11) R Berlin 47; 15) B Nilsson 46; 16) K Apelgren 46.
B: 55) C Palm 24.
Lag: 4) I 14 lag 2 132; 9) I 14 lag 1 123; 14) I 14 lag 3 114.

MAJ
RegM fälttävlan
S: 1) lt Winberg; 2) lt E Ohlsson; 3) fanj Munther.
YO: 1) kn Nilsson; 2) kn Björk; 3) kn Rittsél.
ÄO: 1) fanj Lindström; 2) kn Fredriksson.
Vet: 1) rustm E Jonsson; 2) mj Palm.
Jun: 1) krp Hedlund; 2) krp Kjelstrup.
MM sommarfälttävlan, I 3 Örebro
S: 29) lt Winberg; 40) lt Ohlsson; 44) serg Jämthagen; 45) serg Lundberg.
YO: 1) kn Nilsson; 10) kn Rittsél.
Lagtävling: 7) I 14 (lt Winberg; lt Ohlsson; serg Jämthagen).
FIDÖ fälttävlan
S: 5) lt Winberg; 8) fu Setlin; 24) lt Ohlsson; 37) serg Lundberg.
YO: 1) kn Rittsél; 5) kn Björk.
ÄO: 15) fanj Lindström.
Lagtävling: 1) I 14 (kn Rittsél; lt iWnberg; fu Setlin; lt Ohlsson; serg Lundberg).
DM fälttävlan
S: 1) kn Nilsson; 2) kn Björk; 3) Ernst Larsson; 4) serg Lundberg; 5) serg Jämthagen; 7) fanj Munther.
Lagtävling: 1) I 14 lag 1; 2) I 14 lag 2.
Gästrikemästerskapen gevär
B5: 13) R Berlin 163.
Final: 14) R Berlin 316.
Elitpokalen, banskytte gevär
45) R Berlin 233.
Gävlebukten, fältskjutning kpist
Klass högre: 1) K Apelgren 56; 11) R Berlin 47; 18) B Nilsson 45.
Klass lägre: 15) C Palm 36.
Lag: 1) I 14 lag 1 148; 12) I 14 lag 3 118; 21) I 14 lag 2 106.

Förbundsmästerskap kpist, Gävle
1) K Apelgren 56; 3) R Berlin 47; 6) B Nilsson 45; 7) I Fredman 45.

Värmdöterrängen
Klass 3 9 km: 14) E Thimper.

Sala OK vårorientering
YO: 1) B Nilsson.

Tierps nationella
SE: 10) G Winberg.
SA: 16) S Jämthagen.

DM standardpistol
1) T Järnkrok; 2) C Lundqvist.
Lag: 1) I 14 (Järnkrok, Lundqvist, Gulich).

Uttagningstävling till militära pistollandslaget
6) S Jonsson; 8) C Ögren.

JUNI

Orienteringstävling I 14—I 13
S: 1) lt Winberg; 2) serg Lundberg; 4) serg Jämthagen; 7) lt E Ohlsson.
YO: 1) kn Nilsson; 2) kn Björk; 4) kn Rittsél; 8) rustm Svensson.
ÄO: 1) fanj Lindström; 2) rustm Karlsson; 5) förv Sörqvist; 6) rustm Jonsson.
VET: 2) mj Palm; 3) mj Westman; 5) rustm Lundström; 6) fanj Eliasson.
Jun: 3) fu Norrström; 4) krp Hedlund.
Lagtävling: 1) I 14.

MIDÖ skytte Berga
Fältskjutning gevär:
17) fanj Lundqvist; 40) öfu Larsson; 55) öfu Söderblom.
Fältskjutning kpist:
38) R Berlin; 45) J Larsson; 51) rustm Fredman; 55 öfu Höglund; 65) fanj Munther.
Fältskjutning pistol:
4) serg Ögren; 15) fanj Lundqvist; 27) rustm S A Jonsson; 54) serg Widén.
Lagtävling: 7) I 14.

SM fälttävlan I 14 Gävle
S: 27) Ernst Larsson; 28) lt Winberg; 35) serg Lundberg.
Lagtävling: 6) I 14 (Larsson, Winberg, Lundberg).

Sv Dagbladets riksskytte, gevär
B5: A Hjelm 225; E Persson 225; R Berlin 224.
B4: P Söderblom 219.
B3: R Näslund 199.

Gävle-Dalapokalen banskytte, gevär
55) R Berlin 241.

Banskytte gevär, Lagtävlan I 21— I 14
1) T Järnkrok 132; 4) C Lundqvist 123.
Lag: I 21— I 14: 121,5—105.

Terränglöpning serietävlan
S: 1) O Thyr; 2) K Thollén; 3) Ö Andersson; 4) E Thimper.
YO: 1) B Nilsson; 2) K Skoglund.
ÄO: 1 H Lindström; 2) Gunnar Fredriksson.
Vet: 1) T Norström; 2) C Palm.
Timråluffen
YO: 4) B Nilsson.
JULI
RegM fotboll
1) 12. komp (Westberg, Wiwegg, Olsson, Glaas, Karlsson, Eidhagen, Skog, Tidlund, Larsson, Swärdström, Linck, Svedberg, Pettersson, Hodén, Lindh, Engberg).
2) 5. komp (Lindberg, Willart, Isaksson, Westin, Spåls, Ljung, Lindh, Larsson, Ågren, Wahlkvist, Berglund, Zetterlund, Larsson).
Arméns snöstjärnetävling 1971
17) I 14.
Svenska livräddningssällskapets vpr i simutbildning 1970—71
4) I 14.
Arméns simborgartävling 1970—71
4) I 14.
AUGUSTI
RegM friidrott
100 m: 1) Eriksson, livkomp; 2) Gustavsson ,4. komp; 3) serg Johansson, livkomp; 4) Hodén, 12. komp.
400 m: 1) Eriksson, livkomp; 2) serg Johansson, livkomp; 3) Thollén, livkomp; 4) Yngve, 7. komp.
1500 m: 1) Eriksson, livkomp; 2) serg Johansson, livkomp; 3) Thollén, livkomp; 4) fu Söderblom, 7. komp.
Höjdhopp: 1) Norin, 7. komp; 2) serg Johansson, livkomp; 3) Lindh, 12. komp; 4) Engberg, 12. komp.
Kula: 1) Dahlström, 9. komp; 2) Andersson, 12. komp; 3) Hautonen, 7. komp; 4) Gustavsson, 12. komp.
Längdhopp: 1) Engberg, 12. komp; 2) serg Johansson, livkomp; 3) Östergren, 9. komp; 4) Lindh, 12. komp.
Handgranatskastning: 1) Szabo, 7. komp; 2) serg Johansson, livkomp; 3) Hautonen, 7. komp; 4) Engberg, 12. komp.
MM orientering, Ing 2 Eksjö
S: 2) lt iWnberg; 32) serg Jämthagen; 63) serg Lundberg.
YO: 2) kn Björk; 10) kn Rittsél; 15) kn Nilsson B.
Åldersklassen: 10) vpl Åberg; 31) vpl Karlsson; 37) vpl Pettersson; 46) vpl Wallin.
Förbundstävlan kpist, banskytte
Huvudskjutning:
A4: 12) R Berlin 141; 13) I Fredman 141; 22) B Nilsson 134.
Avet: 3) K Apelgren 136.
Förbundsmästerskapet kpist banskytte
7) K Apelgren 365; 9) B Nilsson 360.
Föreningsmästerskap kpist, banskytte

1) E Jonzon 442; 2) B Munther 422; 3) K Apelgren 417.

DM orientering, Storvik

S: 11) G Winberg; 31) S Jämthagen.

YO: 2) B Nilsson; 3) K-E Björk.

SB: 1) S Åkerlund; 28) B Wedén.

DM budkavleorientering, Falun

S: 13) I 14 (S Jämthagen, K-E Björk, B Nilsson, G iWnberg).

DM nattorientering, Åbyggeby

S: 13) G iWnberg; 16) S Jämthagen.

YO: 1) B Nilsson; 17) K-E Björk.

Flergrensstafetten

Militärklassen: 1) 7. komp lag 1 (G Alin, S Nilsson, T Söderblom, G Fröderberg); 2) Uoffkåren (L Lundberg, C Ögren, Ö Andersson, H Lindström, B Munther); 3) Ubefkåren; 4) 9. komp; 5) Offkåren; 6) Livkomp.

Korpklassen: 1) Televerkets IF (L Olsson, Y Lidvall, A Ek, S Olofsson, S Simsson); 2) SJ Sportklubb; 3) AB Bröd. Cederlöf.

DM internationell grovpistol

1) C Ögren; 3) T Jänrkrok; 4) S Jonsson.

Lag: 1) I 14 (Ögren, Järnkrok, Jonsson).

SEPTEMBER

MM skytte, Ing 3 Boden

Banskjutning gevär: 120) fanj Lundqvist; 129) rustm Fredman; 130) öfu Larsson.

Fältskjutning gevär: 83) rustm Fredman; 88) öfu Gahnold; 118) fanj Lundqvist.

Banskjutning pistol klass B: 6) S A Jonsson; 42) serg Ögren.

Fältskjutning pistol: 1) serg Ögren; 17) rustm S A Jonsson.

Lagtävling, banskjutning gevär: 43) I 14.

Lagtävling, fältskjutning gevär: 41) I 14.

Lagtävling, banskjutning pistol: 14) I 14.

Lagtävling, fältskjutning pistol: 1) I 14 (rustm S A Jonsson, serg Ögren).

Extratävling pistol klass B: 1) rustm S A Jonsson.

RegM terränglöpning 5000 m

Vplklassen: 1) Eriksson, livkomp; 2) Åberg, livkomp; 3) Högberg, livkomp; 4) Hägg, 12. komp; 5) Nilsson, 7. komp.

Befäl o civilanställda: 1) Thyr, intavd; 2) serg Johansson, livkomp; 3) korp Tollen, livkomp; 4) fu Söderblom, 7. komp.

5-mannalag 1) Livkomp lag 1: 2) 7. komp.

SM militär femkamp

Individuellt: 16) vpl Eriksson; 20) krp Edenhag.

Lag: 9) I 14 (Edenhag, Eriksson, Persson).

MIDÖ budkavleorientering, P 1 Enköping

S: 3) I 14 lag 1 (serg Jämthagen, korp Åberg, lt Winberg))
8) I 14 lag 2 (vpl Pettersson, lt Gustavsson, serg Lundberg).

Oldboys: 1) I 14 (kn Rittsén, kn Björk, kn Nilsson B).

Juniorer: 8) I 14 (fu Wallgren, fu Norrström, fu Pettersson).

MIDÖ nattorientering

S: 1) serg Jämthagen; 9) krp Åberg; 10) kn Rittsél; 15) öfu Åkerlund; 17) lt Gustavsson.

YO: 2) kn Björk.

Juniorer: 6) vpl Jansson; 11) vpl Karlsson; 18) fu Pettersson; 20) fu Wallgren; 22) fu Norrström.

Lagtävling förbandslag: 1) I 14 (kn Björk, serg Jämthagen, kpr Åberg, kn Rittsél, öfu Åkerlund).

Lagtävling juniorer: 3) I 14 (vpl Jansson, Karlsson, fu Pettersson).

RegM militär femkamp

1) krp Edenhag, livkomp; 2) vpl Persson; 3) vpl Dahlström, 12. komp.

AM budkavle

Klass A: 14) I 14 (kn Björk, kn Rittsél, öfu Åkerlund, fu Wallgren, fanj Munther, serg Lundberg).

MIDÖ militär femkamp

Klass 1: 4) fanj Munther.

Klass 2: 1) vpl Persson; 2) krp Edenhag; 3) krp Balkefors; 4) vpl Eriksson.

Lagtävling klass 1 o 2: 2) I 14 (Persson, Edenhag, Balkefors).

SEPTEMBER

RegM nattorientering

S: 1) kn Nilsson B; 2) kn Rittsél; 3) kn Björk; 4) lt Gustavsson; 5) fanj Munther; 6) kn Svanbom.

YO: 1) fanj Hammarstrand; 2) förv Andersson.

ÄO: 1) kn Fredriksson; 2) fanj Lindström.

Vet: 1) fanj Jonzon; 2) mj Palm.

Vpl elit: 1) vpl Berglund; 72) vpl Karlsson, 8. komp.

Juniorer: 1) fu Norrström; 2) fu Mooe; 3) krp Hedlund.

RegM prisskjutning B, befäl

Gevär: 1) rustm Fredman; 2) kn Nilsson B; 3) lt Gustavsson; 4) fanj Lundqvist.

Kpist: 1) rustm Mickelsson; 2) fu Pettersson H G; 3) serg Sundell; 4) fthv Holmberg; 5) kn Nilsson B; 6) fanj Jonzon.

Föreningsmästerskap i orientering

S: 1) kn Nilsson B; 2) kn Björk; 3) serg Jämthagen; 4) fanj Munther.

YO: 1) förv Järnkrok.

ÄO: 1) rustm Karlsson; 2) fanj Lindström.

Vet: 1) fanj Jonzon; 2) mj Palm.

Juniorer: 1) fu Norrström.

SM fältskjutning kpist, Uppsala

Klass 4: 55) B Munther 40.

RegM prisskjutning

Kpist: 1) rustm Mickelsson 148; 2) fu Pettersson HG 147; 3) serg Sundell 146; 4)fthv Holmberg 146; 5) kn Nilsson B 146.

Kjellgrenska skjutpriset

Gevär: 1) kn Nilsson B 148; 2) lt Gustavsson 148; 3) lt Swärdenholt 141.

Kpist: 1) kn Nilsson B 146; 2) kn Björk 145; 3) öv Gåsste 145; 4) kn Fredriksson 140.

Fältskjutning pistol, Sandviken
1) C Ögren; 2) S Jonsson.

OKTOBER

AM militär femkamp, I 15 Borås
10) vpl Dahlström; 11) krp Edenhag; 13) krp Balkefors; 20) vpl Persson; 39) vpl Eriksson.
Lagtävling: 2) I 14 (Dahlström, Edenhag, Balkefors).

RegM orientering
S: 1) kn Nilsson B; 2) kn Björk; 3) lt Gustavsson; 4) rm Ritzén; 5) öfu Höglund; 6) förv Andersson; 7) lt Alin.
Vpl elit: 1) krp Åberg, livkomp; 2) vpl Jansson, 8. komp, 3) vpl Pettersson, 7. komp; 4) vpl Karlsson, 8. komp; 5) vpl Berglund, 7. komp; 6) vpl Eriksson, 7. komp.
YO: 1) förv Järnkrok; 2) kn Fröderberg; 3) mj Eriksson; 4) rustm Svensson.
ÄO: 1) kn Fredriksson; 2) fanj Lindström; 3 kn Persson; 4) övl Björeman.
Veteraner: 1) mj Palm; 2) mj Westman; 3) fanj Jonzon.
Juniorer: 1) fu Norrström; 2) krp Svärd; 3) krp Sjöberg.
Lag vpl: 1) 8. komp (Jansson, Karlsson, Olsson);
2) 7. komp (Pettersson, Berglund, Eriksson);
3) Livkomp (Åberg, Wallin, Magnusson).

Föreningsmästerskap gevär, banskjutning
1) R Berlin 298; 2) I Fredman 292; 3) E Persson 275.

Statsprisskjutning gevär
B5: 1) R Berlin 125; 2) I Fredman 117; 3) E Persson 114.
B4: 1) B Munther 95.
B vet: 1) K Apelgren 107.

Stjärnsmällen, kpist, fältskjutning
A4: 7) B Nilsson 49; 17) R Berlin 45.
Vet: 3) K Apelgren 40.
Lag: 2) I 14 139.

FBU-fältskjutning, kpist
Klass A: 6) I Fredman 46; 13) E Jonzon 44.
Klass B: 22) C-E Nilsson 33; 26) C Palm 30.

Kretsmästerskap kpist
Banskjutning: 1) K Apelgren 445; 3) I Fredman 429.
Fältskjutning: 2) I Fredman 47; 5) E Jonzon 44; 8) K Apelgren 42.

Föreningsmästerskap kpist fältskjutning
1) R Berlin 39; 2) 37; 3) 37.

Hemlingbystafetten
Klass A: 1) I 14 lag 1 (O Thyr, L Lundberg, L Johansson);
5) I 14 lag 2 (K Tholen, E Thimper, S Jämthagen).
Klass B: 2) I 14 lag 1 (Ö Andersson, L Ringqvist, B Ekström).

Fältskjutning pistol, Norrtälje
1) S Jonsson.

NOVEMBER

RegM simning

100 m fritt: 1) vpl Sundberg, 7. komp; 2) vpl Hansén, 5. komp.

200 m bröst: 1) vpl Sundberg, 7. komp; 2) vpl Malmström, 8. komp.

Lagkapp 10×50 m: 1) Livkomp (krp Fernström, Balkefors, Paulsrud, Edenhag, Trybom, Johansson, Hedman, Wallin, Hermansson, Hjelm);
2) 7. komp; 3) 9. komp.

Föreningsmästerskap, långdistanslöpning

S: 1) B Ekström; 2) T Söderblom; 3) B Wallgren

YO: 1) Kurt Skoglund.

ÄO: 1) Hilding Lindström.

Vet: 1) Christer Palm.

Jun: 1) Lars Dahlström; 2) Ove Persson; 3) Jan Hägg; 4) Tage Björkbom; 5) Hans-Olov Åberg; 6) Sten Edenhag.

DECEMBER

MIDÖ simning, F 20 Uppsala

100 m fritt: 13) vpl Sundberg.

Lagkapp 10×50 m: 7) I 14.

RegM handboll

1) 4. komp (Söderberg, Ek, Östling, Sigvardsson, Wallström, Östblom, Toikka, Hessedahl, Björsell, Hallberg);

2) Livkomp (Backman, Wallin, Backman, Ahlström, Hedman, Edenhag, Magnusson, Fernström, Åberg, Hadin, Svensson, Jönsson).

3) 5. komp; 4) 12. komp.

MIDÖ handboll

I 14—AUS 19—13 (spel i nov.)

KSS—I 14: 16—25.

I 14—F 16: 27—19.

ATT GÅ PÅ VAKT VID KUNGENS SLOTT

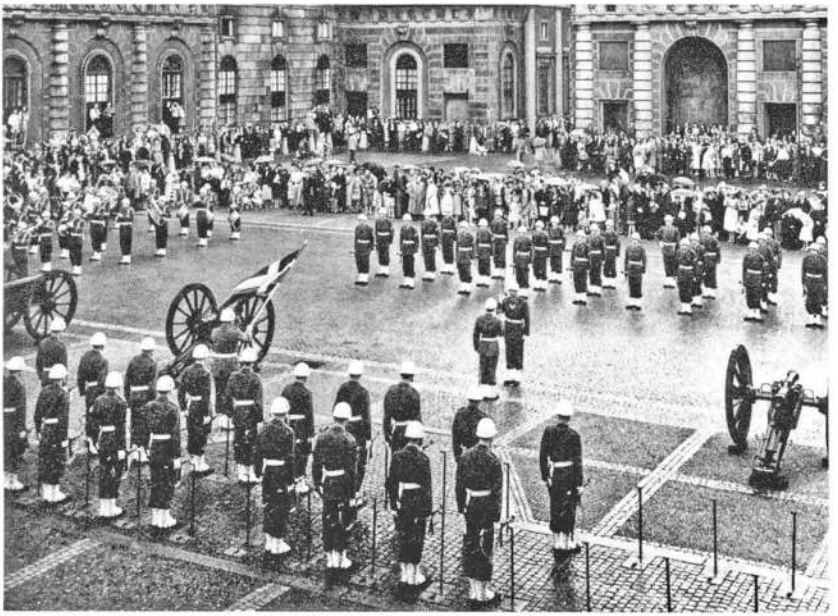
Iiiiiii Geväääääär! Gevärspostens rop ljuder ut över yttre borggården på Kungl Slottet i Stockholm. Rassel av sulstift mot stenläggningen, då avgående vaktstyrka springer fram till ståndarna på gevärsbron. Vaktchef och ställföreträdare, den senare med högvaktens fana, tilldelad densamma 1913, marscherar fram till plats framför den nu uppställda vakten. Så hörs musik — tonerna av pågående regementets marsch ekar uti slottsvalv och gränder. Vaktparaden kommer!

Vakttjänsten på Kungl Slottet i Stockholm har förekommit ända sedan Gustaf Vasas dagar, närmare bestämt 1523, då denne red in på Tre Kronor med sin gårdsfänika jämte musikanter. Under de första knappt 270 åren var det Livgardet — våra dagars Svea Livgarde — som ensamt svarade för vakttjänsten. Högvakten hade inte enbart att svara för bevakning av slottet utan fungerade även som en slags brand- och poliskår för huvudstaden. Detta gällde till långt in på 1700-talet, ja till delar faktiskt ända fram till senaste sekelskiftet.

År 1754 är ett märkesår i vaktparadens och högvaktens 448-åriga historia. Då utgick den första vaktstyrkan till nuvarande slottet, som byggts som ersättning för det år 1697 nedbrunna slottet Tre Kronor. Dagens soldater har således samma förläggningslokaler som sina föregångare för 217 år sedan.

Ett annat märkesår i vaktparadens historia är 1772. Den 19 augusti detta år spelade högvakten sin hittills enda politiska roll i samband med Gustav III:s statskupp. Denna sattes i gång i nuvarande vaktchefens rum, som då benämndes rapportsalen. Här höll kungen ett tal, allt medan av- och pågående vakter stod kvar vid gevären, där han bad officerarna underteckna en förbindelse att vara honom trogen. Så skedde och avlösningen kunde börja.

Dagens postställen, som är sex stycken, är desamma som den dag 1754 då högvakten för första gången gick på för att sköta

Hälsingarna på högvakt i Stockholm.

vakthållningen på den nya kungaborgen. Antalet postställen har emellertid varit fler, än vad de är i dag. Sålunda fanns till så sent som vid slutet av 1800-talet postställen vid Riksgäldskontoret och Statskontoret på Riddarholmen samt vid Riksbanken. Poststället utanför denna senare institution drogs in så sent som på 1920-talet. Längre tillbaka i tiden låg särskilda vaktställen även utanför vad vi i dag kallar Gamla sta'n. Så sent som till 1906 fanns vaktställen på Gustav Adolfs torg och Södermalmstorg. Dessa drogs in nämnda år, då man fick en särskild organisation fastställd för huvudstadens brand- och polisväsenden.

Det har till och med en gång i tiden funnits en särskild artillerivakt på slottet. Den infördes av Gustav Vasa och fick vara kvar även sedan slottet förlorat karaktären av befäst plats. Artilleripjäserna stod uppställda framför gevärsbron på yttre borggården. Då vaktstyrkan gick i gevär ryckte artilleristerna ut och bemannade kanonerna. Det är som ett minne av dessa förhållanden, som i dag kanoner står uppställda på yttre borggården.

Alldenstund högvakten tidigare hade flera postställen än i dag, så är också givet att styrkan en gång i tiden varit mycket större än dagens knappt trettio man starka vakt. När styrkan varit som

störst har den uppgått till omkring 200 man. Under Karl Johans era vaktades slottet av drygt 70 man. Detta antal minskades sedan successivt så att Oscar II fick nöja sig med knappt 60 man.

Om således storleken på vakten med åren avtagit, så har skyldigheten för förband att fullgöra högvaktstjänst haft en annan utveckling. År 1790 fastställdes att inte enbart Svea Garde skulle svara för högvaktstjänst utan samtliga gardesförband. Detta ägde sin giltighet till 1866, då även andra huvudstadsförband än gardesregementena beordrades till vakttjänst på slottet. Vid denna tid låg även Norska Gardet kasernerat i Stockholm och bestred även det vakt på Kungl Slottet. Detta upphörde 1888, då förbandet flyttades till Kristiania, som Oslo hette på den tiden. Under årens lopp har sedan högvaktstjänst kommit att bestridas av flertalet militärförband i landet. Således började flottan gå 1906, kustartilleriet och flygvapnet 1928 och hemvärnet 1943.

Då Stockholm var stor garnisonsort, utgick pågående vakt och musikkår från respektive kasern. Härigenom kom vaktparaden att ta något olika vägar genom Stockholm. Efter det att de militära förbanden flyttade ut från innerstaden — i vissa fall till helt andra garnisonsorter — började vaktparaden utgå från Armémuséum. Fram till 1946 var det vaktparad varje dag med musik. Detta år ändrades förhållandena så att enbart onsdagar, lördagar och söndagar stor avlösning skulle äga rum. Och så är det än i dag med undantag för månaderna juli och augusti, då det är vaktparad med musik varje dag. Söndagar utgår vakten fortfarande från Armémuséum medan den däremot onsdagar och lördagar som regel utgår från Sergelarkaden nedanför det provisoriska riksdagshuset.

Icke minst är det uttunningen av förband i Stockholmsområdet, som framtvingat en "bredare rekrytering" till vaktparaden. Av denna anledning var det, som vårt regemente i slutet av 50-talet började fullgöra högvaktstjänst. Det var plutonchefsskolorna, som en gång under sin utbildning årligen gjorde ett par vaktdygn i Stockholm. Under 60-talet har sedan hälsingarna fått ökat engagemang på detta område — först gruppchefsskolor och sedan vanliga plutoner. Numer fullgör regementet högvakt flera gånger om året. Det har blivit rutin och "vardagsmat". Det väcker således inte längre något större intresse till liv bland regementets anställda, då ett kompani övar vaktavlösning på kaserngården.

Då kung Gustav III höll riksdag i Gävle 1791 fanns en möjlighet för hälsingarna att svara för kungavakten. Men kungen ville

inte ha landsortssoldater till detta utan medförde vakt från Stockholm. Nästa tillfälle till kunglig vakttjänst yppade sig hösten 1952. Då genomfördes en stor krigsmaktsövning i Gävleområdet, varvid kung Gustaf Adolf bodde på Gävle slott. Han medförde ingen vakt från huvudstaden. Varje dag under en vecka marscherade vaktparaden genom staden, med hälsingar på väg till kungavakt på residenset. Vakten föregicks av den med musiker från Dalregementet förstärkta regementets musikkår.

För att sprida lite mer glans över vaktparaden brukar regementet medföra sin fana vid marschen genom Stockholm och under ceremonien på yttre borggården. Detta är något, som varje gång röner stor uppskattning av alla vaktparadsentusiaster, dit man nog även får räkna alla de otaliga turister, som sommartid finns i huvudstaden. God PR för vårt regemente!

Vakttjänsten på slottet uppskattas av många soldater, som ett trevligt avbrott i den ordinarie utbildningen. För en hel del av dem är det kanske första och enda besöket i huvudstaden. "Post nummer ett" — den på gevärsbron på yttre borggården — anses enligt hävd vara den förnämsta. Varje post är utkommenderad två timmar i sträck. Därefter äger avlösning rum. Det innebär att hela vaktstyrkan ställer upp var annan timme på gevärsbron för avlösning. På Gustav Vasas tid avlöstes posterna en gång om dagen! Så när passet är över och färden går mot kasernerna vid Kungsbäck så är alla vedermödor ett minne blott: sängen var kanske för hård, solen värmde så svetten lackade under en varm uniform eller regnet strömmade ner, sipprande in innanför kragen eller snön yrde och blåsten slet ordentligt i byxorna.

Skall vi ha kvar vaktparaden? Kan inte ett civilt vaktbolag överta ansvaret för bevakningen av slottet? Det har diskuterats men torde ännu icke vara gångbart med hänsyn till det populära inslag i huvudstadens gatuliv, som vaktparaden är. För att inte tala om vad turisterna uppskattar detta evenemang! Dessutom är vaktparaden och högvaktsavlösningen — rätt utförd! — god PR för vår krigsmakt. Vaktparadens djupa förankring i historisk tradition talar också för att den får vara kvar. Att bland annat kortare värnpliktsutbildning och följderna på sikt av militärmusikens avskaffande kanske får ses som de första spikarna i vaktparadens kista går dock nog icke att bortse ifrån. Men det är en annan och sorgligare historia!

Knut Björkenstam

ÄNNU EN ÖVNINGSPLATS FÖR HÄLSINGESOLDATER

I samband med det yngre indelningsverkets genomförande gav Karl XI befallning till regementschefen att utse "en slät och tjänlig plats vid någon skog eller Kronans jägarbacke, varest regementet kampera kan". För vårt regementes vidkommande fanns redan Mohed, som ligger en dryg mil väster om Söderhamn, tidigare använd som mötes- och övningsplats under namnet Florhed. Mohed ligger vid den natursköna och av blånande höjder omgivna Florsjön. Sannolikt redan under drottning Kristinas tid hade regementet, enligt vad traditionen förtäljer, samlats på Florheds läger för övningar. Florheds läger kan vara en äldre benämning på Mohed eller på slätten väster om Florsjön. Hur det verkligen förhåller sig med detta har icke gått att få klarhet uti.

I våra dagar återstår icke mycket av den forna lägerplatsen. Förutom den sandiga och kalhuggna heden finns enbart ett förråd samt det så kallade bläckhornet, som var subalternförläggning, kvar. De gamla björkalléerna, som utmärkte kompanigatorna, är icke längre vad de en gång varit. En yppig björkvegetation vittnar dock om hur det en gång kan ha sett ut.

Den egentliga Mohedsepoken gick till historien i samband med 1901 års härordning. Då fastställdes att våra regementen skulle kaserneras till städer och större tätorter. I augusti 1908 gick tystnadssignalen på Mohed och regementet flyttade in i nya kaserner i Gävle vid Kungsbäck.

Från regementets sida vidmakthölls dock kontakten med den gamla förläggningsplatsen och exercisheden. Ända in till mitten av 1950-talet förlades rekrytkompanier för utbildning på Mohed och i närliggande socknar. Detta var brukligt i samband med de större repetitionsövningar, som brukade äga rum på höstarna. Sista gången, som regementet i sin helhet var samlat på Mohed, var i september 1958, då man i samband med Regementets Dag firade 50-årsminnet av regementets avflyttning.

Officerspaviljongen.

Under tiden efter andra världskriget har den moderna vapen- och stridstekniken så småningom kommit att framtvinga krav på utökade skjut- och övningsfält för regementet. Som en följd härav kom man att förlägga övningar till artilleriets gamla lägerplats Marma i nordvästra Uppland. Under 60-talet har intensiteten i utnyttjandet av Marma ökat, varför det kan vara på sin plats med en kortare beskrivning över denna regementets nya lägerplats.

MARMA VAR EN GÅNG BÅTSMANSBY

Marma läger är i förhållande till flertalet andra lägerplatser av sent datum. Det har ännu icke uppnått de aktningsvärda hundra åren. Militärens närvaro i Marma daterar sig dock längre tillbaka i tiden. Eftersom Marma by ligger i det kustnära område, som en gång i tiden icke löd under Uplands regementes stånd utan svarade för rekrytering av båtsmän till flottan, var följaktligen de första militärerna i Marma sjömän. Den plats, som i våra dagar

utgör själva skjutfältet, lär en gång i tiden ha varit platsen för de första båtsmanshusen.

Att Marma skjutfält över huvudtaget kom till berodde på att artilleriets skjutskola, ArtSS, i slutet av förra seklet behövde ett större skjutfält. Skolan hade sedan 1867 legat på Tånga hed och disponerat ett fält på hela en kvadratkilometer! Med bakladdningskanonen kom krav på större skjutfält. Under 1880-talets första del uppfördes en del byggnader och kalhöggs skjutfältsgatan. Denna var omkring tio kilometer lång och på bredaste stället cirka en kilometer. Den långsmala sträckningen berodde på den tidens sätt att öva artilleriet. Man körde fram i galopp med de hästanspända pjäserna bredvid varandra, bröstade av, sköt en salva, bröstade upp och körde vidare. Officerspaviljongen var klar 1885, likaså norra och mellersta stambarackerna. Härefter tillkom i snabb takt baracker, smedja, förråd av olika slag och matsal. Dessa inrättningar var klara 1887. Två år senare var officersmässen färdig. Vårvintern 1930 brann den ner till grunden men återuppfördes året därpå i samma stil, som den ursprungliga. Av väsentliga byggnader, som kom till under 1890-talet, kan nämnas underofficersmäss, bastu och vaktlokal. Den sistnämnda byggnaden är skyddad som byggnadsminnesmärke. Fram till andra världskrigets beredskapstjänst tillkom ej så många byggnader. Men då skedde en livlig tillbyggnad. Sålunda byggdes de röda förläggningsbarackerna samt de två lektionssalsbarackerna och förrådsbodarna. År 1942 byggdes den gula expeditionsbaracken för divisionschefen med stab.

Som ovan sagts var det ArtSS, som först kom till Marma. Skolan var förlagd dit mellan åren 1884 och 1903. Den förste skjutfältsunderofficeren var en styckjunkare Söderberg. En stor händelse i Marma bys historia och ävenså skjutskolans var den dag i juni månad 1887, då konung Oscar II besökte Marma i samband med vissa provskjutningar, som då skulle äga rum. Andra begivenheter vid denna tid var möjligheterna för barn och ungdom att samla skrot på skjutfältet. Skrotet lämnade man sedan till den för äldre marmabor bekante "gubben Borg", som hade skrotfirma och gärna bytte skrotet mot klingande valuta.

År 1903 flyttade ArtSS till Skillingaryd i Småland. Lägret övergick då till det nyuppsatta Uplands artilleriregemente, A 5, som fått kaserner i Uppsala, nuvarande AUS etablissement. I och med 1925 års härordning skulle upplandsartilleriet dras in. Så

Norra baracken, sjukhuset och vakten.

skedde 1927 varvid Svea artilleri i Stockholm övertog lägret. Detta huvudstadens eget artilleriförband hade dock dessförinnan skjutit på Marma men nu övergick förvaltningsansvaret till detsamma.

SLUT PÅ KANONDUNDRET

Den artilleristiska epoken skulle emellertid komma att lida mot sitt slut. I samband med att Svea artilleri flyttade till Linköping våren 1963, så övergick Marma läger till hälsingarna. Den 22 september 1962 avlossades de sista granaterna med pjäser från Svea artilleriregemente. Den artilleristiska eran på Marma läger var slut — den infanteristiska skulle ta vid. Det måtte ha svidit i mången sann artillerists hjärta!

I början av seklet var det ej enbart fältartilleriet, som utnyttjade Marma. Även kustartilleriet förlade en del av sina skjutningar dit. Då kom pjäserna upptransporterade på järnväg till Marma

station, varifrån de fördes ut till skjutfältet. Detta var ganska besvärligt. Av den anledningen väcktes förslag om att bygga ett järnvägsspår till lägret för att underlätta hanterandet av kustartilleriets tunga pjäser. Dessutom skulle också de tunga och skrymmande ammunitionstransporterna underlättas, då ammunitionen kunde föras direkt till förråd utan omlastning på Marma station. Av denna anledning är det, som det så kallade huvudförrådet än i dag på baksidan är försett med en lastkaj för godshantering till och från järnvägsvagnar. Något järnvägsspår kom emellertid aldrig att byggas.

Hälsinge regemente har nu förvaltat Marma i nära nio år. Under dessa år har regementet ofta med rekrytförband eller repetitionsövningsförband varit förlagt till det gamla artillerilägret. Icke minst under senare delen av 60-talet, då kasernerna vid Kungsbäck genomgick en grundlig renovering, låg som regel två till tre rekrytkompanier i Marma varje utbildningsår. Trots de primitiva förläggningsförhållandena trivdes soldaterna som regel och ville icke byta med kamraterna, som låg inne på Kungsbäck. Icke minst sommartid har vistelsen på Marma varit angenäm med närheten till Dalälven och de i övrigt lantliga omgivningarna.

Under de perioder, då militär personal finns på lägret, lever Marma by upp ur den ro och det lugn, som normalt råder där. Det blir liv och rörelse i byn, ibland kanske för livligt, och en och annan krona extra trillar ner i de få kvarvarande affärsmännens kassaapparater.

Marma läger utnyttjas av många myndigheter. Sålunda brukar Upplands signalregemente, Tygskolan, Arméns underofficersskola, Fo 44, Fo 47/48 och Fo 49 bedriva övningar i anslutning till fältet. Fo-staberna genomför som regel sin verksamhet i form av veckoslutskurser för frivilligutbildning. På Marma finns även PCM, vilket är uttytt Provskjutningscentralen i Marma. Denna genomför utprovning av och skjutförsök med ammunitionseffekter av olika slag.

Då Marma skjutfält genom sin långsmala sträckning icke särdeles väl lämpar sig för stridsskjutningar med infanteriets vapen har ett större markområde i norra delen av fältet inköpts av Kronan för att möjliggöra bättre skjutförhållanden. Fältets storlek kommer därigenom att öka med cirka 800 har. Det kommer i sin helhet att omfatta omkring 2000 har.

Marma är klassat som ett läger av typ I. Detta innebär att där

i huvudsak skall vara samma standard, som på kasernerna i Gävle. Det torde dock dröja flera år, innan det målet är uppnått. Till lägret skall nybyggas läger av typ II, vilket innebär färdigställande av så kallade tältbottnar avsedda för tältförläggning. I anslutning härtill skall sanitetshus byggas omfattande anordningar för personlig hygien. Dessa har redan påbörjats. Den nu befintliga bebyggelsen i själva lägret kommer även den att delvis förändras. Ett antal byggnader, bland annat stallar och avträden, kommer att försvinna. Då riksantikvarien anser att, förutom vakt- och arrestbyggnaden, även en av de två stambarackerna med mittkorridor från 1884—85 bör räddas till eftervärlden, så kommer dessa baracker att renoveras och moderniseras. Även lägergatan med sin raka sträckning och trädrader på ömse sidor skall bevaras.

Trots vad som kan komma att ske i form av nybebyggelse och andra ändringar, som man kanske inte nu kan förutse, får man dock hoppas att lägrets karaktär av gammal fin lägerplats med en sådans speciella atmosfär inte skall försvinna. Fredrik Böök har skrivit om de gamla lägerplatserna: "Jag undrar, om det i något annat land funnits en motsvarighet till dessa fredliga krigsläger, inbäddade i de svenska skogarna, så undangömda, nästan isolerade, så rustikt troskyldiga, med sina knotiga indelta soldater, gamla murrande trotjänare, med sina hyggliga ljushåriga bondpojkar. En svensk exercished var något av det blondaste på Guds gröna jord." Må detta framdeles i viss mån även kunna karaktärisera Marma läger. Må det bästa i det gamla lägret få vara kvar och svara för banden med det förgångna!

Så har det gamla indelta bygderegementet från Hälsinglands "höga berg och djupa dalar" nu rotat sig i den uppländska sandmon. Samarbetet med marmaborna och markägare i omgivningarna har på det hela taget gått friktionsfritt. Regementet och "dess nya hembygd" har smält väl samman.

Knut Björkenstam

Överste Sten-Sture Ankarcrona

Överstelöjtnant Arne Dyberg

Fanjunkare Sven Erixon

Herr C G Johansson

Ryttmästare Erik Karlander

Blomsterhandlare Sven Lundberg

Major K A Nordlund

Kapten N B Norlander

Hem.ägare Olle Olsson

Försäljningschef Mauritz Skoglund

Soldat Hans E K Åström

Herr Joel Öst

KAMRATFÖRENINGENS VERKSAMHET ÅR 1971

Styrelsen för Kungl. Hälsinge regementes Kamratförening får härmed avgiva följande berättelse för verksamheten under 1971.

Hedersordförande: Överste Hans Berggren, Hille.

Styrelse: Överste Jan Smedler, Gävle, ordf. t o m 30/9 och överste Carl-Henrik Gåsste, Gävle, ordf. fr o m 1/10, hemmansägare Einar Berlin, Valbo, v. ordf., kamrer Helmer Nygren, Gävle, sekr., förvaltare Harald Fisk, Valbo, kassör, och förvaltare Östen Andersson, Gävle, v. sekr.

Övriga ledamöter: Förvaltare E. W. Andersson, Gävle, major Åke Bendrik, Gävle, överstelöjtnant Arne Dyberg, Stockholm, t o m 1/11-71 (död), överfurir Kjell Ellebo, Hagaström, kapten Ivar Hillström, Stockholm, kapten Gert Nilsson, Gävle, landstingsman Per-Evert Persson, Bollnäs, bokförare Ernst Röstlund, Hofors, och rustmästare Åke Wiklund, Gävle.

Verkställande utskott: Jan Smedler, ordf. t o m 30/9, och Carl-Henrik Gåsste, ordf. fr o m 1/10 1971, Östen Andersson, Einar Berlin, Harald Fisk och Helmer Nygren.

Revisorer: Stadsrevisor C. W. Forsberg, Gävle, och rustmästare Leonard Wikström, Gävle, med kamrer Peder Knutsson, Gävle, och kyrkokamrer Olle Westlund, Gävle, som ersättare.

Valberedning: Kyrkosysslоman Arthur Thyrestam, Gävle, sammankallande, intendent Harald Fahlgren, Gävle, och förste poliskonstapel Birger Hofvenstam, Järbo, med fanjunkare Lars-Paul Gustafsson, Stockholm, och musikfanjunkare Erik Åkerlund, Ströms Bruk, som ersättare.

Redaktionskommitté för "Bocken": Kapten Knut O K:son Björkenstam, sammankallande, förvaltare Östen Andersson, kassör, fanjunkare Rune Berlin och förvaltare Ivar Sjödin, alla i Gävle, med redaktör Erik Wickberg, Gävle, som teknisk rådgivare.

Hedersledamöter: Ärkebiskop Erling Eidem, generalerna Curt Göransson och Nils Sköld samt överstarna Carl Hamnström och Axel Henriksson.

Hedersmedlemmar: Soldaterna Jonas Alm, Johan Klar och dist.korpral Oscar Wallberg.

Medlemmar per den 31/12 1971: 670. Ständiga medlemmar 12. Hedersledamöter 5. Hedersmedlemmar 3. Tillsammans 690 mot 676 pr 31/12 1970. Under året har 12 medlemmar avlidit.

Sammanträden: Årssammanträde 5/9, styrelsen 18/3, 5/9 och 28/9, VU ett flertal gånger.

Uppvaktningar m. m.:
12/1 Fru Eva Westerlund i samband med hennes avgång som arkivarie tilldelad regementets silvermedalj och en gåva.
18/3 Kapten Sven Bratt tilldelad föreningens förtjänsttecken i guld för hans arbete med årsboken "Bocken".
23/5 Generalmajor Nils Sköld 50 år. Telegram.
15/6 Stadsrevisor C. W. Forsberg 70 år. Telegram.
28/9 Överste Jan Smedler tilldelad föreningens förtjänsttecken i guld vid sin avgång som styrelsens ordförande.
31/10 Soldaten Jonas Alm 92 år. Telegram.
1/11 Överstelöjtnant Arne Dyberg död. Vid jordfästningen den 18/11 nedlade överste Hans Berggren, överstelöjtnant P. Strömberg och kapten O. Sundberg föreningens krans.
19/12 Redaktör Erik Wickberg 70 år. Blommor.
Donationsfonden:
Årssammanträdet beslöt att tillgängliga räntemedel skulle avsättas för tryckning av redaktör Erik Wickbergs personalhistoria.
Styrelsen för lokalavdelningen i Stockholm (I 14 S): Torsten Wiklund, klubbförare, Ingemar Mattsson, bitr. klubbförare, Ivar Hillström, skrivare, Hugo Sööder, myntsamlare, Olle Törnblom, gästabudsarrangör, Gillis Claus, uppgifter av hemlig natur, Tage Lundberg, lösörebevarare. Lokalavdelningens verksamhet redovisas på annan plats i "Bocken".
Regementets Dag firades för 33:e gången i Gävle den 5/9 1971 i strålande väder med undantag för en häftig regnskur, och hade samlat en rekordstor publik på c:a 9.000 personer. Utförligare referat av arrangemangen återfinnes i årskrönikan.
Flergrensstafetten vanns av 7. komp med kapten Gert Fröderberg som slutman. I den civila klassen segrade Televerket.
Årssammanträdet ägde rum i anslutning till Regementets Dag den 5/9. Verksamhets-, förvaltnings- och revisionsberättelsen godkändes utan debatt. Årsavgiften bestämdes till 10:— kr.
Avslutning: Styrelsen vill till sist rikta ett varmt tack till musikkåren i Falun, regementets idrottförening, lottorna, Röda korset, Försvarets motorklubb, befäl, värnpliktiga och civilanställda, vilka bidragit till det gynnsamma resultatet. Vi riktar också ett varmt tack till alla och envar inom och utom föreningen, som på olika sätt bidragit till ökad förståelse för föreningen och dess syften och arbete, allt i avsikt att stärka sambandet mellan regementet och bygden.

Gävle i januari 1972.

C-H Gåsste	*H Nygren*	*H Fisk*
Ordförande	Sekreterare	Kassör

Einar Berlin *Östen Andersson*

RÄTTELSE

Genom ett redaktionellt missöde har nedanstående text till bilden på sid. 24 råkat falla bort:

6. kompaniets tillskott till 13. komp. Stående fr. v.: Pettersson, Norberg, 136 Karlsson, Wallner, Borgström, Hedlund, Filip Karlsson, Thore Björk, Bernhard Olsson och Gottfrid Eriksson. Sittande: Johansson, Höglund, Erik Andersson, Dandanell och Holmström.

3 populära
GÄVLE-restauranger

RESTAURANG
UGGLAN
SJÄLVSERVERING
Fullst. rättigheter och drinkbar

GEFLE WAPEN
SJÄLVSERVERING
Fullst. rättigheter och drinkbar

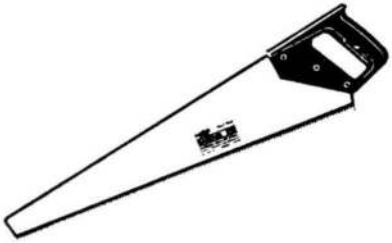

SÖDERHJELMSKA
Värdshuset
RESTAURANG – DRINKBAR
MUSIK – ROULETTE

GÄVLE RESTAURANG AB

SANDVIK 251
"HARD-POINT"

HANDSÅG

Tandspetshärdad allroundsåg, håller skärpan.

Bidrag till boken har erhållits av följande företag och annonsörer

Arbetarbladet

AB Avesta Jernhandel, Avesta

AB Edsbyverken, Edsbyn

AB Forsbro Yllefabrik, Arbrå

Gefle Dagblad

A Hilderbrand Hovjuvelerare, Gävle — Sandviken

Kilafors Trävaru AB, Kilafors

AB Lingbo Verkstäder, Lingbo

AB Möbelproduktion, Gävle

Carl A Ohlsson AB, Gävle

Allan Rehnström & Co AB, Gävle

Solängens Handelsträdgård, Gävle

Svedala — Arbrå AB, Arbrå

Sixten Waldenby AB, Rörledningsfirma, Gävle

SÅGADE OCH HYVLADE TRÄVAROR

Byggnadsmaterial, lim m.m.

NYA TRÄVARUAFFÄREN
Sätravägen 14, Gävle, tel. 12 20 78

Olssons
Blomsterhandel

Nygatan 15, GÄVLE
Telefoner: 12 04 16 och 11 39 16

REDAKTION BOCKEN

försäljer från lager:

Bocken 1961	Allmän del	Utsåld
Bocken 1962	Staben	Utsåld
Bocken 1963	Livkomp	Pris 5:—
Bocken 1964	Färnebo kompani	Pris 5:—
Bocken 1965	Forsa kompani	Pris 5:—
Bocken 1966	Alfta kompani	Pris 5:—
Bocken 1967	Ovansjö kompani	Pris 5:—
Bocken 1968	Arbrå kompani	Pris 5:—
Bocken 1969	Delsbo kompani	Pris 10:—
Bocken 1970	Järvsö kompani	Pris 12:—

Tillkommer expeditionsavgift 1:— per bok.
Beställning sker enklast genom att beloppet insättes på postgiro 583580, Redaktionen Bocken, I 14, 801 08 Gävle 1, med angivande på talongen o mönskad leverans.

Klichéer
Repro för
offset

FÄGERBLADS
REPRO
Hattmakaregatan 17
801 05 GÄVLE 1
Telefon 026/18 91 30

p. bygg ab
c. pierre

LEXEVÄGEN 13
803 57 GÄVLE

Tfn. 18 65 80, 11 76 18.

Utför HUS- INDUSTRI- och VATTENBYGGNADER.

IVAR
ERICSSON
BLOMSTERHANDEL
NYGATAN 38. GÄVLE Tel. 12 02 35, 18 30 33 (mittemot C/H)

DU SOM TYCKER OM DJUR

bli medlem i Gävlekåren

av Svenska Blå Stjärnan

Kurs i allmän djurvård anordnas under 1972

Anmälningar tel. 026/11 60 56

BLIV BÄTTRE BILIST
BLIV BILKÅRIST

Kårer i Gävleborgs Län:

BOLLNÄS
GÄVLE
HOFORS
HUDIKSVALL
LJUSDAL
SANDVIKEN
STORVIK
SÖDERHAMN

SVERIGES KVINNLIGA BILKÅRERS RIKSFÖRBUND

GÄVLEBORGS LOTTAFÖRBUND

V. Islandsgatan 8, **Gävle**
Tel. 026/12 51 25, 12 51 27

SVENSKA RÖDA KORSET

arbetar för

Bistånd åt totalförsvarets sjukvård

Undsättning vid katastrofer

Hjälp åt åldringar, handikappade barn och vuxna

Gå med i Röda Korset!

SVENSKA RÖDA KORSETS GÄVLEBORGSDISTRIKT

Distriktsexp.: N. Centralgatan 4 803 51 Gävle

Telefon 026/11 13 89
Postgiro 35368-0
Bankgiro 370-5563

Facit Privat

Familje-skrivmaskinen med 10 års garanti Köp den!

FACIT AB

Staketgatan 5—7, Gävle. Tel. 18 81 10

SÅIFA
GUMMIVERKSTAD AB

Försäljning av nya däck
Reparationer
Regummeringar

N Skeppargatan 13 - Gävle
Tfn 026/12 36 03

Älvkarleby
Turisthotell
"turisten"

Tel. 721 44, 725 11

Öppet: febr.—maj: söndagar
maj—sept.: dagligen

HOTELLET öppet året runt

Vid besök i
Stockholm
ställ bilen i
OK-GARAGET
BILPARKERING
mitt i city
tel. 11 52 45

kör in från Vasagatan
eller Klarabergsgatan

OK

Vi utför allt i modern hårvård

Lundéns
Herrsalong
Södermalmstorg, GÄVLE
Tfn 11 46 47

70-talets traktor är här!

BM-VOLVO 650

Återförsäljare:

Gävle-Dala Lantmannaförbund

Maskinavdelningen

GÄVLE — Tel. 026/18 03 40

Försäljningskontor dessutom i
Hälsingland, Dalarna, Norra Uppland

TRYCKSAKER...

Vi hjälper dig med idéer och layouter,
givetvis så trycker vi dem också.
Kontakta oss då det gäller

TIDSKRIFTER · REKLAMTRYCK · FAKTUROR
KUVERT · FAMILJETRYCK · AFFISCHER M. M.

LJUSDALS TRYCK AB

Södra Järnvägsgatan 52, Ljusdal, tel. 0651/133 60 vx

GÄVLE HEMVÄRN

1972.05.11 Gävle hemvärnsgård inviges. (helt ombyggd).
1972.05.12 Hemvärnets Dag i Gävle, Gjövik och Naestved.
1972.09.30 Stjärnsmäll i Gävle.
1973.06.02 Vänortsutbyte i Naestved, Danmark.

Initiativ av Gävle hemvärn med stöd av Gävle, dess invånare för dess invånare.

Hemvärnsmän, hemvärnets lottor, bilkårister och röda kors.

Idrottsgrabbar
på KUNGSBÄCK

Välkomna till

BRYNÄS IF

GÄVLE LASTBIL CENTRAL
TEL. 026/18 80 20

UTFÖR
transporter, schaktningar

LEVERERAR
grus, sand, väg- och betongmaterital samt matjord

Gävle Lastbilcentral

N. Skeppsbron 1 Tel. 18 80 20

Plagan®-plåten

10 år

Det är bara huset som har åldrats

1959 lades det första Plagan-taket. Den galvaniserade och industriellt plastbelagda plåten, som ger ett fint korrosionsskydd finns nu överallt i landet. Som fasad- och takmaterial på industrier, hyreshus, villor, radhus, fritidshus.

13 dekorativa färger på flera olika profiler för stora fribärande konstruktioner. Hängrännor, stuprör, takluckor och skorstensstosar ger ett komplett program.

Plagan har bevisat sin motståndskraft i 10 år.

GAVLEVERKEN

GAVLE VERKEN AB
GÄVLE

MELLANSKOG

SKOGSÄGAREFÖRENINGEN

MELLANSKOG u.p.a.

Mellanskog är det enskilda skogsbrukets intresseorgan inom landskapen Dalarna, Gästrikland, Hälsingland och Härjedalen.

14.000 medlemmar med 900.000 ha produktiv skogsmark.

1.200 årsanställda. Egna sågverk.

Årsomsättning 175 miljoner kronor.

Huvudkontor i Böndernas Hus, Gävle
tel. 026/11 50 70

Heselius

STADSHUSET

— GÄVLE —

GLAS & PORSLIN

Telefon

12 01 22

NÄR DET GÄLLER

- **MC-**
- **KÖR-**
- **TRAFIK-**
- **BUSSKORT —**

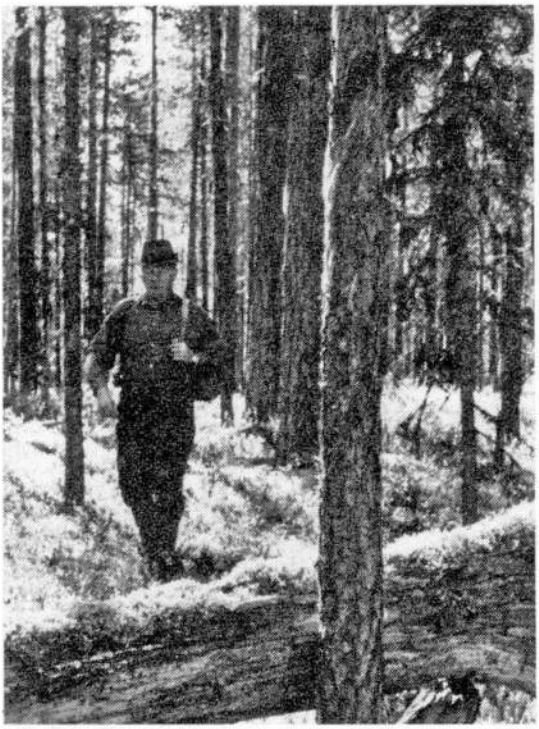
vänd Eder med förtroende till

BIL- och TRAFIKSKOLAN

Inneh.:

Olof Stråhle o. Berndt Friskman
S. Kansligatan 7 a, GÄVLE
Tel. 12 54 94 - 12 05 08

Den nya skogen.

Vi i Iggesund har haft stor glädje av den gamla skogen. Den har varit basen för vår utveckling till dagens koncern med en mångförgrenad produktion.

Den nya skogen i Iggesund är ett resultat av intensifierade skogsvårdsinsatser. Den bygger på tillämpning av forskning och erfarenhet inom skogsbruket och förädlingsindustrin samt på en avancerad drivningsplanläggning där snabbväxande trädsorter utnyttjas.

Den nya skogen kommer att ge ökad avkastning och underlag för ytterligare utveckling inom skogsindustrin.

För att kunna förverkliga detta behöver vi medarbetare på alla nivåer inom skogsbruket.

Människor som känner resonans för och samhörighet med den nya skogen.

Fakta om Iggesundskoncernen

Koncernen består av AB Iggesunds Bruk, Boxholms AB, Elektrokemiska AB och Ceka Förpackning AB med dotterbolag. Produktionen är inriktad på cellulosa, helblekt förpackningskartong (Inverboard), trävaror, kemiska produkter, handelsjärn och stålmanufaktur samt förpackningar och förpackningsmaskiner.

Koncernen har 280.000 hektar produktiv skogsmark. 5.300 personer är anställda inom koncernen och omsättningen är ca 600 Mkr.

IGGESUND

Ströms/Intermarco

Elektriska installationer

och reparationer

av alla slag utföras snabbt
och billigt av vana montörer

AB Norrlands Elbyrå

3:e Tvärgatan 7
Tel. 12 10 06, 12 33 66

- MASKINDETALJER
- MASKINBYGGNAD
- STANS- OCH PRESSVERKTYG
- FIXTURER OCH HJÄLPVERKTYG
- STERILISERINGSAUTOCLAVER

Söderlunds Verktyg & Maskiner AB

Textilgatan 2, 802 20 Gävle
Tel. 026/11 25 45, 11 33 00

Alla på Kungsbäck

VÄLKOMNA TILL

SIMHALL

Karbad — Övningsbassäng — Bastubad
Romerskt bad — Solplage

Sommartid rekommenderas

Valbo Sportcentrum

50 M TEMPERERAD UTEBASSÄNG
BARNBASSÄNG — LEKPLATS — BOLLPLANER
SPORTHALL — SIMHALL — KLUBBRUM
DAM- och HERRBASTUAVD.
BEYST ISHOCKEYBANA
TENNISBANOR — MOTIONSSLINGA — CAFETERIA

Gävle Fritidsnämnd

HOFORS LBC

Telefon 219 50 växel
Faluvägen 24,
813 00 HOFORS

ENTREPRENADER, TRANSPORTER, GRUS

Elkompaniet
ALLT I EL
TV RADIO

Försäljning och service med ansvar

Nygatan 36 — N. Centralgatan 7

Tel. 12 28 37, 12 28 27

Reparationer tel. 11 11 11

Filial: Valbo köpcentrum Tel. 13 19 45

Hedins Ab

EN SPECIALAFFÄR I
PAPPERS- OCH KONTORSVAROR
PRESENTREKLAM — PLASTTILLVERKNINGAR

HILLMANSGATAN 33, GÄVLE
Tfn växel 026/18 00 35

OPEL och VAUXHALL

personbilar med —

555 garanti

— marknadens säkraste trygghetspaket

MASSEY — FERGUSON
traktorer — lantbruksmaskiner

AB BRÖDERNA Hansson

STORVIK	GÄVLE	SANDVIKEN
0290/111 50 vx	026/12 95 70 vx	026/25 19 70 vx
HUDIKSVALL	**HEDEMORA**	**AVESTA**
0650/151 20 vx	0225/120 20 vx	0226/522 20

Westlund & Söner Boktryckeri ab

N. Kungsgatan 31, Gävle

Tel. 18 03 80 växel

Ett modernt utrustat tryckeri till Ert förfogande

ABF

Kursverksamhet
för alla åldrar

Upplysningar tel. 026/12 90 75

GLASMÄSTERI, BYGGNADSGLAS, PLASTGLAS,
BILRUTOR, ANTIKGLAS, BLYFÖNSTER

Norelius & Thorssell AB
Carlbaum & Söner
Drottninggatan 6 GÄVLE Tel. 11 51 90 växel
Telex 811 51

Gå till fackmannen
— gå till BERGS

MÅLERIFIRMA och FÄRGHANDEL
Ö. Parkgatan 21
Telefoner: Affären 201 17, Målerifirman 204 17

Välkommen till
ICA center
SKOLGATAN 18

MATMARKNADEN I HOFORS
MED VARUHUSSORTIMENTET
MELINS LIVS
FALUVÄGEN 1

Butikerna med manuella charkavdelningar och omtalade kvalitetsvaror som ger Er mer för kronan.
HENRY MELIN

Hofors kommun

Industrisamhället på frammarsch.

Med många rekreationsmöjligheter.

Ny Sim- och Sporthall.

Nyrestaurerad Slalombacke.

Härlig sportterräng med fina utflyktsmål.

BERGSMANNEN — Det nya **** hotellet — med förstklassiga gästrum och matsalar. Ett hotell med fina utrymmen för konferenser.

HOFORS. Ett Utflyktsmål med alla möjligheter till trivsel för friluftsälskaren.

LEDANDE HERRAFFÄR i konfektion och ekipering

Holmgrens Kläder AB

— för herrar och juniorer med anspråk

Skolgatan 9, HOFORS

Telefon 203 42
Bostad 204 29

Hotell Bergsmannen Hofors

Tel. 0290/230 10

Modernt hotell, 40 rum med bad eller dusch.
— Förstklassig resturant i trivsam miljö —
— Konferenssal med utrustning för upp till 75 personer —
— Gillestuga — Barservering —

Westlings Cykel- & Sportaffär

Hantverkargatan 18 — Telefon 201 55

CYKLAR — MOPEDER — SPORT — FISKE
Allt som tillhör cykelbranschen

Reparationer och vinterförvaring av cyklar,
vallning av skidor och slipning av rörskridskor

FISKE och SPORTARTIKLAR

AB HOFORS RADIO & MUSIK

Tel. 205 15 Tel. 205 15

Serviceverkstad — Centralgatan 31 — tel. ankn. 205 15

För alla ledande märken i

RADIO och TV

Allt i antenner och tillbehör
Reparationer utföras

Bra varor behöver inte vara dyra

Kom in på EPA så får ni se!

EPA

HOFORS

Allt i

antenner o. tillbehör

Jourhavande service

Jonssons Radio & TV

SMÅLANDSGAT. 5 • TEL. AFFÄREN 220 10 • BOST. 221 42

EPES KEMISKA TVÄTT

KEMISK TVÄTT - PRESSNING - FÄRGNING - REPARATIONER

Sandviken Fabriken: Barrsätravägen 58. Tel. 25 45 84
Butiken: Barrsätravägen 58. Tel. 25 72 72

Hofors Butiken: Centralgatan 13. Tel. 211 08

Gästriklands största och modernaste anläggning för kemisk tvätt garanterar bästa och snabbaste utförande.

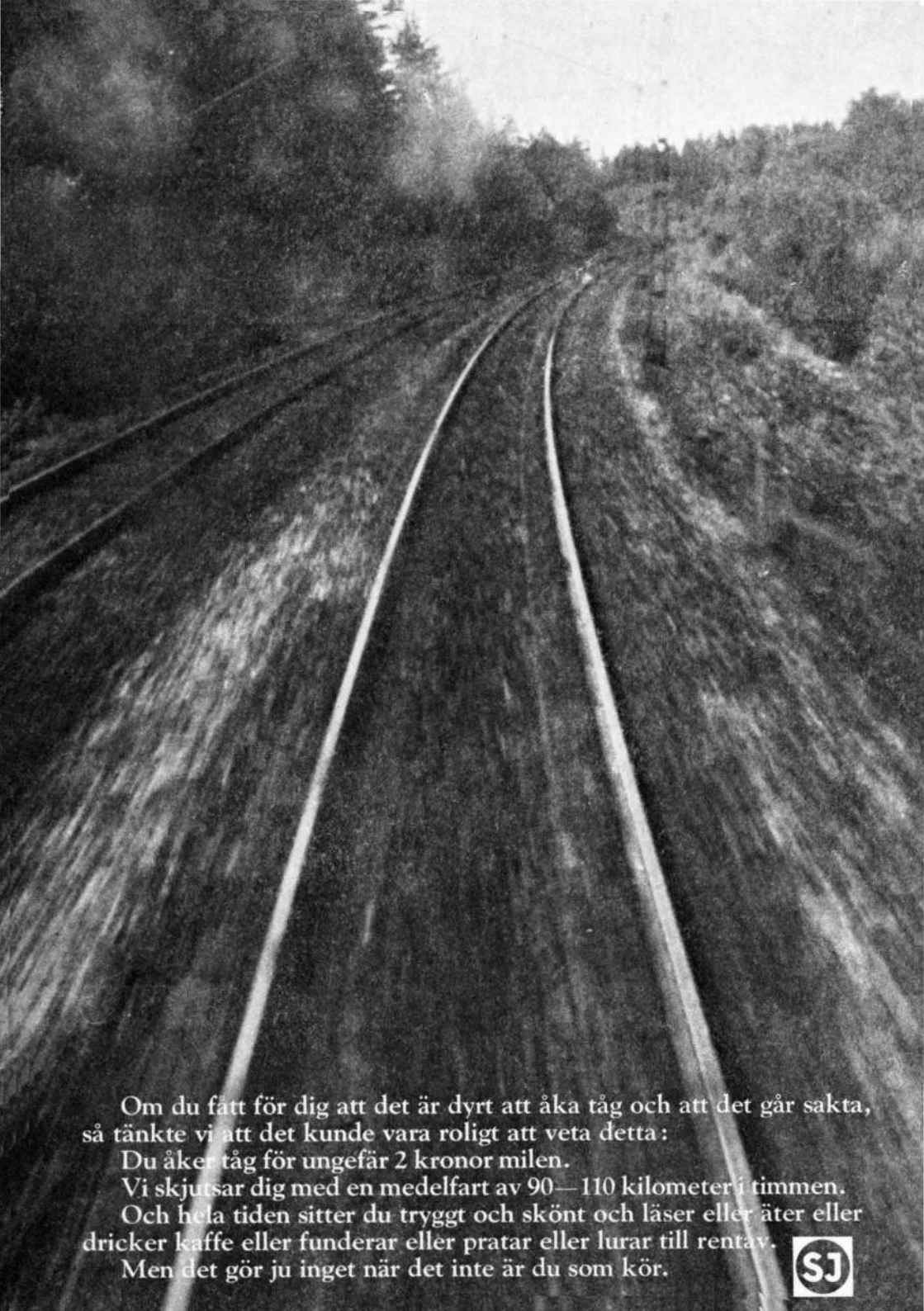
Medlem av Sveriges Tvätteriförbund

ALLT **FLER** OCH **FLER** OCH **FLER**

KÖPER SINA **MÖBLER**

HOS *Tigréns*

Storgatan 20 HOFORS Tel. 203 38, 208 50

Om du fått för dig att det är dyrt att åka tåg och att det går sakta, så tänkte vi att det kunde vara roligt att veta detta:

Du åker tåg för ungefär 2 kronor milen.

Vi skjutsar dig med en medelfart av 90—110 kilometer i timmen.

Och hela tiden sitter du tryggt och skönt och läser eller äter eller dricker kaffe eller funderar eller pratar eller lurar till rentav.

Men det gör ju inget när det inte är du som kör.

SJ

Bocken 1972 (1971/72)
Dokumentet är skannat med upplösningen 300 pixlar/tum (120 pixlar/cm) och direkt överfört till filformatet PDF (Ver 6.0 eller senare). Arbete har utförts av Ulf Holmberg 2009-03-02.